

Brüssel, 24.5.2023
COM(2023) 279 final

2023/0167 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

**millega muudetakse direktiive (EL) 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL, 2014/65/EL
ja (EL) 2016/97 seoses liidu jaeinvestorite kaitse eeskirjadega**

(EMPs kohaldatav tekst)

{SEC(2023) 330 final} - {SWD(2023) 278 final} - {SWD(2023) 279 final}

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Kooskõlas Euroopa Komisjoni eesmärgiga „inimeste hüvanguks toimiv majandus“ ja nagu on välja kuulutatud 2023. aasta tööprogrammis, püüab komisjon tagada, et jaeinvesteeringute õigusraamistik annaks tarbijatele piisavalt mõjuvõimu, soodustaks paremaid ja õiglasemaid turutulemusi ning looks lõpuks kapitaliturgudel jaeinvestorite osaluse suurendamiseks vajalikud tingimused.

2020. aasta septembri uues kapitaliturgude liidu tegevuskavas¹ teatas komisjon kavatsusest esitada Euroopa jaeinvesteeringute strateegia, mille eesmärk on tagada, et jaeinvestorid saaksid kapitaliturgudest täit kasu ning et neid toetaksid eeskirjad, mis on kõigis asjaomastes õigusaktides sidusad.

Kapitaliturgude liidu põhieesmärk on tagada, et tarbijad saaksid kapitaliturgude pakutavatest investeerimisvõimalustest täit kasu. Kuigi jaeinvestorite osalemine kapitaliturgudel on liikmesriigiti väga erinev, kajastades erinevaid ajaloolisi ja sotsiaal-majanduslikke tingimusi, peaks jaeinvestoritel olema ELi kapitaliturgudel osalemisel võimalik saavutada paremaid investeerimistulemusi kui praegu.

See eesmärk on mõlemal kaasseadusandjal:

- nõukogu kutsus oma 3. detsembri 2020. aasta järel dustes komisjoni kapitaliturgude liidu tegevuskava kohta² komisjoni üles alustama tegevuskava nende osade rakendamist, mille eesmärk on hoogustada investeerimist, eelkõige ELi jaeinvestorite seas, tagades samal ajal tarbijate ja investorite kõrgetasemelise kaitse;
- 8. oktoobril 2020 võttis Euroopa Parlament vastu resolutsiooni kapitaliturgude liidu edasise arengu kohta,³ mis toetas suures osas meetmeid, mille eesmärk on suurendada jaeinvestorite osalemist kapitaliturgudel. Resolutsioonis rõhutati, et jaeinvestorite osaluse suurendamine sõltub investeerimiskultuuri muutumisest ning et selline muutus saab jõustuda alles siis, kui jaeinvestorid on veendunud, et kapitaliturgudele investeerimine on soovitav ning sellega kaasnevad vastuvõetavad ja selgelt määratletud riskid.

Komisjon tunneb muret, et kapitaliturud ei rahulda piisavalt ELi kodanike pikaajalisi rahastamisvajadusi, sest kodanikud loodavad sageli liiga palju madala tulususega säästudele. Komisjon on tuvastanud mitmeid jaeinvestorite tegusemise seisukohalt olulisi probleeme, mis vähendavad jaeinvestorite võimalusi kapitaliturgudest täiel määral kasu saada: 1) jaeinvestoritel on raske saada asjakohast, võrreldavat ja kergesti arusaadavat investeerimistooteid käsitlevat teavet, mis aitaks neil teha informeeritud investeerimisvalikuid; 2) jaeinvestoreid ähvardab üha suurem oht olla mõjutatud ebarealistlikust turundusteabest digitaalsete kanalite kaudu ja eksitavatest turundusvõtetest; 3) toodete väljatöötamises ja turustamises esineb puudusi, mis on seotud huvide konfliktidega,

¹ https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/growth-and-investment/capital-markets-union/capital-markets-union-2020-action-plan_en

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12898-2020-REV-1/et/pdf>

³ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0266_ET.html

mis võivad tekkida toote väljatootajatelt turustajatele stiimulite makstavate tõttu, ning 4) mõned investeerimistooted sisaldavad põhjendamatult kõrgeid kulusid ja seega ei ole jaeinvestori jaoks piisavalt tulusad. Erinevused õigusaktide ülesehituses võivad samuti investoreid segadusse ajada ja tuua kaasa investorite kaitse erineva taseme.

Need probleemid õõnestavad jaeinvestorite usaldust kapitaliturgude vastu. Eurobaromeetri ühe hiljutise uuringu⁴ kohaselt on ainult 38 % tarbijatest veendunud, et finantsvahendajatelt saadud investeerimishinnastamine on peamiselt nende huvides. Usalduse puudumine on üks jaeinvestorite osalemise vähenemise põhjuseid ja pärsib jaemüügi kasvupotentsiaali.⁵

Samal ajal on finantskirjaoskus ELis liiga madal. Liiga paljude inimeste jaoks võib finantssüsteem tunduda keerukas ja läbimatu. Inimestel puudub sageli kindlustunne, teadmised ja oskused, et hallata oma igapäevast raha ja teha olulisi finantsotsuseid, näiteks säästa maja ostmiseks või valmistuda pensionipõlvaks. Vähenenud finantskirjaoskus võib mõjutada isiku isiklikku ja rahalist heaolu, eelkõige haavatavate elanikkonnarühmade puhul. Seetõttu on finantskirjaoskusest saanud üks komisjoni peamisi prioriteete⁶ ja rahanduse käimasolevat digiteerimist silmas pidades on see eriti oluline. Finantsharidust⁷ tuleks paremini kohandada, et see vastaks eri kodanikerühmade erinevatele vajadustele. Kesksel tähtsusega on anda üksikisikutele võimalus mõista investeerimisega kaasnevaid eeliseid ja riske ning saada nõu, et teha finantsotsuseid oma parimates huvides. See ei tähenda, et inimesed peaksid saama finantsteenuste valdkonna ekspertideks, vaid seda, et neil on vajalikud teadmised, teave ja kindlustunne, et teha otsuseid oma finantsvajaduste rahuldamiseks.

Võttes arvesse üldist majanduslikku olukorda, mida arvestades käesoleva strateegia meetmeid hinnatakse, iseloomustab ELi jaeinvesteeringute turgu rahvusvaheliste konkurentidega võrreldes endiselt vähenenud osalus. 2021. aastal hoiti ligikaudu 17 % EL 27 kodumajapidamiste varast finantsväärtpaberites (börsil noteeritud aktsiad, võlakirjad, investeerimisfondid ja tuletisinstrumendid). Võrdluseks võib öelda, et USA leibkondade varadest oli väärtpaberites ligikaudu 43 %.⁸

ELi jaeinvesteeringustrateegia eesmärk on tugevdada õigusraamistikku, et 1) jaeinvestorite oleks võimalus teha informeeritumaid investeerimisotsuseid, mis vastavad paremini nende vajadustele ja eesmärkidele, ning 2) nad oleksid ühtsel turul sidusa õigusraamistikuga piisavalt kaitstud. See suurendab usaldust ja kindlustunnet, tuues kodanikud kapitaliturgudele lähemale ning suurendades jaeinvestorite osalust.

⁴ Eurobaromeetri uuring finantskirjaoskuse taseme kohta ELis, 2023. Asjakohane küsimus on 12. küsimus: „Kui veendunud te olete, et pangalt/kindlustusandjalt/finantsnõustajalt saadud investeerimishinnastamine on peamiselt teie huvides?“.

⁵ Eurobaromeetri uuring jaeinvesteeringute ja -toodete kohta, oktoober 2022. Muud mõju avaldavad tegurid on rahaliste vahendite puudumine, mure riskide pärast, ebakindlus võimaliku tulu suhtes, arusaamatus/keerukus ning eelistus paigutada raha mujale.

⁶ Väärrib märkimist, et ka Euroopa järelevalveasutuste asutamismäärused sisaldavad volitusi pädevate asutuste finantskirjaoskuse ja -koolituse algatuste läbivaatamiseks ja koordineerimiseks (kolme asutamismääruse artikli 9 lõike 1 punkt b).

⁷ Selles kontekstis tähendab finantsharidus formaalset või mitteametlikku õpet, mille kaudu üksikisikud omandavad finantskirjaoskuse (tulemus).

⁸ Põhineb Eurostati valdkondlikul rahvamajanduse arvepidamisel (rahvusvaheline andmekoostöö, NAID_10). Kui lisada kindlustusandjatele esitatud nõuded ja pensioniõigused, oleks ELi näitaja 46 % ja USA oma 72 % (vt mõjuhinnangu punkt 1.1).

ELi jaeinvesteeringistrateegias käsitletakse mitmesuguseid jaeinvestorite kogemusega seotud küsimusi, sealhulgas finantskirjaoskust, klientide kategoriseerimist, avalikustamis- ja turustamiseskirju, sobivuse ja asjakohasuse eeskirju, nõustamise eeskirju (sh stiimuleid käsitlevaid eeskirju) ning tootejuhtimiseskirju. Selles pakutakse välja tõhustatud raamistik, mis veelgi parandaks läbipaistvust, eelkõige kulude osas; rangemad eeskirjad eksitavate turundusteadete vastu; erapooletu ja kvaliteetse nõustamise tagamise eeskirjad ning eeskirjad, millega tagatakse, et jaeinvestoritele turustatavatel toodetel oleks tulususväljavaateid. Eesmärk on tagada jaeinvesteeringute jaoks ajakohastatud ja võimalikult lihtne raamistik, mis on eri sektorites kooskõlas ja sidus. Kuigi ELi jaeinvesteeringistrateegia peamine eesmärk on tagada jaeinvestorite huvidega arvestamine, käsitletakse selles ka konkreetseid valdkondlikke probleeme, eelkõige kõrvaldades teabele kohaldatavate nõuete vastuolud ja kattuvused ning kohandades regulatiivset avalikustamist käsitlevaid sätteid nii, et need sobiksid digitaalseks kasutamiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek tuleneb uue, 2020. aasta septembri kapitaliturgude liidu tegevuskava 8. meetmest, mille eesmärk on suurendada jaeinvestorite usaldust kapitaliturgude vastu.

Ettepaneku eesmärgid on kooskõlas kehtivate õigusaktidega, millega reguleeritakse jaeinvestorite kaitset ELi tasandil – finantsinstrumentide turgude direktiiviga (MiFID)⁹ ja kindlustustoodete turustamise direktiiviga (IDD)¹⁰ –, kuna eesmärk on tagada investorite piisav kaitse ning jaeinvestoritele investeerimis- ja kindlustuspõhiste investeerimisteenuste osutamise õiglus, usaldusväärsus ja tulemuslikkus. Peale selle on ettepanek kooskõlas investeerimis- ja kindlustuspõhiste investeerimisteenuste ning investeerimisfondide ja nende valitsejate suhtes kohaldatavate eeskirjadega (mis hõlmavad lisaks MiFIDile ja IDD-le ka Solventsus II direktiivi,¹¹ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid)¹² käsitlevat direktiivi (UCITSD) ja alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate direktiivi¹³).

Käesolev ettepanek võetakse vastu paketi ühe osana, koos teise seadusandliku ettepanekuga (COM (2023) 278), millega muudetakse määrust kombineeritud ja kindlustuspõhiste jaeinvesteeringustoodete põhiteabedokumentide kohta (PRIIPide määrus).¹⁴ Muutmismäärus täiendab käesolevat koonddirektiivi, kuna määruse eesmärk on parandada PRIIPide õigusraamistikku, kohandades avalikustamist digikeskkonnale ja jaeinvestorite muutuvatele vajadustele, eelkõige seoses kestlikkusega, ning andes lisaselgust PRIIPide määruse kohaldamisala kohta seoses äriühingu võlakirjadega, millele kohaldatakse varasema

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (uuesti sõnastatud).

¹¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse algatamise ja jätkamise kohta (Solventsus II) (uuesti sõnastatud).

¹² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (uuesti sõnastatud) (UCITSD).

¹³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (AIFMD).

¹⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1286/2014, mis käsitleb kombineeritud ja kindlustuspõhiste jaeinvesteeringustoodete põhiteabedokumente (PRIIPide määrus).

lunastamise klauslit ja kohe kehtima hakkavaid annuiteete. Mõned muudatused (eelkõige seoses elektroonilise vormingu kasutamisega) on esitatud selleks, et tagada parem kooskõla MiFIDi ja IDD kohase lähenemisviisiga ning tugineda üleeuroopalise personaalse pensioni (PEPP)¹⁵ avalikustamisdokumendi kasutussevõtmisel saadud kogemustele.

Kui komisjon võttis vastu ettepaneku muuta direktiivi 2011/83/EL sidevahendi abil sõlmitud finantsteenuste lepingute kohta ja tunnistada kehtetuks direktiiv 2002/65/EÜ, oli see oluline samm lepingueelse teabe nõuete põhimõtteühtsuse ja lihtsustamise tagamiseks finantsteenuste valdkonnas. Sellest tulenevalt on jaeinvesteeringute valdkonnas teabe avalikustamisega seotud kattuvate ja põhimõtteühtsusetute nõuete probleem suures osas lahendatud, mille tulemuseks on tõhusam ja lihtsam raamistik.

Allpool esitatud meetmed peaksid muutma ELi jaeinvestorite jaoks veelgi turvalisemaks kohaks, aitama suurendada nende usaldust ja hõlbustada nende osalemist kapitaliturgudel õiglasematel tingimustel. Praegused demograafilised suundumused nõuavad leibkondadelt tõhusamat planeerimist, et tagada sujuv elukaar. Sellega seoses peaks turvalisem kapitaliturgudele tehtavate investeeringute raamistik aitama pakkuda jaeinvestoritele rohkem valikuvõimalusi. Jaeinvestorite suurem osalemine kapitaliturgudel võib samuti aidata suurendada majandustegevuse turupõhiseks rahastamiseks kättesaadavat kapitalikogumit ja võimaldada ettevõtetel oma rahastamisallikaid paremini mitmekesistada. Selles mõttes on ettepanek kooskõlas mitme seadusandliku ja muu kui seadusandliku meetmega, mida komisjon on võtnud oma 2015. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskava,¹⁶ kapitaliturgude liidu tegevuskava 2017. aasta vahehindamise¹⁷ ja 2020. aasta kapitaliturgude liidu tegevuskava¹⁸ alusel eesmärgiga hõlbustada rahastuse kättesaadavust ettevõtjatele (eelkõige VKEdele), et toetada ELis töökohtade loomist ja majanduskasvu.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Kuna ettepanekus keskendutakse investeerimisteenuste ja -turunduse suuremale digiteerimisele, on see kooskõlas komisjoni tööga digirahandusega seotud tarbijakaitse valdkonnas,¹⁹ mille eesmärk digiteerimise kasulikkus tarbijatele, olles samal ajal piisavalt kaitstud sellest tulenevate riskide eest. Peamine tarbijakaitsealane õigusakt selles valdkonnas on digiteenuste määrus,²⁰ mille eesmärk on tagada tarbijatele õiglasem, läbipaistvam ja vastutustundlikum veebikeskkond.

¹⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1238 üleeuroopalise personaalse pensionitoote (PEPPi määrus) kohta.

¹⁶ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kapitaliturgude liidu loomise tegevuskava“ (COM(2015) 468 final).

¹⁷ Komisjoni teatis kapitaliturgude liidu tegevuskava vahearuande kohta ({SWD(2017) 224 final} ja {SWD(2017) 225 final} – 8.6.2017).

¹⁸ Komisjoni 20. mai 2020. aasta teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kapitaliturgude liit inimeste ja ettevõtjate jaoks – uus tegevuskava“ (COM/2020/590 final).

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=CELEX:52020DC0591>

²⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. oktoobri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2065, mis käsitleb digiteenuste ühtset turgu ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (digiteenuste määrus).

Käesolev ettepanek on kooskõlas ka komisjoni tulevaste algatuste eesmärkidega hõlbustada finantsteenuste sektoris andmete jagamist.²¹ Standardaruandega teabe kohta, mille ettevõtja on kogunud oma kliendi kohta sobivuse või asjakohasuse hindamiseks, peaks see algatus hõlbustama (juhul, kui klient seda aruannet nõuab) sujuvat ja kulutõhusamat andmete jagamist ning korduskasutamist kliendi valitud teiste ettevõtjate poolt. See peaks omakorda tooma kasu tarbijatele, sest tooted ja teenused muutuksid tõhusamaks ja uuenduslikumaks, ning soodustama läbipaistvuse suurendamise ja vahetamiskulude vähendamisega konkurentsi.

Finantskirjaoskuse valdkonnas kavandatud meetmete jaoks pakub komisjon toetust tehnilise toe instrumendist.²²

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

EL on kehtestanud jaeinvestorite kaitset reguleeriva õigusraamistiku, mis on välja töötatud mitme aastakümne jooksul. Jaeinvestorite kaitse taset on aastate jooksul märkimisväärselt parandatud, eelkõige pärast 2008. aasta finantskriisi. Praegune terviklik õigusraamistik koosneb viiest õigusaktist, mille eesmärk on ühtlustada sektoriti jaeinvestorite kaitse nõudeid investeerimisteenuste, kindlustuspõhiste investeringute ja varade valitsemise valdkonnas. Direktiivid, mida käesoleva ettepanekuga muuta tahetakse (edaspidi „direktiivid“), määravad õigusraamistikud järgmistes valdkondades:

- investeerimisteenuste osutamine (MiFID),
- kindlustus- või edasikindlustusteenuste osutamine kolmandatele isikutele (IDD);
- kindlustustegevuse alustamine ja jätkamine ELis (Solventus II);
- vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide koordineerimine (UCITSD);
- alternatiivsete investeerimisfondide valitsejad (AIFMD).

Direktiivide õiguslikud alused on Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 53 lõige 1 ning eelkõige direktiivide (EL) 2009/138/EÜ ja 2016/97 puhul artikkel 62. Kehtivate eeskirjade jätkuvaks ühtlustamiseks või uute standardsete eeskirjade kehtestamiseks on vaja ELi tasandi meetmeid kooskõlas nimetatud artiklitega.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Subsidiaarsuse põhimõtte kohaselt võib ELi meetmeid võtta ainult juhul, kui liikmesriigid ei suuda kavandatud eesmärke üksi saavutada. Investeerimisteenuste reguleerimine, kindlustuspõhiste investeerimistoodete pakkumine, eurofondide ning alternatiivsete investeerimisfondide ja nende valitsejate eeskirjad (AIFMD) on ELi tasandil juba ammu kehtestatud. Seda seetõttu, et ainult ELi meetmetega saab luua ühise õigusraamistiku, mis tagab jaeinvestorite samal tasemel kaitse kõigis liikmesriikides, olenemata pakutavate investeerimistoodete või -teenuste liigist ning austades täielikult asutamishabadust ja teenuste osutamise vabadust. Sellega seoses on käesolev ettepanek, nagu ka õigusaktid, mida sellega soovitakse muuta, täielikult kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

²¹ https://commission.europa.eu/system/files/2022-10/com_2022_548_3_et.pdf

²² Vt: https://reform-support.ec.europa.eu/what-we-do/financial-sector-and-access-finance_et

- **Proportsionaalsus**

Käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta direktiivide teatavaid sätteid, eelkõige neid, mis käsitlevad teavet, mida antakse jaeklientidele enne ja pärast investeerimisotsuste tegemist; investeerimistoodete jaeklientidele turustamise nõudeid; toodete järelevalvet ja juhtimist; jaeklientidele mõeldud investeerimistoodete nõustamis- ja muude turustusteenuste osutamise nõudeid; kutsevalifikatsiooni ning piiriülest järelevalvet. Muudatused on vajalikud ja proportsionaalsed, et suurendada jaeinvestorite kaitset, võttes samal ajal arvesse turuosaliste huve ja kulutõhusust.

- **Vahendi valik**

Kuna käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta kehtivaid direktiive 2014/65/EL, 2016/97, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL ja (EL) 2014/91, on valitud instrumendiks muutmisdirektiiv. Otsus ühe muutmisdirektiivi kasuks põhineb ELi jaeinvesteerimisstrateegia eesmärgil saavutada kogu ELis jaeinvestorite sama tasemega kaitse kõigi investeerimistoodete ja turustusahelate puhul. Seda on kõige tulemuslikumalt võimalik saavutada kõigis asjaomastes sektorites põhimõtteühtsete ja vajaduse korral ühtsete nõuete kehtestamisega.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Lisatud mõjuhinnangu lisas hinnatakse konkreetselt jaeinvestorite kaitset käsitlevat õigusraamistikku. Peamised järeldused on, et jaeinvestorite suhtes kohaldatavad raamistikud on üldiselt tulemuslikud ja sidusad, tegelevad endiselt vajaduste ja probleemidega ning annavad soovitud lisaväärtust. Hindamise käigus jõuti siiski järeldusele, et kavandatud eesmäärke ei ole piisavalt saavutatud sellistes valdkondades nagu teabe avaldamine, stiimulid ja nõustamine, tootejuhtimisnõuded ja sobivuse hindamine.

Hoolimata kehtivatest avalikustamiseeskirjadest võib teave olla endiselt keeruline (eelkõige seoses kuludega) või mitte piisavalt kasulik või asjakohane, et suunata jaeinvestoreid informeeritud otsuste tegemisel. Samuti ei ole teabe avalikustamist ja turundusteateid reguleerivad investorite kaitse eeskirjad piisavalt kohandatud teenuseid pakkuvate digitaalsete kanalite kiire kasvuga seoses esilekerkivate uute ja pidevalt muutuvate riskidega.

Mis puudutab stiimulite maksmist ja nõustamist, siis olemasolevad kaitsemeetmed (sh läbipaistvusnõuded) ei ole jaeinvestorite ja finantsteenuste osutajate vahelist teabe asümmeetriat arvestades viimaste võimalike huvide konfliktide kaotamiseks piisavad. Stiimulite maksmisest tulenevad võimalikud huvide konfliktid võivad põhjustada finantsnõustajate tootepõhist kallutatust, mille tulemusena müüakse jaeinvestoritele kallimaid tooteid või tooteid, mis ei pruugi olla nende parimates huvides.

Kehtivates toodete järelevalve ja juhtimise eeskirjades on sätestatud raamistik, millega reguleeritakse toodete kavandamist ja turustamist. Siiski on vaja teha veel parandusi tagamaks, et jaeinvestoritele pakutakse ainult tulusaid tooteid. Mõned turul olevad jaeinvesteerimistooted sisaldavad endiselt põhjendamatult suuri kulusid ja/või ei paku jaeinvestoritele tulu.

Lõpuks leiti, et sobivuse ja asjakohasuse hindamise testid on üldjoontes tulemuslikud ja tõhusad, kuid neid saab veelgi parandada, et õigeaegne hindamine (st enne toodete soovitamist), kõrvaldada põhimõtteühtsusetud tavad ja tagada nende kohandamine digikeskkonnale ning võtta arvesse investori vajadust portfelli mitmekesistada.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Euroopa Komisjon korraldas käesoleva ettepaneku ettevalmistamiseks mitmesuguseid konsultatsioone.

2021. aasta maist augustini koguti avaliku konsultatsiooni „Euroopa jaeinvesteeringustrateegia“ käigus paljudelt sidusrühmadelt arvamusi jaeinvesteeringutega seotud eri aspektide kohta, nimelt: lepingueelne avalikustamine (sh PRIIPid), stiimulid ja nõustamise kvaliteet, sobivuse ja asjakohasuse hindamine, finantskirjaoskus, toodete keerukus, finantsteenuste suurema digiteerimise mõju, investorite kategoriseerimine, õiguskaitse, Euroopa järelevalveasutuste tootealased sekkumisvõimused ja kestlik investeering.

186 vastust saadi mitmesugustelt sidusrühmadelt, kes esindasid ettevõtjate ühendusi ja organisatsioone (59 %), tarbijaorganisatsioone (2 %), vabaühendusi (5 %), avaliku sektori asutusi (9 %), ametiühinguid (2 %) ja kodanikke (19 %). Lisaks arutas komisjon läbivaatamise eri aspekte liikmesriikide ekspertide töörühma mitmel koosolekul.

Avaliku konsultatsiooni tulemusi võeti ettepanekus arvesse ja komisjon püüdis arvesse võtta erinevaid sidusrühmade väljendatud huve. Analüüsiti kõige olulisemaid valdkondi, kus vastajad tegid kindlaks raamistiku parandamise võimalused, ning need on ettepanekus olemas. Nende hulka kuuluvad finantskirjaoskus, mille töid esile kõik sidusrühmad, teabe avalikustamine, sobivuse ja asjakohasuse hindamine ning stiimulid ja nõustamine.

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Pärast seda, kui komisjon esitas 27. juulil 2021 ametlikud nõuandetaotlused,²³ esitasid nii ESMA kui ka EIOPA oma arvamuse 29. aprillil 2022.^{24,25} ESMA ja EIOPA arvamusi võeti arvesse komisjoni mõjuhinnangus ja käesoleva ettepaneku väljatöötamisel.

Lisatud mõjuhinnangu 2. lisas on loetletud lisaallikad, mida käesoleva ettepaneku ettevalmistamisel kasutati, sealhulgas sihitatud konsultatsioonid sidusrühmadega. Komisjon tugines ka ulatuslikule teaduskirjandusele, millele on mõjuhinnangus ka viidatud, eelkõige spetsiaalselt tellitud uuringule „Avalikustamine, stiimulid ja jaeinvestorite sobivuse eeskirjad“, mille korraldas Kantari juhitud konsultantide konsortsium ja mis avaldati 2022. aastal²⁶.

Käesoleva ettepaneku koostamisel võeti arvesse ka kapitaliturgude liidu kõrgetasemelise foorumi nõuandeid ning finantsteenuste kasutajarühma (FSUG)²⁷ panust. Arutelud toimusid ka jaeinvestorite kasutajate käsitleva valitsuste eksperdirühma (GEGRFS) koosolekutel, kus liikmesriikide eksperdid väljendasid toetust jaeinvesteeringustrateegia eesmärkidele, kuid

²³ Viited Ares(2021)4803687-27/07/2021 ja Ares(2021)4805409-27/07/2021.

²⁴ Viide ESMA35-42-1227.

²⁵ Viide EIOPA-BoS-22/244.

²⁶ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/d83364e5-ab55-11ed-b508-01aa75ed71a1/language-en/>

²⁷ FSUG koondab tarbijate, jaeinvestorite või mikroettevõtjate huve esindavaid eksperte, kes nõustavad komisjoni finantsteenuste kasutajaid mõjutavate õigusaktide või poliitiliste algatuste ettevalmistamisel ja rakendamisel. Lisateave on kättesaadav aadressil <https://finance.ec.europa.eu/regulation-and-supervision/expert-groups-comitology-and-other-committees/financial-services-user-group-fsug-en>.

samal ajal väljendas enamik (.....) liikmesriike muret stiimulite keelustamise võimaliku kahjuliku mõju pärast jaeinvesteeringute jaotussüsteemide.

- **Mõjuhindang**

Käesolevale ettepanekule on lisatud mõjuhindang (SWD(2023) 278). See esitati õiguskontrollikomiteele 14. detsembril 2022 ja selle kohta esitati 20. jaanuaril 2023 reservatsioonidega positiivne arvamus (SEK(2023) 330). Seejärel muudeti seda, et selles kajastuks õiguskontrollikomiteega konsulteerimise tulemus.

Üldiselt keskendutakse mõjuhindangus konkreetsete puuduste tuvastamisele ja käsitlemisele jaemüügi ja -investeeringu põhiastmetes. Selles käsitletakse küsimusi, mis takistavad jaeklientidel (PRIIPide määruse, MiFID ja IDD kohast) investeerimistoodete teavet parimal viisil kasutada; selles käsitletakse stiimulitest tulenevaid huvide konflikte investeerimistoodete ja teenuste müügi kohas ja väljatöötamisetapis reguleerivaid eeskirju (nii MiFIDis kui ka IDD) ning vaadeldakse toodete järelevalvet ja juhtimise eeskirju (nii turustajate kui ka väljatöötajate jaoks – mis on sätestatud vastavalt MiFIDis ja IDD ning UCITSD, MiFIDis ja IDD), et jaekliendid saaksid oma investeeringust kasu (tulusus).

Kõigi kolme põhivaldkonna puhul, milleks on 1) avalikustamine ja turundusteed, 2) stiimulid ja 3) tulusus, hinnatakse mõjuhindangus lisaks lähtestsenaariumile kahte alternatiivi või avalikustamise korral kahte teineteist täiendavat poliitikavarianti.

Avalikustamise puhul kaalutakse mõjuhindangus avalikustamiseskirjade sihipäraseid muudatusi, mille eesmärk on parandada nende asjakohasust ja investorite jaoks, ning sihipäraseid muudatusi, millega kõrvaldada turundusteadetega seotud teabelüngad. Kuna mõlemad variandid on teineteist täiendavad ja lähtestsenaariumiga võrreldes mõistliku kuluga saavutatav täiustus, on need mõlemad koos eelistatud variandid.

Stiimulite puhul hinnati, kas säilitada praegune süsteem, mis võimaldab teatavatel tingimustel stiimuleid maksta, parandades ja ühtlustades sektoripõhist avalikustamist stiimulite kohta, või keelata igasugused stiimulid (sh allvariant, mis sisaldab osalist keeldu, mida kohaldatakse nõustamiseta teenuste puhul (ainult täitmise)). Mõjuhindangus jõutakse järeldusele, et kogu ELi hõlmav täielik keelustamine oleks võimalike huvide konfliktide kõrvaldamise või märkimisväärse vähendamise seisukohalt kõige tulemuslikum ja vähendaks olulist tarbijakahju allikat.

Stiimulite kohene ja täielik keelustamine avaldaks aga märkimisväärset ja ootamatut mõju olemasolevatele jaotusvõrkudele ja selle tagajärgi on raske prognoosida. Osalisel keelul oleks olemasolevatele jaotusvõrkudele küll väiksem mõju, aga see oleks ja investoritele ikkagi kasulik. Sel põhjusel otsustas komisjon mitte esitada käesolevas ettepanekus stiimulite täielikku keelustamist.

Selle asemel järgitakse käesolevas seadusandlikus pakettis etapiviisilist lähenemisviisi, mille eesmärk on võimaldada ettevõtjatel kohandada oma jaotusvõrke ja minimeerida sellise muudatuse kulusid, ning tehakse ettepanek käsitleda stiimulite maksimisest tekkida võivad huvide konflikte mitme eri meetme kaudu:

- meede, mille eesmärk on keelata stiimulite maksimine üksnes täitmisega seoses, kus nõustamist ei pakuta;
- nii MiFIDis kui ka IDD kohaldatakse rangemat kliendi parimate huvide põhimõtet;

- stiimulite maksmise teabe parem avaldamine kliendile (koos lihtsa selgitusega stiimulite kohta).

Komisjon jälgib tähelepanelikult nende meetmete mõju turule, võttes aluseks põhjaliku teabel (mis esitatakse tulususe lähenemisviisiga seotud kohustuste alusel). Kolm aastat pärast paketi vastuvõtmist hindab komisjon sellise stiimulite korra mõju jaeinvestoritele, võttes arvesse võetud lisakaitsemeetmeid, ning koostab aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Kui hindamine näitab, et hoolimata lisakaitsemeetmetest jääb tarbijakahju alles, kaalub komisjon kooskõlas parema õigusloome eeskirjadega alternatiivsete meetmete esitamist, sealhulgas stiimulite keelu laiendamist.

Tulususe puhul kaaluti mõjuhindangus, kas muuta rangemaks väljatöötajate tootejuhtimiseeskirju,²⁸ nõudes toodete võrdlemist asjaomaste väljatöötaja võrdlusalustega,²⁹ või kehtestada sarnased kohustused ka turustajate tasandil³⁰ (sh teatavate toodete võrdlemine asjaomaste turustaja võrdlusalustega³¹). Viimati nimetatud võimalust, mille kohaselt kohaldatakse kohustusi nii väljatöötajatele kui ka turustajatele, peeti tulemuslikumaks ja terviklikumaks viisiks, kuidas tagada investoritele kulutõhusate toodete pakkumine.

Mõjuhindangus kaaluti mitmeid lisameetmeid, mille eesmärk oli täiustada ja täiendada õigusaktide paketti. Nende meetmete eesmärk on tagada parem täitmise tagamine järelevalve kaudu, kvalifitseeritumad nõustajad, kutselise investorina käsitamise kriteeriumide lihtsustamine, tõhusam investorite sõelumine, parem finantskirjaoskus ja suurem paindlikkus teadlikumatele investoritele, kes saaks kasutada laiemat toote- ja teenusevalikut ilma tarbetu bürokraatiata.

Kokkuvõttes peaks meetmepakett suurendama jaeinvestorite kaitset ja tagama jaeklientidele kvaliteetsemad investeerimistooded, mis on tulusamad (st parema kvaliteediga ja kulutõhusamad tooted). See tooks kasu olemasolevatele investoritele ja julgustaks rohkem kodanikke investeerima. Mõjuhindangus jõutakse järeldusele, et need reformid tekitavad finantssektorile mõningaid lisakulusid. Need on mõjuhindangus kvantifitseeritud.

Mõjuhindang on läbi vaadatud, võttes arvesse õiguskontrollikomitee märkusi. Peamised parendused võib kokku võtta järgmiselt.

- Mis puudutab probleemi ulatust ja selle mõju jaeinvestorite õiguste osas, siis selle aluseks olevat majanduskeskkonda selgitatakse lõplikus tekstis paremini ja põhjendatakse andmetega. Tarbijakahju on paremini selgitatud, nagu ka probleemide kirjeldus, mis nüüd rõhutab vajadust võtta kiireloomulisi meetmeid. Peamiste

²⁸ MiFIDi, Solventsus II, IDD, UCITSD või AIFMDga reguleeritud üksused, mis toodavad oma investeerimistoodet.

²⁹ Toodete järelevalve- ja juhtimismeetmete raames peaksid väljatöötajad tegema kindlaks ja kvantifitseerima iga investeerimistootega seotud kulud (nii olemasolevate kui ka uute toodete puhul) ning põhjendama, et see pakub sihtturule tulusust (sh võrreldes muude turul olevate toodetega), võttes aluseks tooteliigipõhised kulude ja tootluse võrdlusalused (edaspidi „väljatöötaja võrdlusalused“).

³⁰ MiFIDi, Solventsus II, IDD, UCITSD või AIFMDga kohaldamisalas olevad üksused, kes turustavad klientidele tooteid, mille nad on ise välja töötanud, või kes tegutsevad vahendajatena ja turustavad teiste üksuste väljatöötatud tooteid.

³¹ Sarnaselt väljatöötajate võrdlusalustega peaksid investeerimistoodete turustajad hindama, millised on nende turustatavad tooted võrreldes turul olevate sarnaste toodete asjakohaste võrdlusalustega (edaspidi „turustaja võrdlusalused“).

poliitikavalikute ja kõrvalmeetmete tutvustamisel lõplikus tekstis käsitletakse täpsemalt ka poliitikavariantide teatavaid elemente.

- Lisatud on täiendavad kvantifitseeringud ja analüüsid. Eelistatud poliitikavariantide paketi kulude ja tulude üldist esitusviisi on parandatud. Esitatakse lisahinnangud stiimulite keelu mõju ja tulususe meetmete kohta. Avalikustamismeetmete kvantifitseerimisega seotud piiranguid on üksikasjalikumalt selgitatud. Peale selle on lõplikus tekstis põhjalikum arutelu kvalitatiivse majandusliku mõju üle (muu hulgas selle üle, kuidas teatavad meetmed on omavahel seotud). Lõpetuseks on lisades nüüd ka VKE-test.
- Seoses kõrvalmeetmetega, mis aitavad lisaks põhimeetmetele lahendada kindlakstehtud probleeme, sisaldab lõplik tekst ka lisatabelit, milles on lisas hinnatud kõrvalmeetmed, probleem, mida nendega tahetakse lahendada, ja eesmärk, mida nendega püütakse saavutada. Tekst sisaldab ka selgitust, kuidas kõrvalmeetmed mõjutavad eelistatud variante ja tekitavad sünergiat. Lisatud on lõik, milles kirjeldatakse ka teist kaalutud variantide kombinatsiooni, mis ei sisaldanud stiimulite keeldu. Seal on ka selgitus, miks stiimulikeeldu ei valitud.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Kavandatav direktiiv parandab õigusnormide toimivust ja lihtsustab raamistikku järgmiselt:

- Sellega kõrvaldatakse Solventsus Iist, IDDst ning PRIIPide määrusest kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul klientidele teabe andmist käsitlevate nõuete vastuolud ja kattuvused (mis võivad olla kasulikud kindlustusandjatele ja kindlustusvahendajatele), säilitades samal ajal jaeinvestorite suure kaitse.
- Sellega kehtestatakse MiFIDis regulatiivsed leevendused nende investorite jaoks, kellel on asjakohased teadmised, kogemused ja kahjumi kandmise võime. See tähendab teabe ülekülluse vähenemist selliste investorite jaoks ning ressursside tõhusamat kasutamist toodete väljatöötajate ja turustajate jaoks.
- Mis puudutab digitaalset valmisolekut, siis kohandatakse regulatiivset avalikustamist ja jaeklientidele suunatud turundust käsitlevaid sätteid, et need sobiksid digitaalsele keskkonnale, tagades vaikumisi elektroonilise vormingu, selgitades, kuidas tuleks toodetega seotud avalikustamist teha digitaalses keskkonnas, ning kehtestades lisakaitsemeetmed turundusteadetele (sh sotsiaalmeedias ja muudes digikanalites).

Teisest küljest tekivad lisahalduskulud seoses järelevalvelise aruandlusega tulususe võrdlusaluste kohta, mille töötavad välja ESMA ja EIOPA. See kohustus toob kaasa ühekordsed kulud ja jooksvad kulud nii väljatöötajatele kui ka turustajatele³².

- **Põhiõigused**

Ettepanek on kooskõlas põhiõigustega ja järgib Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid, eelkõige ettevõtlusvabadust (artikkel 16) ja tarbijakaitset (artikkel 38). Ettepanek võib rikkuda õigust era- ja perekonnaelu austamisele (artikkel 7) ja isikuandmete kaitsele (artikkel 8), laiendades isikuandmete kategooriaid, mis on vajalikud jaeinvestorite asjakohasuse hindamiseks, ning nõudes investeerimisturunduse valdkonna suunamudijate isikuandmete säilitamist, kui need on füüsilised isikud. See on siiski vajalik ja proportsionaalne, et tagada tarbijate kõrgetasemeline kaitse kooskõlas artikliga 52.

³² Vt mõjuhinnangu peatükid 6.3 ja 7.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekul on eeldatavasti mõju eelarvele, sest ESMA-le ja EIOPA-le antakse mitu uut ülesannet.

ESMA vastava töökoormuse katmiseks, tulususe võrdlusaluste väljatöötamiseks ja haldamiseks ning riikide pädevatelt asutustelt saadud andmete kogumiseks ja töötlemiseks on vaja kuut täistööajale taandatud lisatöötajat. ESMA vajab ka 1,5 miljoni euro suurust tegevuskulude lisaelarvet esimeseks kolmeks rakendusaastaks, et katta IT-kulud ja kulud välistele lepingulistele tarbijauuringutele uute tarbijateabe avalikustamise vahendite puhul, samuti riiklike pädevate asutuste koostööplatvormide loomisele ja haldamisele.

EIOPA-l on nende uute ülesannete täitmiseks vaja aja jooksul kokku 3 täistööajale taandatud töötajat, kes töötaks välja ja haldaks tulususe võrdlusaluseid ning koguks ja töötleks riikide pädevatelt asutustelt saadud andmeid. EIOPA vajab ka 1,26 miljoni euro suurust tegevuskulude lisaelarvet esimeseks kolmeks rakendusaastaks, et saada juurdepääs nõutud andmetele ja katta kulud välistele lepingulistele tarbijauuringutele uute tarbijateabe avalikustamise vahendite puhul, samuti riiklike pädevate asutuste koostööplatvormide loomisele ja haldamisele.

Käesoleva ettepaneku finantsmõju ja mõju eelarvele on üksikasjalikult selgitatud ettepanekule lisatud finantssselgituses.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Komisjon jälgib konkreetsete eesmärkide saavutamisel tehtud edusamme, tuginedes lisatud mõjuhinnangu 8. jaos esitatud näitajate loetelule, mis ei ole ammendav.

Viis aastat pärast rakendamist hindab komisjon käesoleva ettepaneku muudatusi uuesti, järgides komisjoni parema õigusloome suuniseid.

Ettepanek ei vaja rakenduskava.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Selgitavaid dokumente ei peeta vajalikuks.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Ettepaneku üldine ülesehitus

Käesolev koondmuutmisdirektiiv koosneb viiest põhijaost, millega muudetakse eri direktiive. Ettepaneku artikkel 1 sisaldab MiFIDi muudatusi ja artikkel 2 IDD muudatusettepanekuid. Artiklis 3 on Solventsus II muudatused ning artiklites 4 ja 5 UCITSD ja AIFMD muudatused. Seletuskirjas selgitatakse erinevates asjaomastes direktiivides kavandatud muudatusi teemade kaupa.

Teabe avalikustamine – eesmärk on lihtsustada ja vähendada jaeinvestoritele esitatavat teavet

Ettepanek sisaldab mitut avalikustamisraamistiku täiustust, mille eesmärk on tagada läbipaistvus jaeinvestorite jaoks ja võimaldada neil teha informeeritud otsuseid.

Artikli 1 lõike 12 punktiga f ja artikli 2 lõikega 20 lisatakse MiFIDI artiklisse 24 uus lõige 5c ja IDD artiklisse 29 uus lõige 5, millega nõutakse, et nii investeerimisühingud kui ka kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad esitaksid asjakohased riskihoiatused kõigis eriti riskantsete toodete teabematerjalides, et hoiatada jaeinvestoreid võimalike finantskahjudeni viivate spetsiifiliste riskide eest. Artikli 1 lõike 17 punktiga c ja artikli 2 lõikega 6 lisatakse MiFIDI artikli 69 lõikesse 2 uus punkt w ja IDD artikli 12 lõikesse 3 punkt q, milles sätestatakse, et liikmesriigid peavad tagama, et pädevatel asutustel on õigus kehtestada riskihoiatuste kasutamise kohustus eriti ohtlike toodete puhul. ESMA-le ja EIOPA-le antakse volitused töötada välja suunised, milles täpsustatakse eriti riskantsete finantstoodete mõistet, ning rakenduslikud tehnilised standardid, milles täpsustatakse riskihoiatuste sisu ja vormi (MiFIDI artikli 1 lõige 12 ja artikli 24 uus lõige 5c ning IDD artikli 2 lõige 20 ja artikli 29 uus lõige 5).

Artikli 1 lõikega 12 ja artikli 2 lõikega 20 lisatakse uus lõige (MiFIDI artikli 24 lõige 5c ja IDD artikli 29 lõige 5), millega antakse ESMA-le ja EIOPA-le õigus kehtestada pärast asjaomas(t)e pädeva(te) asutus(t)ega konsulteerimist riskihoiatuste kasutamise kohustus investeerimisühingutele, kindlustusandjatele ja kindlustusvahendajatele. Neil on õigus seda teha, kui tekib kahtlus, et riskihoiatuste kasutamine (või nende puudumine) võib oluliselt mõjutada investorite kaitset.

Artikli 2 lõikega 15 lisatakse IDD artiklisse 23 uus säte (uus artikli 23 lõige 1), mis võimaldab teabe vaikimisi avalikustamist digitaalselt kooskõlas MiFIDI alusel juba kehtiva kohustusega. Seda reeglit kohaldatakse kõigi kindlustustoodete suhtes ja seega ei piirdu see üksnes kindlustuspõhiste investeerimistoodetega. Artikli 1 lõike 12 punktiga g lisatakse MiFIDI artiklisse 24 uus lõige 5b ja artikli 2 lõikega 15 lisatakse uus lõige 4 IDD artiklisse 23, et anda vastavalt ESMA-le ja EIOPA-le volitus töötada välja suunised teabe elektroonilise avaldamise kohta.

Artikli 1 lõikega 13 lisatakse MiFIDI uus artikkel 24b, milles käsitletakse üksnes investeerimisühingute regulatiivset teabe avalikustamist kulude, asjaomaste tasude ja kolmandate isikute maksete kohta. Osa MiFIDI artikli 24 lõikes 4 olevaid sätteid kulude ja tasude kohta viiakse üle MiFIDI artikli 24b lõikesse 1. MiFIDI artiklis 24b on lisaks ette nähtud sellise kulude, seonduvate tasude ja kolmandate isikute maksete teabe esitamise standardimine. Samuti nõutakse selles kolmandate isikute maksete eesmärgi selgitamist ja oodatavale tulule avaldatava mõju kvantifitseerimist standardsel ja arusaadaval viisil. Artikli 2 lõikega 20 muudetakse IDD artiklit 29, et parandada ja täiendada juba kehtivaid sätteid lepingueelse avalikustamise kohta kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamisel. Seejuures lisatakse IDD artikli 29 lõikesse 1 ka nõue avalikustada teave kõigi kulude, nendega seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta ning nende mõju kohta oodatavale tulule.

MiFIDI artikli 24b lõike 2 ja IDD artikli 29 lõike 4 kohaselt peavad ESMA ja EIOPA välja töötama regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, tuginedes eelnevale tarbijauuringutele, milles sätestatakse vorming ja terminoloogia, mida äriühingud peaksid kasutama MiFIDI kohase kulude ja tasude kohta teabe avalikustamisel ning IDD kohase lepingueelse teabe avalikustamisel.

MiFIDI uue artikli 24b lõigetes 4 ja 5 ning IDD artikli 29 lõigetes 2 ja 3 on sätestatud nõue, et nii investeerimisühingud kui ka kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad peavad esitama jaeklientidele ja klientidele igal aastal aruande, milles on muu hulgas teave kulude ja tasude (sh kolmandate isikute maksete)

ja tootluse kohta. Neis on sätestatud ka pakutavatest investeerimistoodetest olenev miinimumteave, mis tuleb esitada aastaaruandes. Võttes arvesse kindlustuspõhiste investeerimistoodete pikaajalisust (mistõttu kasutatakse neid sageli pensionina), nõutakse IDD artikli 29 lõikes 3 nende toodete aastaaruandes lisateabelemente, nagu näiteks kohandatud individuaalsed prognoosid oodatava tulemuse kohta lepingulise või soovitatava hoidmisaja lõpus (punkt f).

Peale selle nähakse muutmisdirektiivi artikli 3 lõiget 3 ja 5 ette Solventsus II artiklite 183, 184 ja 185 väljajätmine. Artikli 2 lõiget 11–13 ajakohastatakse neid kohustusliku lepingueelse või -järgse teabe nõudeid ja teatavaid ärikäitumise nõudeid ning viiakse need (Solventsus II-st) üle IDDsse, muutes selle artikleid 18 ja 20 ning artikli 29 lõiget 3. IDD uue artikli 20 lõikega 8a nähakse ette standardne kindlustustootete teabedokument elukindlustustoodete jaoks, mis ei ole kindlustuspõhised investeerimistooted. See uus ja kasutajasõbralik dokument täiendab juba olemasolevat kahjukindlustustootete teabedokumenti ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete jaoks mõeldud PRIIPi põhiteabedokumenti. Nimelt muudetakse artikli 2 lõiget 11–13 IDD nõudeid kõigi kindlustustoodete kohta ja seega ei kohaldata neid üksnes kindlustuspõhiste investeerimistoodete suhtes (konkreetselt ELi jaeinvesteeringistrateegia kohaldamisalas). Selle eesmärk on vältida kõigi kindlustustoodete ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete suhtes kohaldatavate avalikustamiseeskirjade killustumist.

Jaainvestorite kaitsmine eksitavate turundusteadete ja -tavade eest, mis rõhutavad kasu, kuid vähendavad riske

Ettepaneku kohaselt kehtestatakse mitu uut sätet, millega käsitleda selliste tasakaalustamata või eksitavate turundusteadete ohtu, milles rõhutatakse üksnes kasu, ning selgitada investeerimisühingute ja kindlustustoodete turustajate kohustusi seoses turundusteadetega (sh digitaalsete kanalite ja kolmandate isikute kasutamisel).

Artikli 1 lõikega 3 ja artikli 2 lõike 1 punktiga c lisatakse MiFIDI artikli 4 lõikesse 1 uued punktid 66 ja 67 ning IDD artikli 2 lõikesse 1 uued punktid 20 ja 21, milles sätestatakse turundusteadete ja -tavade määratlused.

Artikli 1 lõikega 7 muudetakse MiFIDI artikli 9 lõiget 3, et lisada nõue, mille kohaselt peab investeerimisühingutel olema turundusteadete ja -tavade poliitika, mille investeerimisühingu juhtorgan peaks kindlaks määrama ja heaks kiitma ning mille järgimise üle järelevalvet tegema.

Artikli 1 lõike 8 punktiga c lisatakse MiFIDI artiklisse 16 uus lõige 3a, mis sisaldab nõuet, et investeerimisühingutel peab olema tulemuslik organisatsiooniline ja halduskord, et tagada kõigi artikli 24c kohaste turundusteadete ja -tavadega seotud kohustuste ning nendega seotud delegeeritud õigusaktide täitmine.

Kuna IDDs ei ole kindlustusvahendajatele üksikasjalikke organisatsioonilisi nõudeid ette nähtud, ei saanud IDDs sellist konkreetset organisatsioonilist nõuet kehtestada.

Artikli 1 lõike 12 punktiga b muudetakse MiFIDI artikli 24 lõiget 2, nõudes finantsinstrumente väljatöötavatel investeerimisühingutel, et nad tagaksid oma finantsinstrumentide turustamise strateegia sihtturuga kokkusobivuse ka seoses turundusteadete ja -tavadega.

Artikli 1 lõikega 13 lisatakse uus MiFIDi artikkel 24c ja artikli 2 lõikega 18 lisatakse uus IDD artikkel 26a, millega kehtestatakse vastavalt investeerimisühingutele ning kindlustusandjatele ja kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavatele kindlustusvahendajatele turundusteadete ja -tavade seotud kohustused. Uued artiklid sisaldavad kohustust selgelt määratleda turundusteadete ja tagada, et need on korrektselt omistatavad investeerimisühingule, kindlustusandjale või kindlustusvahendajale, kes neid esitab või kelle nimel neid esitatakse. Kõigis turundusteadetes tuleks selgelt esitada ka investeerimistoote või -teenuse põhiomadused. Turundusteadete ja -tavad tuleks samuti välja töötada, kavandada ja esitada õiglaselt, selgelt ja mitteeksitavalt ning need peaksid olema riskide ja kasu esitamise seisukohalt tasakaalus ning sobima ka konkreetsele investorite sihtrühmale, kellele need on suunatud. Käesoleva ettepanekuga antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakt, milles täpsustatakse need põhiomadused ja asjakohase ülesehituse tingimused.

MiFIDi artikli 24c lõikes 4 ja IDD artikli 26a lõikes 4 on sätestatud turundusteadete sisu ja kasutamise seotud vastutuse jagunemine investeerimistoodete ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete väljatöötajate vahel.

MiFIDi artikli 24c lõikega 5 ja IDD artikli 26a lõikega 5 on ette nähtud liikmesriikide kohustus tagada, et ühingute juhtorganid saavad igal aastal aruandeid turundusteadete ja -strateegiate kasutamise kohta, turundusteadete ja -tavade seotud kohustuste täitmise kohta ning selliste kohustustega seoses teada antud rikkumiste ja väljapakutud lahenduste kohta.

MiFIDi artikli 24c lõikega 7 ja IDD artikli 26a lõikega 7 laiendatakse kehtivat andmete säilitamise kohustust kõigile turundusteadetele, mille on otseselt või kaudselt esitanud investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad. Kohustus hõlmab viieaastast ajavahemikku, mis võimaldab pädevate asutuste nõudmisel teha kuni seitsmeaastase erandi.

MiFIDi artikli 24c lõikega 6 ja IDD artikli 26a lõikega 6 kehtestatakse liikmesriikidele nõue tagada, et riiklikel pädevatel asutustel on vajalikud volitused võtta eespool nimetatud kohustuste täitmata jätmise korral õigeaegseid ja tulemuslikke meetmeid.

Kallutatuse vähendamine nõustamisprotsessis – huvide konfliktid, stiimulid ja rangem parimate huvide test MiFIDis ja IDDs

Praegused eeskirjad, mis reguleerivad stiimulite maksmisest tingitud huvide konflikte nõustamisel, on MiFIDis ja IDDs erinevad. Artikli 1 lõigetega 12 ja 13 muudetakse MiFIDi artiklit 24 ja lisatakse uus artikkel 24a ning artikli 2 lõigetega 20 ja 21 muudetakse IDD artiklit 29 ja lisatakse uus IDD artikkel 29a. Need hõlmavad vastavalt kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavate investeerimisühingute, kindlustusandjate ja -vahendajate kohustusi seoses stiimulite maksmisega.

Lisaks kehtivale sõltumatu nõustamise ja portfelli valitsemisega seotud stiimulikeelule, mis jäetakse MiFIDisse alles, kehtestatakse MiFIDi artikli 24a lõikega 2 keeld ka stiimulitele, mida väljatöötajad maksavad turustajatele seoses korralduste vastuvõtmise ja edastamisega või korralduste täitmisega jaeklientidele või nende nimel. Need kaks investeerimisteenust hõlmavad ainult täitmistehinguid, mille puhul investeerimisühingu ja kliendi vahel ei ole nõustamissuhet. Samamoodi on IDD artikli 29a lõikega 1 kehtestatud keeld stiimulitele, mida väljatöötajad maksavad turustajatele seoses individuaalsete investeerimistoodete nõustamiseta müügiga, mistõttu on sellel sama kohaldamisala. Selline osaline keelustamine kõrvaldaks ettevõtete stiimulid pöörata toodete pakkumisel teatavatele toodetele rohkem tähelepanu ning

tooks kasu jaeinvestoritele, kes investeerivad ainult täitmisteenuste kaudu, sest nad ei peaks tasuma mingeid stiimulite maksmisest tulenevaid tasusid.

Konkreetselt MiFIDis jääksid stiimulite keelu erandid kehtima ka ainult täitmisteenuste puhul (nt maksed või hüvitised, mis võimaldavad investeerimisteenuste osutamist, teadusuuringutega seotud makseid jne või on selleks vajalikud). Väikesed mitterahalised hüved, mis ei ületa 100 eurot või on sellise ulatuse ja laadiga, et neid ei saa pidada jaeinvestori parimates huvides tegutsemise kohustuse täitmist takistavaks, on lubatud, kui need on selgelt avalikustatud. Kuna investeerimisnõustamist võib kombineerida korralduste täitmise ning korralduste vastuvõtmise ja edastamise teenustega, kusjuures peamine teenus on investeerimisnõustamine, selgitatakse MiFIDI artiklis 24a, et korralduste täitmise ning korralduste vastuvõtmise ja edastamise teenustega seotud stiimulite keeldu ei kohaldata olukordades, kus investeerimisühingud annavad samale kliendile nõu ühe või mitme kõnealuse nõustamisega hõlmatud tehingu kohta. Stiimulite keeldu ei kohaldata ka tasudele, mille on saanud või maksnud emitent investorite leidmise ja emissiooni tagamise teenuste eest. Et viimati nimetatud erand keskenduks instrumentidele, mis on emitentide vahendite kaasamise võime seisukohast kriitilise tähtsusega, ei tohiks sellist erandit kohaldada instrumentide suhtes, mis kvalifitseeruvad kombineeritud jaeinvesteerimistoodeteks.

Nõustamisega müügi jaoks kehtestatakse läbivaadatud kaitsemeetmed, millega kohustatakse turustajat tagama, et stiimulite maksmine või saamine ei kahjustaks nende kohustust tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt, järgides oma klientide parimaid huve, ning avalikustada klientidele stiimulite olemasolu, laad ja suurus.

Konkreetselt IDD puhul tugevdab artikli 2 lõike 22 punkt d artikli 30 lõike 5b kohase nõustamisega seotud kaitsemeetmeid ning eristab sarnaselt MiFIDiga sõltumatut ja mittesõltumatut nõustamist juhuks, kui kindlustusvahendajad tahavad esitleda oma nõuandeid sõltumatutena. Selleks muudetakse sõltumatuse baaskategooria liikmesriikidele vabatahtliku asemel kohustuslikuks ning keelatakse sõltumatu nõustamise korral stiimulite vastuvõtmine ja pakkumine. Selline keeld ei tohiks siiski takistada kindlustusvahendajatel pakkuda nõustamist, mille eest nad saavad stiimuleid, aga siis ei tohi sellist nõustamist nimetada sõltumatuks ning jaeklientidele tuleb stiimulitest kohaldatavate läbipaistvusnõuete kohaselt teada anda. Kuna kindlustustoodete turustamise struktuurid on liikmesriikides väga mitmekesised, ei tohiks see takistada ka stiimuleid saavatel kindlustusvahendajatel, kes ei tööta kindlustusandja heaks ega ole temaga lepingut sõlminud, esitleda end konkreetse kindlustusandjaga lepinguliselt mitteseotuna.

Lisaks sisaldab artikli 1 lõike 12 punkt a MiFIDI artikli 24 lõike 1a ning artikli 2 lõigete 21 ja 22 muutmist, uut IDD artiklit 29b ja artikli 30 muutmist, et parandada nõustamise kvaliteeti. Nende muudatustega põhjendatakse veelgi investeerimisühingute, kindlustusandjate ja kindlustusvahendajate kohustust tegutseda kooskõlas oma klientide parimate huvidega, milleks kehtestatakse nii MiFIDis kui ka IDDs uus selgete kriteeriumidega test (sellega asendatakse praegune MiFIDI kvaliteedi parandamise test ja IDD mittekahjustamise test). Oma klientide parimates huvides tegutsemiseks peavad finantsnõustajad vähemalt i) tuginema oma nõuannetes hinnangule sobivate finantstoodete valiku kohta, ii) soovitama sobivate finantstoodete valikust kõige kulutõhusamat finantstoodet ja iii) pakkuma vähemalt ühte finantstoodet, millel puuduvad lisaomadused, mis ei ole kliendi investeerimiseesmärkide saavutamiseks vajalikud ja tekitavad lisakulusid, nii et jaeinvestoritele pakutaks ka alternatiivseid ja võib-olla odavamaid valikuid. Kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusandjad ja -vahendajad peavad lisaks tagama, et tootes sisalduv kindlustuskate vastab kliendi kindlustussoovidele ja -vajadustele.

Eespool nimetatud kaitsemeetmed huvide konfliktide lahendamiseks asendavad olemasolevaid kaitsemeetmeid, mis võimaldavad maksta või saada stiimuleid niivõrd, kuivõrd need parandavad MiFIDI kohaselt teenuse kvaliteeti või ei avalda IDD kohaselt kahjulikku mõju.

Artikli 1 punktiga 13 ja artikli 2 punktiga 21 lisatakse MiFIDI artikli 24a lõikesse 8 ja artikli 29a lõikesse 6 läbivaatamisklausel, mille kohaselt peab Euroopa Komisjon hindama kolmandate isikute maksete mõju jaeinvestorite segmendile kolm aastat pärast käesoleva direktiivi ülevõtmist, et teha kindlaks, kas kolmandate isikute maksetest tingitud võimalikud huvide konfliktid on vähenenud.

Toodete järelevalve- ja juhtimiseeskirjade muutmine, et ei nõutaks põhjendamatuid kulusid ja et tooted annaks jaeinvestoritele tulu

Tootejuhtimiseeskirjade karmistamiseks ja hinnastamise reguleerimiseks ning selliste toodete pakkumise piiramiseks, millel on jaeinvestorite jaoks halb või puuduv tulusus, lisatakse artikli 1 lõikega 9 MiFIDI uus artikkel 16-a ja muudetakse artikli 2 lõikega 16 IDD artiklit 25. Kavandatud muudatusi kohaldatakse PRIIPide ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete suhtes nii toote väljatöötaja kui ka turustaja tasandil. Artikli 4 lõikega 1 ja artikli 5 lõikega 1 parandatakse ka hinnastamist, et määratleda ja läbi vaadata eurofondide ja alternatiivsete investeerimisfondide kulustruktuur. Selleks muudetakse vastavalt UCITSD artiklit 14 ja AIFMD artiklit 12.

MiFIDI artikli 16 lõike 3 kohased olemasolevad tootejuhtimisraamistikud kantakse üle ja neid täiendatakse uute nõuetega väljatöötajatele kehtestada hinnastamiskord, mis võimaldab kindlaks teha ja kvantifitseerida kõik kulud ja tasud, ning hinnata, kas sellised kulud ja tasud ei kahjusta toote eeldatavat tulusust (MiFIDI artikli 16-a lõige 1 ja IDD artikli 25 lõige 1).

PRIIPide puhul täiustatakse hinnastamist, et võtta paremini arvesse kulusid ja tasusid (sh nõue mitte heaks kiita tooteid, mis kalduvad kõrvale asjaomasest võrdlusalusest, välja arvatud juhul, kui väljatöötaja suudab tõendada, et kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed) (MiFIDI artikli 16-a lõige 1 ja IDD artikli 25 lõige 2). Eurofondide puhul saavutatakse sama mõju artikli 14 uute lõigetega 1a–1e ning AIFMD artikli 12 uute lõigetega 1a–1e. ESMA-le ja EIOPA-le antakse volitus töötada välja, avalikustada ja korrapäraselt ajakohastada kulude ja tootluse võrdlusaluseid, millega väljatöötajad peavad oma tooteid enne nende turul pakkumist võrdlema (MiFIDI artikli 16a lõige 9, IDD artikli 25 lõige 8, UCITSD artikli 14 lõige 1f ja AIFMD artikli 12 lõige 1f).

Võrdlusaluste saamise hõlbustamiseks kehtestatakse väljatöötajatele ja riiklikele pädevatele asutustele aruandekohustus esitada ESMA-le ja EIOPA-le andmed PRIIPide kulude, tasude ja tootluse kohta (MiFIDI artikli 16-a lõige 2, IDD artikli 25 lõige 4, UCITSD artikkel 20a ja AIFMD artikli 24 lõige 2). Selliste andmete saatmine ESMA-le ja EIOPA-le on tulususe lähenemisviisi seisukohalt väga tähtis. Ilma selliste andmeteta ei oleks neil võimalik luua ega täpsustada usaldusväärseid võrdlusaluseid, mille alusel saaks mõõta investeerimistoodete tulususväljavaateid. Selleks et võimalikult palju piirata uutest aruandekohustustest tingitud kulusid ja vältida tarbetut dubleerimist, peaksid andmekogumid võimalikult suures ulatuses põhinema olemasolevatel avalikustamiskohustustel.

Nagu ka toote väljatöötajate puhul, kehtestatakse ka turustajatele uus nõue kvantifitseerida turustuskulud ning hinnata hinda asjaomaste kulude ja tootluse võrdlusaluste alusel, tuginedes väljatöötajate enda hinnangutele (MiFIDI artikli 16-a lõige 4 ja IDD artikli 25 lõige 5).

MiFIDi artikli 16-a lõikega 5 kehtestatakse turustajatele ka PRIIPide turustamise kuludega (sh nõustamise ja stiimulite kulude üksikasjad) seotud aruandekohustus riiklike pädevate asutuste ja ESMA ees. Artikli 16-a lõikega 6 kohustatakse muude äriühingute kui investeerimisühingute või eurofondide või alternatiivsete investeerimisfondide väljatöötatud PRIIPide turustajaid esitama riiklikele pädevatele asutustele ja ESMA-le andmed PRIIPide kulude, tasude ja tootluse kohta.

Kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul on aruandekohustus riiklike pädevate asutuste ja EIOPA ees tsentraliseeritud väljatöötaja tasandile, kuna kindlustusandjatel on tavaliselt täielik kontroll kliendilt nõutavate kulude (sh turustuskulude) üle. Kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustajad peavad hinnastamisel kontrollima ka seda, kas turustustasandil esineb kulusid, mida ei võeta arvesse väljatöötaja hinnastamises. Sellisel juhul peavad nad väljatöötajat viivitamata teavitama, et kulud saaks hõlmata väljatöötaja tasandil tsentraliseeritud hinnastamises ja aruandluses.

Tulemusliku järelevalve tagamiseks kehtestatakse MiFIDi artikli 16-a lõikega 7 ja IDD artikli 25 lõikega 7 nõue, et investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad peavad säilitama andmeid oma hinnangute kohta nii väljatöötaja kui ka turustaja tasandil.

MiFIDi artikli 16-a lõige 8 võimaldab investeerimistooteid väljatöötavatel ja turustavatel äriühingutel pakkuda integreeritud hinnastamist.

MiFIDiga hõlmatud toodete hinnastamine peaks hõlmama ka investeerimishoiuseid. Võttes aga arvesse, et need on põhimõtteliselt kohandatud tooted, oleks võrdlusaluste väljatöötamine liiga keeruline ülesanne. Seetõttu ei tohiks aruandekohustusi sellele PRIIPide rühmale kohaldada.

MiFIDi artikli 16-a lõikega 9, AIFMD artikliga 24, UCITSD artikliga 20a ja IDD artikli 25 lõikega 8 antakse ESMA-le ja EIOPA-le õigus luua ja avalikustada võrdlusalused, mis põhinevad riikide pädevate asutuste esitatud andmetel toodete kulude ja tootluse kohta. Võrdlusalused peaksid muutma nii väljatöötamise kui ka turustamise tasandi hinnastamise objektiivsemaks. Asjaomasest võrdlusalusest kõrvalekaldumine peaks andma eelduse, et kulud ja tasud on liiga kõrged ning et toode ei ole tulus (välja arvatud juhul, kui on võimalik tõendada vastupidist). Võrdlusalustega võrdlemist tuleks käsitada lisameetmena, mida tuleks kasutada hinnastamise käigus ja mis peaks põhinema asjakohasel kättesaadaval võrdlusalusel. Asjaolu, et toote puhul asjakohaseks peetav võrdlusalus ei ole kättesaadav, ei vabasta väljatöötajat ega turustajat kohustusest tõendada, et kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed.

MiFIDi artikli 16-a lõigetega 11 ja 12 ning IDD artikli 25 lõigetega 9 ja 10 antakse komisjonile ning ESMA-le ja EIOPA-le õigus alustada asjakohaste võrdlusaluste loomise tehnilise eeltööga. See hõlmab delegeeritud õigusakti, mille komisjon koostab, et määrata kindlaks võrdlusaluste loomise meetodika ning kriteeriumid, mida tuleks kulude ja tasude proportsionaalsuse põhjendamisel ja tõendamisel arvesse võtta. Eeltöö hõlmab ka ESMA-le (MiFIDi artikli 16-a lõige 12) ja EIOPA-le (IDD artikli 25 lõige 10) antud volitust koostada regulatiivsed tehnilised standardid, millega määrata kindlaks andmekogumid, andmestandardid ja erinevate aruandekohustustega seotud kord.

Uus MiFIDi artikkel 16-a sisaldab sätteid tootejuhtimise kohta ning artikkel 16a sisaldab ajakohastatud ristviiteid.

Artikli 4 lõikega 1 ja artikli 5 lõikega 1 muudetakse vastavalt UCITSD artiklit 14 ja AIFMD artiklit 12, millega tagatakse, et kulud ei ole põhjendamatud. Põhjendamatuid kulusid käsitlevad sätted on praegu lisatud UCITSD ja AIFMD 2. tasandi ning ESMA 3. tasandi sätetesse. ESMA on rõhutanud, et põhjendamatute kulude valdkonnas puudub ühtlustatus, sest 1. tasandil puudub 2. tasandi töö jaoks selge määratlus ja selged volitused. Seepärast määratakse UCITSD artikli 14 lõigetes 1a–1f ja AIFMD artikli 12 lõigetes 1a–1f kindlaks tingimused, mille alusel otsustada, et kulud on põhjendatud, ning hinnastamise eeskirjad, mis tagavad nende tingimuste täitmine.

Sobivuse ja asjakohasuse testide parem kohandamine jaeinvestorite vajadustega

Selleks et selgitada ja asjakohasel juhul karmistada nõudeid, mida turustajad peavad järgima soovitusel sobivuse või finantstoote asjakohasuse hindamisel jaeinvestori puhul, muudetakse artikli 1 lõikega 14 ja artikli 2 lõikega 22 MiFIDI artiklit 25 ja IDD artiklit 30.

Ettepanekutega kehtestatakse kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavatele investeerimisühingutele, kindlustusandjatele ja kindlustusvahendajatele kohustus selgitada klientidele hindamise eesmärki selgel ja lihtsal viisil ning saada klientidelt kogu asjakohane teave, mis võib olla hindamiseks vajalik ja on proportsionaalne. Ettepanekus selgitatakse, et jaeinvestoreid tuleb standardhoiatuste abil teavitada tagajärgedest hindamise kvaliteedile, kui nad ei esita täpset ja täielikku teavet.

Sobivust ja asjakohasust tuleb hinnata aegsasti enne asjaomase investeerimisteenuse osutamist või enne, kui klient seob end kindlustuslepingu või -pakkumisega. Klientidele tuleb esitada sobivuse hindamise aruanne piisavalt aegsasti enne tehingu sõlmimist, et nad saaksid vajaduse korral küsida ja saada lisaselgitusi.

Portfelli mitmekesisistamise vajadus lisatakse ka ühe elemendina, mida turustajad peavad hindama, kui kaaluvad konkreetse toote või teenuse sobivust kliendilt saadud teabe (sh olemasolevate portfelli kohta saadud teabe) alusel.

Et soodustada sõltumatu ja odavama nõustamise pakkumist, antakse ettepanekuga sõltumatutele nõustajatele võimalus anda nõu, mis piirdub mitmesuguste mitmekesisistatud, mittekeerukate ja kulutõhusate finantsinstrumentidega. Nende toodete puhul saavad turustajad hinnata sobivust vähema klienditeabe alusel. Arvestades, et nõustamine piirdub hästi mitmekesisistatud ja mittekeerukate toodetega, ei ole klientide teadmiste ja kogemuste ning nende portfelli mitmekesisuse hindamine vajalik.

Et suurendada asjakohasuse hindamise asjakohasust ja tugevdada meetmeid, mis kaitsevad jaeinvestoreid sobimatute investeringute eest, laiendatakse klienditeavet, mida vahendajad peavad saama ja hindama, nii et see hõlmaks ka riskitaluvust ja suutlikkust kanda täielikku või osalist kahju. Negatiivse asjakohasuse hinnangu korral võib vahendaja tehingut jätkata üksnes kliendi selgesõnalisel nõudmisel.

Investeerimisnõustajate kõrgete kutsestandardite tagamine

Läbivaadatud eeskirjade eesmärk on tugevdada ja ühtlustada MiFID 2s ja IDDs sätestatud nõudeid investeerimisnõustajate teadmiste ja pädevuse kohta. Artikli 1 lõikega 13 ja artikli 2 lõikega 5 muudetakse MiFIDI artiklit 24d ning IDD artiklit 10 ja 1. lisa.

MiFIDI artiklit 24d muudetakse ja praegu ESMA suunistes sätestatud erinõuded koos lisaelemendiga jätkusuutlike investeringute kohta on pandud MiFIDI uude V lissasse.

Nõuetele vastavust tuleb tõendada tunnistuse saamisega. Peale selle on MiFIDis kehtestatud pideva kutsealase koolituse miinimumnõue, mis on kooskõlas IDDs juba olemas olevate nõuetega. IDDs karmistatakse ja ühtlustatakse samamoodi I lisa sätestatud teadmiste ja pädevusega seotud nõudeid. Nõuetele vastavust tuleb tõendada tunnistusega. IDD puhul laienevad teadmiste nõuded ka kõigile kindlustusvahendajatele ja hõlmavad seega teadmisi kõigi turustatavate kindlustustoodete kohta, mitte ainult kindlustuspõhiste investeerimistoodete kohta.

Klientide kategoriseerimine – leevendatakse kutseliseks investoriks kvalifitseerumise piiranguid

Et klientide liigitamine oleks asjakohasem ja väheneks halduskoormus, muudetakse käesoleva direktiivi I lisaga MiFIDi II lisa, milles on kriteeriumid, mille alusel otsustada, keda võib taotluse korral käsitada kutselise investorina. Muudatused hõlmavad jõukuse kriteeriumi vähendamist 500 000 eurolt 250 000 eurole ja võimaliku neljanda kriteeriumi lisamist asjakohase hariduse või koolituse kohta. Muudatustega antakse ka juriidilistele isikutele võimalus kvalifitseeruda taotluse korral kutseliseks investoriks, kui nad vastavad teatavatele bilansi, netokäibe ja omavahendite kriteeriumidele. IDDs ei ole sellist eristamist vaja, sest kõiki kindlustuspõhiseid investeerimistooteid käsitatakse jaetoodetena, mistõttu sellist muudatust ei tehta.

Järelevalveasutuste täitmise tagamise parandamine

Paketis nähakse ette ka meetmed järelevalvelise täitmise tagamise parandamiseks, eelkõige seoses digitaalsete kanalite kasvuga ja teenuste piiriülese osutamisega.

Artikli 1 punktiga 17 ja artikli 2 lõikega 6 muudetakse MiFIDi artiklit 69 ja IDD artikli 12 lõiget 3, et vastavalt võimaldada järelevalveasutustel kasutada järelevalvetööriistu ja võtta kiiresti meetmeid eksitavate turundusvõtete vastu (artikli 69 lõike 2 punkt ka), piirata juurdepääsu veebisaitidele, mis ohustavad investorite kaitset (artikli 69 lõike 2 punkt v), ja teha kontrolloste (artikli 69 lõike 2 punkt ca). IDD artikli 12 lõikega 3 kehtestatakse üksikasjalik loetelu volitustest, mida riikide pädevatel asutustel on vaja käesolevast muutmisdirektiivist tulenevate ülesannete täitmiseks. Selle meetmega parandatakse IDD kooskõla MiFIDiga ning parandatakse järelevalve tõhusust ja koordineeritust, tugevdades kindlustustoodete klientide ja jaainvestorite kaitset. Peale selle lisatakse artikli 1 lõikega 4 ja artikli 2 punktiga 24 uus MiFIDi artikkel 5a ja IDD artikkel 35a, milles sätestatakse nõuded, mille kohaselt peavad pädevad asutused kehtestama piisavad menetlused, millega takistada loata investeerimisteenuste või -tegevuste (sh nendega seotud turunduse) pakkumist, ning luua teabekanalid sellistest teenustest või tegevustest investorite teavitamiseks ja hoiatamiseks (näiteks Euroopa järelevalveasutuste veebisaitidel olevate hoiatuste loetelude kaudu).

Järelevalveasutuste poolse täitmise tagamise parandamiseks piiriüleste juhtumite korral sisaldab ettepanek järgmisi täiendusi ja muudatusi:

- Artikli 1 lõikega 16 ja artikli 2 lõikega 4 lisatakse uus MiFIDi artikkel 35a ja IDD artikkel 9a, millega kehtestatakse investeerimisühingutele ja kindlustustoodete turustajatele nõue anda aru oma piiriülese tegevuse kohta. See annab riiklikele pädevatele asutustele ning ESMA-le ja EIOPA-le parema ülevaate teenuste piiriülese osutamise ulatusest liidu siseturul, selgitada välja valdkonnad, millele järelevalve peaks keskendumise ja kus võib olla vaja tihedamat koostööd, ning kodifitseerida aruanded, mida Euroopa järelevalveasutuste algatusel suures osas juba tehakse.

- Artikli 1 lõikega 21 ja artikli 2 lõikega 7 lisatakse uus MiFIDI artikkel 87a ja IDD artikkel 12b, mille kohaselt tuleb luua koostööplatvormid, mis hõlbustavad piiriüleste probleemide lahendamisel tihedamat koostööd riiklike pädevate asutuste ja Euroopa järelevalveasutuste vahel. Samuti on nende eesmärk suurendada ESMA ja EIOPA rolli keeruliste piiriüleste juhtumite korral, kus asjaomased järelevalveasutused ei jõua koostööplatvormil ühisele seisukohale.
- MiFIDI artiklis 86 ning IDD artiklites 5, 8 ja 9 on juba sätestatud mehhanism, mis võimaldab vastuvõtvatel liikmesriikidel võtta kaitsemeetmeid kahjuliku käitumise korral, mida päritoluliikmesriigi pädev asutus piisavalt ei käsitle. Käesoleva muutmisdirektiivi artikli 1 lõikega 20 muudetakse kehtivaid sätteid, et kiirendada ja hõlbustada liikmesriikide pädevate asutuste vahelist koostööd, hõlbustades teabevahetust ja lihtsustades tingimusi, mille alusel vastuvõtva riigi asutus võib meetmeid võtta (kui päritoluliikmesriigi pädev asutus ei tegutse või ei tee seda piisavalt). Pädevad asutused saavad ka otse vaadata algatava vastuvõtva riigi pädeva asutuse tähelepanekuid, kui nende territooriumil täheldatakse samalaadseid kahjulikke tegevusi ja päritoluriigi asutus ei ole nendega piisavalt tegelenud. Artikli 2 lõikega 3 nähakse ette sarnased muudatused IDD artiklis 5.

Artikli 1 lõigete 5 ja 6 ning artikli 2 lõike 2 eesmärk on tugevdada järelevalvealast ühtsust investeerimisühingutele tegevuslubade andmisel, muutes MiFIDI artikli 7 lõiget 3, artikli 7 lõiget 3a ja artiklit 8 ning IDD artikli 3 lõiget 5 ja artikli 3 lõiget 5a, mille kohaselt pädevad asutused peaksid jagama teavet (mida ESMA ja EIOPA koondavad) põhjuste kohta, mille tõttu nad keeldusid investeerimisühingule tegevusloa andmisest või kindlustusvahendaja registreerimisest või tühistasid loa või registreeringu. Samamoodi lisatakse käesoleva direktiivi artikli 1 lõikega 11 kaks uut lõiget – MiFIDI artikli 21 lõige 3 ja artikli 21 lõige 4 –, millega selgitatakse, et ESMA või mõni vastuvõttev liikmesriik võib nõuda, et päritoluliikmesriigi pädev asutus vaataks läbi, kas asjaomane ettevõtja vastab endiselt tegevusloa andmise tingimustele.

Finantskirjaoskuse edendamine

Et liikmesriigid edendaksid finantsharidusmeetmeid riiklikul tasandil, et praegused ja tulevased jaainvestorid saaksid investeerida vastutustundlikult, lisatakse vastavalt artikli 1 lõikega 22 ja artikli 2 lõikega 9 uus MiFIDI artikkel 88a ja IDD artikkel 16a.

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV,

millega muudetakse direktiive (EL) 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL, 2014/65/EL ja (EL) 2016/97 seoses liidu jaeinvestorite kaitse eeskirjadega

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 53 lõiget 1 ja artiklit 62,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu riikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,³³

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Kapitaliturgude liidu põhieesmärk on tagada, et tarbijad saaksid kapitaliturgude pakutavatest investeerimisvõimalustest täit kasu. Selleks peab neid toetama õigusraamistik, mis võimaldab neil teha investeerimisotsuseid, mis vastavad nende vajadustele ja eesmärkidele ning kaitsevad neid ühtsel turul piisavalt. ELi jaeinvesteerimisstrateegia meetmete paketi eesmärk on kõrvaldada tuvastatud puudused.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivide 2009/65/EÜ,³⁴ 2009/138/EÜ,³⁵ 2011/61/EL,³⁶ 2014/65/EL³⁷ ja (EL) 2016/97³⁸ eesmärk on kaitsta jaeinvestoreid ning suurendada nende usaldust ja suutlikkust oluliste finantsotsuste tegemisel. Komisjon on selle raamistiku hindamisel leidnud mitu olulist probleemi, sealhulgas jaeinvestorite raskused

³³ ELT C ..., ..., lk

³⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/65/EÜ vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeringuks loodud ettevõtjaid (eurofondid) käsitlevate õigus- ja haldusnormide kooskõlastamise kohta (ELT L 302, 17.11.2009, lk 32).

³⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/138/EÜ kindlustus- ja edasikindlustustegevuse alustamise ja jätkamise kohta (Solventus II) (ELT L 335, 17.12.2009, lk 1).

³⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/61/EL alternatiivsete investeerimisfondide valitsejate kohta, millega muudetakse direktiive 2003/41/EÜ ja 2009/65/EÜ ning määruseid (EÜ) nr 1060/2009 ja (EL) nr 1095/2010 (ELT L 174, 1.7.2011, lk 1).

³⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).

³⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. jaanuari 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/97, mis käsitleb kindlustustoodete turustamist (ELT L 26, 2.2.2016, lk 19).

investeeringispakkumiste mõistmisel ja võrdlemisel avalikustamisdokumentide alusel, sest need ei ole piisavalt asjakohased ega aita neil otsuseid teha. Lisaks osutas komisjon oma töös üha suurematele riskidele, mis on seotud eksitava turundusteabe ja -tavadega digikanalites, ning puudustele toodete väljatöötamises ja turustamises, mis võivad jaeinvestorite jaoks kaasa tuua põhjendamatult suured kulud. Komisjoni töös osutati ka erapoolikuse ohule investeeringisnõustamises.

- (3) Kolmandate isikute maksed, nagu teenustasud, vahendustasud, igasugused rahalised ja mitterahalised hüved, mida investeeringisühingud, kindlustusandjad ja vahendajad maksavad või saavad muudele/muudelt isikutele/isikutelt kui klient ning mida nimetatakse ka stiimuliteks, mängivad olulist rolli jaeinvesteeringistoodete turustamisel liidus. Direktiivides (EL) 2014/65 ja (EL) 2016/97 sätestatud huvide konfliktide haldamiseks kavandatud eeskirjad (sh stiimulite maksmise piirangud ja läbipaistvus) ei ole osutunud piisavalt tulemuslikuks tarbijakahju leevendamisel ning on toonud kaasa jaeinvestorite kaitse erineva taseme tootesegmentides ja turustusahelates. Seepärast on vaja veelgi tugevdada investorite kaitse raamistikku, et tagada jaeklientide huvide ühetaoline kaitse kogu liidus. Võttes arvesse stiimulite täieliku keelu kehtestamisest tulenevat võimalikku häirivat mõju, on asjakohane kasutada etapiviisilist lähenemisviisi ja kõigepealt tugevdada nõudeid, mis on seotud stiimulite maksmise ja saamisega, et tegeleda võimalike huvide konfliktidega ja tagada jaeinvestorite parem kaitse, ning teises etapis vaadata läbi raamistiku tulemuslikkus ja pakkuda kooskõlas parema õigusloome eeskirjadega välja alternatiivseid meetmeid (sh vajaduse korral stiimulite võimalik keelustamine).
- (4) Selleks et kõrvaldada tarbijakahju, mis tuleneb nõustamiseta müügi eest stiimulite maksmisest ja saamisest, on asjakohane keelata selliste stiimulite maksmine ja vastuvõtmine. Direktiivi (EL) 2014/65 puhul hõlmaks selline keeld korralduste täitmist, vastuvõtmist ja edastamist ning direktiivi (EL) 2016/97 puhul nõustamiseta müüki. Et vältida emitentide rahastamisvõimaluste piiramist, ei tohiks seda keeldu kohaldada maksete suhtes, mis on seotud emitendile osutatavate emissiooni tagamise ja investorite leidmise teenustega, kui investeeringisühing osutab lõppinvestorile ka korralduste täitmise või vastuvõtmise ja edastamise teenust. Peale selle osutatakse investeeringisnõustamist sageli koos korralduste täitmise või vastuvõtmise ja edastamise teenusega. Sellistel juhtudel, kui peamine teenus on investeeringisnõustamine, ei tohiks keeldu kohaldada kliendi nõustamisega seotud ühe või mitme tehingukorralduse täitmise, vastuvõtmise ega edastamise teenuse suhtes. Väikesed mitterahalised hüved, mis ei ületa 100 eurot või on sellise ulatuse ja laadiga, et neid ei saa pidada jaeinvestori parimates huvides tegutsemise kohustuse täitmist takistavaks, peaksid olema lubatud, kui need on selgelt avalikustatud.
- (5) Et jaekliente ei eksitataks, tuleb direktiivis (EL) 2016/97 sätestada, et kooskõlas direktiivis (EL) 2014/65 sätestatud olemasolevate eeskirjadega ei tohiks kindlustusvahendajad, kes annavad klientidele teada, et nõustavad sõltumatult, võtta sellise nõustamise eest vastu stiimuleid. Selline keeld ei tohiks takistada klientidele nõustamist pakkuvatel kindlustusvahendajatel võtta vastu stiimuleid, aga siis ei tohi sellist nõustamist nimetada sõltumatuks, jaeklientidele tuleb stiimulitest kohaldatavate läbipaistvusnõuete kohaselt teada anda ning järgida tuleb ka teisi õiguslikke nõudeid (sh nõuet tegutseda kliendi parimates huvides).
- (6) Olemasolevad tingimuslikud kaitsemeetmed stiimulite maksmise või saamise jaoks, mis peavad direktiivi (EL) 2014/65 kohaselt olema sellised, mis parandavad kliendile osutatava teenuse kvaliteeti, ja direktiivi (EL) 2016/97 kohaselt sellised, mis ei kahjusta kliendile osutatava teenuse kvaliteeti, ei ole olnud huvide konfliktide ohu maandamisel piisavalt tulemuslikud. Seepärast on asjakohane need kriteeriumid välja jätta ja kehtestada uus ühine test nii direktiivis

(EL) 2014/65 kui ka direktiivis (EL) 2016/97, mis täpsustaks, kuidas finantsnõustajad peaksid kliendi parimates huvides tegutsemise põhimõtet kohaldama. Finantsnõustajad peaksid oma nõuannetes tuginema asjakohasele finantstoodete valikule. Pärast kliendi jaoks sobivate instrumentide kindlakstegemist peaksid nad soovitama talle sarnaste toodete seast kõige kulutõhusamat. Lisaks peaksid finantsnõustajad süstemaatiliselt soovitama vähemalt üht toodet, millel ei ole omadusi, mis ei pruugi olla kliendi investeerimiseesmärgi saavutamiseks vajalikud, nii et jaeinvestoritele esitataks ka alternatiivseid ja võib-olla odavamaid valikuvõimalusi. Sellised omadused võivad hõlmata näiteks фонде, mille investeerimisstrateegia toob kaasa suuremad kulud, kapitaligarantiisid ja riskimaandamiselementidega struktureeritud tooteid. Kui nõustajad otsustavad soovitada ka toodet, millel on lisaomadused, millega kaasnevad kliendile lisakulud, peaksid nad sõnaselgelt esitama sellise soovitusel põhjuse ja need lisakulud avaldama. Kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul peaksid nõustajad samuti tagama, et tootes sisalduv kindlustuskate on kooskõlas kliendi kindlustussoovi ja -vajadustega.

- (7) Kehtivaid stiimulite avalikustamise nõudeid tuleks veelgi karmistada, et jaeinvestorid mõistaksid stiimulite üldist kontseptsiooni, huvide konflikti võimalust ning stiimulite mõju üldkuludele ja oodatavale tulule.
- (8) Selleks et oleks võimalik saada sõltumatut nõustamist mõistlike kuludega, peaks sõltumatutel nõustajatel olema lubatud anda jaeinvestoritele nõu hästi mitmekesisustatud, mittekeerukate ja kulutõhusate toodete kohta, tuginedes vähemale hulgale andmetele, mida kogutakse sobivuse hindamiseks. Sellise nõustamise ulatus tuleks jaeinvestoritele selgelt teatavaks teha aegsasti enne nõu andmist. Võttes arvesse nõustamisega toodete mitmekesisust, ei tohiks sõltumatutelt finantsnõustajatelt nõuda klientidelt nende teadmiste ja kogemuste või olemasolevate portfelliide teabe hankimist ja hindamist.
- (9) Et hinnata nende meetmete tulemuslikkust, peaks komisjon kolm aastat pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva ning pärast konsulteerimist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega (EIOPA) koostama aruande kolmandate isikute maksete mõju kohta jaeinvesteeringutele ning vajaduse korral tuleks sellele lisada raamistiku tugevdamise ettepanekud.
- (10) Investeerimistoodete ja kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seotud kulude ja tasude tase võib oluliselt mõjutada investeerimistulu, aga see ei pruugi jaeinvestorite jaoks alati ilmne olla. Tagamaks, et tooted pakuvad jaeinvestoritele tulu, peaksid liikmesriigid tagama, et direktiivi (EL) 2014/65 või direktiivi (EL) 2016/97 alusel investeerimistoodete väljatöötamiseks või turustamiseks tegevusloa saanud äriühingutel oleks selge hinnastamiskord, mis võimaldab selgelt kindlaks määrata ja kvantifitseerida kõik jaeinvestoritelt nõutavad kulud ja tagab investeerimistoodetes sisalduvate või nende turustamisega seotud kulude ja tasude põhjendatuse ja proportsionaalsuse, võttes arvesse toote omadusi, eesmäärke, strateegiat ja eeldatavat tootlust.
- (11) Kuna kombineeritud jaeinvesteeringustoote teenustasude struktuuri on kavandanud väljatöötaja, peab ta hindama, kas investeerimistoodetes sisalduvad kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed. Nendele hinnangutele tuginedes peaksid turustajad tegema samasuguseid hindamisi, et võtta lisaks arvesse ka turustamiskulusid ja muid kulusid, mida väljatöötaja hinnang veel ei hõlma.
- (12) Nii väljatöötaja kui ka turustaja tasandi hinnastamine peaks tootejuhtimisraamistiku osana täiustama olemasolevat kontseptsiooni, et konkreetsele sihtturule suunatud investeerimistooted annaksid sellele sihtturule tulu.
- (13) Et muuta hinnastamine objektiivsemaks ning anda väljatöötajatele, turustajatele ja pädevatele asutustele tööriist, millega sama tooteliigi investeerimistoodete kulusid tõhusalt võrrelda,

peaksid nii ESMA kui ka EIOPA looma investeerimistoodete kulude ja tootlusega seotud andmetel põhinevad võrdlusalused, mida väljatöötajad ja turustajad peaksid oma hinnastamises arvesse võtma. Kui asjaomase võrdlusalusega võrdlemine näitab, et investorite kulud ja tootlus ei ole võrdlusalusega kooskõlas, ei tohiks toodet jaeinvestoritele turustada, välja arvatud juhul, kui lisatestimise ja -hindamise käigus on kindlaks tehtud, et toode pakub sihtturule siiski tulu (näiteks toode, mis sisaldab täiendavaid eriomadusi, mida peetakse asjakohaseks konkreetse investorite rühma jaoks, kellel on konkreetsed vajadused ja eesmärgid, mis ei kajastu selle investeerimistoodete rühma kirjelduses, mille jaoks võrdlusalus välja töötati).

- (14) Et aidata väljatöötajaid ja turustajaid hindamisel, peaks komisjonil olema õigus võtta vastu delegeritud õigusakte, milles sätestada kriteeriumid, mille alusel määratakse kindlaks, kas kulud ja tootlus on põhjendatud ja proportsionaalsed.
- (15) Et ESMA ja EIOPA saaksid koostada usaldusväärsed võrdlusalused, mis põhinevad usaldusväärsetel andmetel, tuleks investeerimistoodete väljatöötajatelt ja turustajatelt nõuda, et nad esitaksid vajalikud andmed pädevatele asutustele, kes edastavad need ESMA-le ja EIOPA-le. Selleks et võimalikult palju piirata uutest aruandekohustustest tingitud kulusid ja vältida tarbetut dubleerimist, peaksid andmekogumid võimalikult suures ulatuses põhinema ELi õigusest tulenevatel avalikustamis- ja aruandluskohustustel. ESMA ja EIOPA peaksid välja töötama regulatiivsed tehnilised standardid, millega määrata kindlaks esitatava teabe andmekogumid ja -standardid ning asjaomased meetodid ja vormingud.
- (16) Määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 lõikes 1 esitatud kombineeritud jaetoodete määratluse alla kuuluvate finantsinstrumentide teatavate väljatöötajate suhtes ei kohaldata artikli 16-a lõikes 2 sätestatud ega muud samaväärset aruandekohustust. Sellistel juhtudel peaks investeerimisühing, kes pakub või soovib selliseid finantsinstrumente, esitada oma päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele andmed nende toodete kulude, tasude ja omaduste kohta. Eespool nimetatud andmeid hõlmavaid aruandekohustusi, mis on kehtestatud UCITSD ja AIFMD regulatiivses pakettis, tuleks käsitada samaväärsetena.
- (17) Võttes arvesse jaeinvesteerimistoodete pakkumiste mitmekesisust, peaksid ESMA ja EIOPA koostama võrdlusalused kõigepealt investeerimistoodetele, mida jaeinvestorid ostavad kõige sagedamini, ning kasutama aja jooksul saadud kogemusi, et koostada võrdlusalused rohkematele toodetele ja parandada võrdlusaluste kvaliteeti.
- (18) Direktiivide 2009/65/EÜ ja 2011/61/EL kohaselt peavad alternatiivsete investeerimisfondide (AIFid) ja vabalt võõrandatavatesse väärtpaberitesse ühiseks investeerimiseks loodud ettevõtjate (eurofondid) valitsejad tegutsema valitsetava investeerimisfondi ja investorite parimates huvides piisava vilumuse, ettevaatuse ja hoolikusega. AIFide ja eurofondide valitsejad peaksid seetõttu vältima investeerimisfondidelt ja nende investoritelt põhjendamatute kulude nõudmist. AIFide ja eurofondide valitsejatelt tuleks nõuda usaldusväärse hinnastamiskorra kehtestamist, mis peaks hõlmama investeerimisfondidelt või nende osakuomanikelt otseselt või kaudselt nõutavate ja seega investorite kantavate kulude määratlemist, analüüsi ja läbivaatamist. Kulud tuleks lugeda põhjendatuks, kui need vastavad eurofondide ja AIFide lepinguelsele dokumentidele, on fondide toimimiseks vajalikud ning investoritele õiglased.
- (19) Eurofondide ja AIFide valitsejad peaksid hüvitama investoritele põhjendamatud kulud, sealhulgas juhul, kui kulud on investorite kahjuks valesti arvatud, ning teavitama sellest pädevaid asutusi, investeerimisfondide finantsaudiitoreid, juhtkonda ja deponooriumi. Paremaks täitmise tagamiseks ja jaeinvestorite jaoks konkreetsete tulemuste saavutamiseks on

vaja ühtlustada liikmesriikide haldus- ja karistusvolitused. Investoritele hüvitise maksmise kohustus peaks olema üks võimalik haldusmeede ja karistus kõigis liikmesriikides.

- (20) Direktiivide 2009/65/EÜ ja 2011/61/EL kohane hinnastamine peaks tagama, et jaeinvestorite kantavad kulud on põhjendatud ja proportsionaalsed toote omadustega, eelkõige investeerimiseesmärgi ja -strateegiaga, riskitasemega ja fondide oodatava tuluga, nii et eurofondid ja AIFid annaksid investoritele tulu. Eurofondide ja AIFide valitsejad peaksid jääma vastutavaks oma hinnastamise kvaliteedi eest. Eelkõige peaksid nad tagama, et kulud on võrreldavad turustandarditega, muu hulgas võrdlema sarnaste investeerimisstrateegiatega ja omadustega fondide kulusid, mis on kättesaadavad avalikes andmebaasides. Et hinnastamine oleks objektiivsem ning eurofondide ja AIFide valitsejatel ja pädevatel asutustel oleks tööriist, millega tõhusalt võrrelda sama tooteliigi investeerimistoodete kulusid, peaks ESMA koostama võrdlusalused, mis põhinevad lisaks eurofondide ja AIFide valitsejate hinnastamisprotsessi kaasatud muudele kriteeriumidele ka ESMA-le järelevalvelise aruandluse raames laekuvate investeerimistoodete kulude ja tootlusega seotud andmetel, mille alusel saab hinnata tulu. Võttes arvesse komisjoni prioriteeti vältida tarbetut halduskoormust ja lihtsustada aruandlusnõudeid, peaksid need võrdlusalused tuginema olemasolevatele avalikustatud ja järelevalvelase aruandluse andmetele, välja arvatud juhul, kui erandkorras on vaja rohkem andmeid. Vähe tulu pakkuvaid või ESMA võrdlusalustest kõrvale kalduvaid investeerimisfonde ei tohiks jaeinvestoritele turustada, välja arvatud juhul, kui lisahindamise käigus on kindlaks tehtud, et toode on siiski tulus. Hinnang ja võetud meetmed tuleks dokumenteerida ja esitada nõudmisel pädevatele asutustele.
- (21) Komisjonile tuleks anda õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millega nähakse ette hinnastamise miinimumnõuded (et vältida põhjendamatute kulude sissenõudmist eurofondidelt, AIFidelt ja nende osakuomanikelt), tulususe hindamine ja vajaduse korral parandusmeetmete võtmine (kui kulud ei ole põhjendatud või proportsionaalsed eurofondi ja AIFi eeldatava tuluga (kui see on teada), nende riskitaseme, investeerimiseesmärgi ja -strateegiaga) ning sellise hindamise ja meetmete dokumenteerimine.
- (22) Kvaliteetse nõustamise tagamisel on keskse tähtsusega töötajate teadmised ja pädevus. Direktiivi 2014/65/EL, direktiivi (EL) 2016/97 ja ühtlustamata riikliku õiguse alusel tegutsevate nõustajate puhul vajalikuks peetavad normid on väga erinevad. Et parandada nõustamise kvaliteeti ja tagada võrdsed tingimused kogu ELis, tuleks nõutavate teadmiste ja pädevuse jaoks kehtestada rangemad ühised miinimumstandardid. Finantsinstrumentide ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete suuremat keerukust ja pidevat innovatsiooni ning kestlikkusega seotud kaalutluste kasvavat tähtsust arvestades on see eriti asjakohane. Liikmesriigid peaksid nõudma investeerimisühingutelt ning kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatelt selle eest hoolitsemist, et investeerimisühingu nimel või kindlustusvahendajatena investeerimisnõustamist pakkuvatel füüsilistel isikutel ning kindlustusandjate ja kindlustusvahendajate asjaomastel töötajatel oleksid nende kohustuste täitmiseks vajalikud teadmised ja pädevus. Et tagada klientidele ja pädevatele asutustele kindlus, et selliste füüsiliste isikute ja kindlustusvahendajate ning kindlustusandjate ja kindlustusvahendajate töötajate teadmiste ja pädevuse tase vastab nõutavatele standarditele, tuleks selliseid teadmisi ja pädevust tõendada tunnistusega. Et tagada klientidele investeerimistoodete või kindlustuspõhiste investeerimistoodete müümise või nende kohta nõu andmisega tegelevate töötajate teadmiste ja pädevuse säilimine ja ajakohastamine, on olulised regulaarne kutsealane areng ja koolitus. Selleks on vaja nõuda, et investeerimisnõustamisega tegelevad füüsilised isikud läbiks igal aastal minimaalse arvu tunde kestva erialase koolituse ja tõendaksid selle edukat läbimist tunnistusega.

- (23) Digitaalsete vahendite kaudu investeerimisteenuste pakkumise kasv loob jaeinvestoritele uusi võimalusi. Samal ajal saavad investeerimisühingud ja kindlustustoodete turustajad pakkuda investeerimistooteid ja -teenuseid digitaalselt kiiremini ja laiemale jaeinvestorite rühmale, aga sellega võivad kaasneda lisariskid. Seepärast peaksid pädevatel asutustel olema volitused ja menetlused, mis on piisavad, et viivitamata kõrvaldada kehtivate eeskirjade rikkumised, sealhulgas juhul, kui rikkumine toimub digitaalselt või seda teevad volitamata üksused. Seepärast on asjakohane, et pädevatel asutustel on võimalik võtta vajalikke meetmeid, kui neil on põhjendatud alus arvata, et füüsiline või juriidiline isik osutab investeerimisteenuseid ilma nõuetekohase tegevusloata või kui kindlustusvahendaja või -andja turustab kindlustuspõhiseid investeerimistooteid ilma registreeringu või tegevusloata. Kui kõnealused meetmed on seotud füüsilise isikuga, tuleks pädeva asutuse tehtud otsuse avaldamise suhtes kohaldada artikli 71 lõike 1 kohast juhtumipõhist isikuandmete avaldamise proportsionaalsuse hindamist. Pädevad asutused peaksid ESMA-t ja EIOPA-t sellisest käitumisest teavitama ning ESMA ja EIOPA peaksid konsolideerima ja avaldama kõik pädevate asutuste asjaomased otsused, nii et selline teave oleks jaeinvestoritele kättesaadav ja nad saaksid võimalikke pettusi ära tunda. Selleks et vältida füüsiliste isikute selliste isikuandmete avalikustamist, mida pädev asutus peab pädevate asutuste tehtud otsuste konsolideeritud loetelu avaldamisel ebaproportsionaalseks, peaksid ESMA ja EIOPA hoiduma avaldamast lisateavet, mille on avalikustanud pädev asutus ise.
- (24) Piiriüleste investeerimisteenuste osutamine on kapitaliturgude liidu arenguks hädavajalik ning eeskirjade korrektne täitmise tagamine on ühtse turu oluline osa. Kui teenuste piiriülese osutamise korral vastutab investeerimisühingu järelevalve eest päritoluliikmesriik, toetatakse ühtsel turul usaldusele, mis tuleneb päritoluliikmesriigi pädevate asutuste tehtavast piisavast järelevalvest investeerimisühingute üle. Vastastikuse tunnustamise põhimõtte nõuab tõhusat koostööd päritolu- ja vastuvõtivate liikmesriikide vahel, et tagada investorite piisav kaitse. Direktiiviga (EL) 2014/65 on juba ette nähtud mehhanism, mis võimaldab vastuvõtivate liikmesriikide pädevatel asutustel rangetel tingimustel ja juhul, kui päritoluliikmesriik ei võta asjakohaseid meetmeid, rakendada investorite kaitseks õiguskaitseabinõusid. Pädevate asutuste vahelise koostöö hõlbustamiseks ja järelevalvealaste jõupingutuste suurendamiseks tuleks seda mehhanismi lihtsustada ning pädevatel asutustel, kes täheldavad oma territooriumil väga sarnast või identset käitumist kui need, millest teine asutus on juba teatanud, peaks olema võimalik näha algatava asutuse tähelepanekuid, et algatada direktiivi (EL) 2014/65 artikli 86 kohane menetlus.
- (25) Direktiivide (EL) 2014/65 ja (EL) 2016/97 kohastes lubasid käsitlevates teadetes ei nõuta teabe esitamist piiriüleste teenuste ulatuse kohta. Et ESMA, EIOPA ja pädevad asutused saaksid korrekse ülevaate piiriüleste teenuste ulatusest ja kohandada järelevalvet neile piiriülestele teenustele sobivaks, peaksid pädevad asutused koguma teavet selliste teenuste osutamise kohta. Kui investeerimisühing või kindlustusvahendaja osutab teenuseid teises liikmesriigis asuvatele klientidele, peaks ta esitama oma pädevale asutusele põhiteabe nende teenuste kohta. Proportsionaalsuse huvides ei tohiks seda aruandlusnõuet kohaldada äriühingute suhtes, kes teenindavad piiriüleselt vähemalt kui 50 klienti. Pädevad asutused peaksid tegema selle teabe kättesaadavaks ESMA-le ja EIOPA-le, kes peaksid omakorda tegema selle kättesaadavaks kõigile pädevatele asutustele ja avaldama piiriüleste teenuste kohta iga-aastase statistilise aruande. Selleks et võimalikult palju piirata piiriüleste teenustega seotud aruandekohustustest tingitud kulusid ja vältida tarbetut dubleerimist, peaksid andmed võimalikult suures ulatuses põhinema olemasolevatel avalikustamis- ja aruandluskohustustel.
- (26) Järelevalvealase ühtsuse edendamiseks ja pädevate asutuste vahelise koostöö hõlbustamiseks peaks ESMA-l olema võimalik luua koostööplatvorme omal algatusel või ühe või mitme pädeva asutuse algatusel, kui on põhjendatud kahtlusi seoses investoritele piiriüleste

investeermisteenuste osutamisega tekitatud kahjuga ja kui selline tegevus on vastuvõtva liikmesriigi turu seisukohast oluline. EIOPA-I, kellel juba on direktiivi 2009/138/EÜ artikli 152b kohane õigus luua koostööplatvorme, peaks olema sama õigus seoses direktiivi (EL) 2016/97 kohaste kindlustustoodete turustamisega, kuna sarnased piiriülese järelevalve probleemid võivad esineda ka kindlustustoodete turustamise korral. Kui on tõsiseid kahtlusi seoses võimaliku investoritele tekitatava kahjuga ja kui koostööplatvormides osalevad järelevalveasutused ei suuda jõuda kokkuleppele piiriüleselt tegutseva investeerimisühingu või kindlustustoodete turustajaga seotud küsimustes, võivad ESMA ja EIOPA vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1095/2010³⁹ artiklile 16 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) nr 1094/2010⁴⁰ esitada päritoluliikmesriigi pädevale asutusele soovitus võtta arvesse teiste asjaomaste pädevate asutuste mureküsimusi ja algatada koos teiste asjaomaste pädevate asutustega ühine kohapealne kontroll.

- (27) Investeermistoodetega seotud kulud, asjaomased tasud ja kolmandate isikute maksed võivad oodatavale tulule suurt mõju avaldada. Selliste kulude, asjaomaste tasude ja kolmandate isikute maksete avalikustamine on investorite kaitse oluline aspekt. Jaainvestoritele tuleks aegsasti enne investeerimisotsuse tegemist esitada selge teave kulude, asjaomaste tasude ja kolmandate isikute maksete kohta. Selliste kulude, asjaomaste tasude ja kolmandate isikute maksete võrreldavuse parandamiseks tuleks selline teave esitada standardiseeritud viisil. Regulaatiivsetes tehnilistes standardites tuleks täpsustada ja ühtlustada selliste kulude, asjaomaste tasude ja kolmandate isikute maksetega seotud teabe sisu ja vorm (sh selgitused, mida investeerimisühingud peaksid jaeklientidele esitama, eelkõige kolmandate isikute maksete kohta).
- (28) Läbipaistvuse suurendamiseks peaksid kliendid saama oma investeringutest perioodilise ülevaate. Sel põhjusel peaksid ettevõtjad, kes osutavad investeerimisteenuseid koos finantsinstrumentide hoidmise ja haldamise teenusega, või kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad esitama oma klientidele igal aastal aruande, mis sisaldab ülevaadet nende klientide toodetest, kõigist kuludest, asjaomastest tasudest ja kolmandate isikute maksetest ning kõigist maksetest (sh dividendidest ja intressidest), mida klient on ühe aasta jooksul maksnud ja saanud, ning ülevaate nende finantstoodete tootlusest. See aastaaruanne peaks võimaldama jaainvestoritel paremini mõista selliste elementide mõju nende portfelli tootlusele. Investeermisteenuste puhul, mis seisnevad ainult korralduste vastuvõtmises, edastamises ja täitmisel, peaks aastaaruanne sisaldama kõiki teenuste ja finantsinstrumentidega seotud kulusid, asjaomaseid tasusid ja kolmandate isikute makseid. Teenuste puhul, mis seisnevad üksnes finantsinstrumentide hoidmises ja haldamises, peaks aastaaruanne sisaldama kõiki kulusid, asjaomaseid tasusid ja makseid, mida klient on seoses teenuste ja finantsinstrumentidega saanud. Kõigi nende teenuste puhul peaks teenuseosutaja esitama jaekliendile taotlusel kõnealuse teabe üksikasjaliku jaotuse finantsinstrumentide kaupa. Võttes arvesse kindlustuspõhiste investeerimistoodete pikaajalisust (mistõttu kasutatakse neid sageli pensioni kogumiseks), peaks selliste toodete aastaaruanne

³⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1094/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/79/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 48).

⁴⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. novembri 2010. aasta määrus (EL) nr 1095/2010, millega asutatakse Euroopa Järelevalveasutus (Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve), muudetakse otsust nr 716/2009/EÜ ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni otsus 2009/77/EÜ (ELT L 331, 15.12.2010, lk 84).

sisaldama lisaelemente, sealhulgas kohandatud individuaalseid prognoose oodatava tulemuse kohta lepingu lõppemisel või soovitatavat hoidmisaega ja kindlustuskaitse kokkuvõtet.

- (29) Eri õigusaktides sätestatud erinevad või kattuvad avalikustamisnõuded kindlustustoodete turustamisele põhjustavad kindlustusandjatele ja -vahendajatele õiguskindlusetust ja tarbetuid kulusid. Seepärast on asjakohane sätestada kõik avalikustamisnõuded ühes õigusaktis, jättes sellised nõuded direktiivist 2009/138/EÜ välja ja muutes direktiivi (EL) 2016/97. Ühtlasi on kõnealuste nõuete järelevalve käigus saadud kogemustele tuginedes asjakohane kohandada neid nii, et need oleksid tulemuslikud ja terviklikud. Lisaks juba väljakujunenud kahjukindlustustootete teabedokumendile tuleks standardteabe esitamiseks kehtestada ka muude elukindlustustoodete kui kindlustuspõhiste investeerimistoodete teabedokument. Kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul tuleks standardteave esitada määruse (EL) nr 1286/2014 kohases PRIIPide põhiteabedokumendis.
- (30) Muutused viisis, kuidas investeerimisühingud ning kindlustusandjad ja -vahendajad finantstooted ja -teenuseid reklaamivad (sh suunamudijate ja sotsiaalmeedia kasutamine ning käitumuslike kalduvuste ärakasutamine), mõjutavad üha enam jaeinvestorite käitumist. Seepärast on asjakohane kehtestada nõuded turundusteadetele ja -tavadele, mis võivad hõlmata ka kolmandate isikute sisu, disaini, müügiendendust, brändimist, kampaaniaid, tootepaigutust ja premeerimissüsteeme. Neis nõuetes tuleks eelkõige täpsustada, mida hõlmab turundusteadete ja -tavade puhul tõesuse, selguse ja mitteeksitavuse nõue. Investorite kaitse põhimõtete kohaldamist peaksid aitama parandada ka riskide ja kasu tasakaalustatud esitamise ning sihtrühmale sobivuse nõuded. Need peaksid laienema turundustavadele, millega suurendatakse turundusteadete levi ja tulemuslikkust või arusaama nende sobivusest, usaldusväärsest või võrreldavusest. Et investeerimistoodete pakkujaid ei heidutataks ega takistataks pakkumast finantsalaseid õppematerjale ning edendamast ja parandamast investorite finantskirjaoskust, tuleks siiski täpsustada, et sellised materjalid ja tegevused ei ole turundusteadete ega -tavade.
- (31) Et võtta arvesse turundustavade arengut (sh kolmandate isikute kasutamist toodete või teenuste kaudseks müügiendenduseks) ning tagada piisav investorite kaitse, on vaja karmistada turundusteadetega seotud nõudeid. Seepärast on vaja nõuda, et turundusteadetest saab hõlpsalt tuvastada investeerimisühingu, kindlustusandja või kindlustusvahendaja, kelle nimel teade esitatakse. Jaeklientide puhul peaksid sellised turundusteadete sisaldama pakutavate toodete ja teenuste kohta ka selgelt ja tasakaalustatult esitatud põhiteavet. Et investorite kaitse kohustusi kohaldataks praktikas nõuetekohaselt, peaks investeerimisühingutel olema turundusteadete ja -tavade poliitika ning piisav sisekontroll ja investeerimisühingu juhtorganile aruandluse esitamise kord, mis peaksid tagama sellise poliitika järgimise. Turundusteadete ja -tavade väljatöötamisel peaksid investeerimisühingud, kindlustusvahendajad ja -andjad võtma arvesse asjaomase sihtturu sihtauditooriumi.
- (32) Turundusteadete ja -tavade esitamise ja muutmise kiire tempo (eelkõige digitaalsete vahendite ja kanalite korral), ei tohiks takistada kohaldatavate regulatiivsete nõuete täitmise asjakohast tagamist. Seepärast peavad liikmesriigid tagama, et riiklikel pädevatel asutustel oleks vajalikud volitused järelevalveks ja vajaduse korral õigeaegseks sekkumiseks. Peale selle peaks pädevatel asutustel olema järelevalve- ja täitmise tagamise kohustuste täitmiseks ning tarbijate kaitsmiseks juurdepääs teabele turundusteadete ja -tavade kohta. Selleks peaksid investeerimisühingud ja kindlustusandjad säilitama andmed (potentsiaalsetele) jaeklientidele esitatud või kättesaadavaks tehtud turundusteadete ja muude pädeva asutuse jaoks oluliste elementide kohta. Et hõlmata kolmandate isikute (näiteks suunamudijate ja reklaamiagentuuride) levitatavaid turundusteadeteid, on vaja dokumenteerida ka sellised kolmandad isikud. Kuna finantstoodete ja -teenustega seotud probleemid võivad tekkida mitu

aastat pärast investeerimist, peaksid investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad säilitama eespool nimetatud teavet viis aastat ja pädeva asutuse nõudmisel kuni seitse aastat.

- (33) Sobivuse ja asjakohasuse hindamine on investorite kaitse oluline osa. Investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad peaksid kliendilt saadud teabe alusel hindama talle soovitatud või tema nõutud investeerimistoodete ja -teenuste sobivust või asjakohasust. Vajaduse korral võib investeerimisühing, kindlustusandja või kindlustusvahendaja kasutada ka teavet, mille nad võisid saada muudel õiguspärastel põhjustel (sh olemasolevates suhetes kliendiga). Investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad peaksid selgitama oma klientidele kõnealuste hindamiste eesmärki ning täpse ja täieliku teabe andmise tähtsust. Nad peaksid teavitama kliente standardhoiatustega sellest, et ebatäpse ja mittetäieliku teabe esitamine võib avaldada negatiivset mõju hindamise kvaliteedile. Et tagada eri hoiatuste ühtlustamine ja tõhusus, peaksid ESMA ja EIOPA välja töötama regulatiivsed tehnilised standardid, milles sätestada selliste hoiatuste sisu ja vorm.
- (34) Et nõustamisega teenustes võetaks nõuetekohaselt arvesse portfelli mitmekesistamist, tuleks finantsnõustajatelt nõuda, et nad võtaksid sobivuse hindamisel süstemaatiliselt arvesse sellise mitmekesistamise vajadusi konkreetse kliendi jaoks (sh klientide olemasoleva finants- ja mittefinantsvara portfelli kohta saadud teabe põhjal).
- (35) Et asjakohasuse testid võimaldaksid investeerimisühingutel, kindlustusandjatel ja kindlustusvahendajatel tulemuslikult hinnata, kas finantstoode või -teenus on nende kliendile sobiv, peaksid nad saama temalt teavet mitte ainult tema teadmiste ja kogemuste kohta seoses selliste finantsinstrumentide või -teenustega, vaid ka klientide riskitaluvuse ja suutlikkuse kohta kanda täielikku või osalist kahju. Asjakohasuse hindamise negatiivse tulemuse korral peaks investeerimisühingul, kindlustusandjal või kindlustusvahendajal olema lisaks kliendile hoiatuse esitamise kohustusele lubatud tehingut jätkata üksnes juhul, kui klient seda sõnaselgelt nõuab.
- (36) Jaeinvestoritele saab pakkuda väga erinevaid finantsinstrumente, kusjuures igal finantsinstrumendil on erinev võimaliku kahju risk. Seepärast peaks jaeinvestoritel olema võimalik hõlpsasti tuvastada eriti riskantseid investeerimistooteid. Nii on asjakohane nõuda, et investeerimisühingud, kindlustusandjad ja kindlustusvahendajad määraksid kindlaks need investeerimistooted, mis on eriti riskantsed, ning esitaksid klientidele edastatavas teabes (sh turundusteadetes) nende riskide kohta hoiatusi. Et aidata investeerimisühingutel, kindlustusandjatel ja kindlustusvahendajatel selliseid eriti riskantseid tooteid kindlaks teha, peaksid ESMA ja EIOPA andma välja suunised selle kohta, kuidas selliseid tooteid kindlaks teha, võttes nõuetekohaselt arvesse olemasolevate investeerimistoodete ja kindlustuspõhiste investeerimistoodete eri liike. Selliste riskihoiatuste ühtlustamiseks kogu ELis peaksid ESMA ja EIOPA esitama tehnilised standardid selliste riskihoiatuste sisu ja vormi kohta. Liikmesriigid peaksid andma pädevatele asutustele volitused kehtestada riskihoiatuste kasutamine konkreetsete investeerimistoodete puhul ning juhul, kui nende riskihoiatuste kasutamine või kasutamata jätmine oleks kogu ELis erinev või avaldaks olulist mõju investorite kaitsele, peaks ESMA-l ja EIOPA-l olema õigus kehtestada investeerimisühingutele selliste hoiatuste kasutamise kohustus kogu ELis.
- (37) Jaeklientide ja potentsiaalsete jaeklientide finantskirjaoskuse taseme tõstmine on väga oluline, et anda neile parem arusaam vastutustundlikust investeerimisest ning tasakaalustada piisavalt investeerimisega seotud riske ja kasu. Seepärast peaksid liikmesriigid edendama sellist formaalset ja informaalset õpet, mis toetab jaeklientide ja potentsiaalsete jaeklientide finantskirjaoskust vastutustundliku investeerimise valdkonnas. Vastutustundliku investeerimise all mõeldakse jaeinvestori võimet teha informeeritud investeerimisotsuseid kooskõlas isiklike

finantseesmärkidega, tingimusel et ta on teadlik kättesaadavatest investeerimistoodetest ja -teenustest, nende põhiomadustest ning investeerimisega seotud riskidest ja kasust, ning tingimusel, et ta saab investeerimisnõustamisest aru ja suudab sellele sobivalt reageerida. Potentsiaalsetel jaainvestoritel peaks olema juurdepääs õppematerjalidele, mis toetavad nende finantskirjaoskust, ning nendes materjalides tuleks eelkõige arvestada jaainvestorite vanuse, haridustaseme ja tehnoloogilise suutlikkuse erinevustega. See on eriti oluline klientide puhul, kes kasutavad finantsinstrumente, investeerimisteenuseid või kindlustuspõhiseid investeerimistooteid esimest korda või digivahendite kaudu.

- (38) Tuleb jälgida, et kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas kliendil on vajalikud kogemused, teadmised ja asjatundlikkus, et teda koheldaks nõudmise korral kutselise kliendina, oleksid asja- ja otstarbekohased. Seepärast tuleks sellistes kriteeriumides arvesse võtta ka väljaspool finantsteenuste sektorit saadud kogemusi ning kliendi läbitud sertifitseeritud koolitust. Need kriteeriumid peaksid samuti olema proportsionaalsed ja mitte diskrimineerivad kliendi elukohaliikmesriigi suhtes. Seetõttu tuleks juriidilise isiku jõukusel ja suurusel põhinevaid kriteeriume muuta, et arvestada klientidega, kes elavad liikmesriikides, kus keskmine SKP elaniku kohta on väiksem.
- (39) Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1725 artikli 42 lõikele 1 konsulteeriti Euroopa Andmekaitseinspektoriga, kes esitas oma arvamuse [XX XX 2023],
- (40) Käesoleva direktiivi kohastel otstarvetel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2016/679. Siinses direktiivis sätestatud otstarvetel toimuva isikuandmete töötlemise suhtes liidu institutsioonides ja organites kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2018/1725. Liikmesriigid peaksid tagama, et andmete töötlemisel käesoleva direktiivi kohaldamisel järgitakse täielikult Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2002/58/EÜ, kui nimetatud direktiiv on kohaldatav.
- (41) Direktiive (EL) 2009/65/EÜ, 2009/138/EÜ, 2011/61/EL, 2014/65/EL ja (EL) 2016/97 tuleks seetõttu vastavalt muuta.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Direktiivi 2014/65/EL muutmine

Direktiivi 2014/65/EL muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 1 lõike 4 punkt a asendatakse järgmisega:
- „a) artikli 9 lõige 3, artikkel 14, artikli 16 lõiked 2, 3 ja 6, artikli 16-a lõike 1 esimene, teine ja viies lõik, artikli 16-a lõige 3, artikli 16-a lõike 4 esimene ja teine lõik, artikli 16-a lõiked 7, 8 ja 10 ning artikli 16-a lõike 11 punkt b;“.
- (2) Artikli 3 lõike 2 punktid b ja c asendatakse järgmistega:
- „b) äritegevusega seotud kohustused, mis on kehtestatud artikli 24 lõigetega 1, 1a, 3, 4, 5, 7 ja 10, artikli 25 lõigetega 2, 4, 5 ja 6 ning juhul, kui riiklik kord võimaldab neil isikutel määrata seotud vahendajaid, siis ka artikliga 29, ning vastavate rakendusmeetmetega;
- c) organisatsioonilised nõuded, mis on sätestatud artikli 16 lõigetes 3, 6 ja 7, artikli 16-a lõike 1 esimeses, teises ja viiendas lõigus, lõikes 3, lõike 4 esimeses ja teises lõigus, lõike 7 punktis c, lõigetes 8 ja 10 ning artikli 16 lõike 11 punktis b ning vastavates delegeritud õigusaktides, mille komisjon on vastu võtnud kooskõlas artikliga 89.“

(3) Artikli 4 lõikele 1 lisatakse punktid 66, 67 ja 68 järgmises sõnastuses:

„(66) „turundusteade“ – sellise teabe avalikustamine, mis ei ole liidu või siseriikliku õigusega nõutud teave, artiklis 88b osutatud finantsaridusmaterjal ega investeerimisanalüüs (mis vastavad nendena käsitamise tingimustele) ja mis otseselt või kaudselt propageerib investeerimist ühte või mitmesse finantsinstrumenti või nende kategooriasse või investeerimisühingu pakutavate investeerimis- või kõrvalteenuste kasutamist ning mida teeb:

- a) investeerimisühing või kolmas isik, kellele selline investeerimisühing maksab tasu või annab mitterahalise hüvitise (stiimuli);
- b) füüsilistele või juriidilistele isikutele;
- c) mis tahes vormis ja mis tahes viisil;

(67) „turundustava“ – investeerimisühingu või kolmanda isiku rakendatav strateegia või tööriista või tehnika kasutamine, kui investeerimisühing maksab selle eest tasu või stimuleerib mitterahalise hüvitisega, et:

- a) otseselt või kaudselt levitada turundusteateid;
- b) kiirendada või parandada turundusteadete levi ja tulemuslikkust;
- c) propageerida mis tahes viisil investeerimisühinguid, finantsinstrumente või investeerimisteenuseid;

(68) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait, veebisaidi osa või rakendus;“.

(4) Lisatakse järgmine artikkel 5a:

„Artikkel 5a

Digitaalsete vahendite kaudu pakutava loata tegevuse käsitlemise kord

1. Liikmesriigid tagavad, et kui füüsiline või juriidiline isik osutab internetis investeerimisteenuseid või -tegevusi, mis on suunatud tema territooriumil asuvatele klientidele, ilma et tal oleks artikli 5 lõike 1 või siseriikliku õiguse alusel tegevusloaba, või kui pädeval asutusel on alust kahtlustada, et kõnealune üksus osutab selliseid teenuseid ilma artikli 5 lõike 1 või siseriikliku õiguse kohase tegevusloata, võtab pädev asutus artikli 69 lõikes 2 osutatud järelevalvevolitusi kasutades kõik asjakohased ja proportsionaalsed meetmed, et takistada loata investeerimisteenuste või -tegevuste pakkumist (sh seoses turundusteadetega). Iga sellise sammu puhul järgitakse II peatükis sätestatud liikmesriikidevahelise koostöö põhimõtteid.
2. Liikmesriigid näevad ette, et pädevad asutused avaldavad kõik lõike 1 kohaselt võetud meetme määramise otsused kooskõlas artikliga 71.

Pädevad asutused teavitavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet põhjendamatu viivitusega igast sellisest otsusest. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve loob elektroonilise andmebaasi, mis sisaldab pädevate asutuste esitatud otsuseid ja millele pääsevad ligi kõik pädevad asutused. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve avaldab loetelu kõigist kehtivatest otsustest, kirjeldades asjaomaseid füüsilisi või juriidilisi isikuid ning pakutavate teenuste või toodete liike. Loetelu peab olema üldsusele kättesaadav Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve veebisaidil oleva lingi kaudu. Füüsiliste isikute puhul ei tohi selle loeteluga kaasneda rohkemate isikuandmete avaldamine kui need, mille pädev asutus on avaldanud vastavalt esimesele lõigule ja kooskõlas artikli 71 lõikega 1.“

- (5) Artiklit 7 muudetakse järgmiselt:
- (a) lõikesse 3 lisatakse järgmine lõik:
„Kui tegevusluba ei anta, teavitab pädev asutus Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet tegevusloa andmisest keeldumise põhjustest.“;
 - (b) lisatakse lõige 3a järgmises sõnastuses:
„3a. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab ja teeb pädevatele asutustele kättesaadavaks nimekirja kõigist üksustest, kellele on tegevusloa andmisest keeldutud.
Nimekiri sisaldab teavet teenuste või tegevuste kohta, mille jaoks konkreetne investeerimisühing on tegevusluba taotlenud, samuti tegevusloa andmisest keeldumise põhjuseid, ning seda ajakohastatakse korrapäraselt.“
- (6) Artiklit 8 muudetakse järgmiselt:
- (a) teine lõik asendatakse järgmisega:
„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve teavitatakse igast tegevusloa kehtetuks tunnistamisest. Pädev asutus teavitab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet tegevusloa kehtetuks tunnistamise põhjustest.“;
 - (b) lisatakse järgmine lõik:
„Artikli 7 lõikes 3a osutatud nimekiri sisaldab ka kõiki üksusi, kelle tegevusluba on kehtetuks tunnistatud, samuti teavet teenuste või tegevuse kohta, mille tegevusluba on investeerimisühingul kehtetuks tunnistatud, ning tegevusloa kehtetuks tunnistamise põhjuseid.“
- (7) Artikli 9 lõiget 3 muudetakse järgmiselt:
- (a) esimene lõik asendatakse järgmisega:
„Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingu juhtorgan määrab kindlaks sellise juhtimiskorra, millega tagatakse investeerimisühingu tulemuslik ja usaldusväärne juhtimine (sh ülesannete lahusus investeerimisühingus, huvide konfliktide ennetamine ja investorite kaitse), teostab järelevalvet kõnealuse korra rakendamise üle ja vastutab selle eest ning teeb seda turu usaldusväärset ja klientide parimaid huve toetaval viisil.“;
 - (b) teise lõiku lisatakse järgmine punkt d:
„d) turundusteadete ja -tavade poliitika, mille eesmärk on tagada artiklis 24c sätestatud kohustuste täitmine.“
- (8) Artiklit 16 muudetakse järgmiselt:
- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:
„1. Päritoluliikmesriik nõuab investeerimisühingult käesoleva artikli lõigetes 2–10 ning artiklites 16a ja 17 sätestatud organisatsiooniliste nõuete täitmist.“;
 - (b) lõike 3 teine kuni seitsmes lõik jäetakse välja;
 - (c) lisatakse lõige 3a järgmises sõnastuses:

„3a. Investeeringisühing kasutab tulemuslikku organisatsioonilist ja halduskorda, et võtta kõik mõistlikud meetmed, millega tagada turundusteadete ja -tavade vastavus artiklis 24c sätestatud kohustustele.“;

(d) lisatakse lõige 7a järgmises sõnastuses:

„7a. Liikmesriigid tagavad, et investeeringisühingud kehtestavad asjakohase korra (sh elektroonilised sidekanalid), mis tagab, et käesolevast direktiivist tulenevaid kliendi õigusi saab piiranguteta kasutada ning et kliendi kaebusi, millele on osutatud artiklis 75, käsitletakse korrektselt. Selline kord peab andma investoritele võimaluse esitada kaebuse kommunikatsioonimaterjalide või teenuste keeles, või keeles, milles ühing ja tema kliendid on enne tehingu sõlmimist kokku leppinud.

Kaebused tuleb igal juhul registreerida ja nende esitajad peavad saama vastused 40 tööpäeva jooksul.“

(9) Artikli 16 järele lisatakse artikkel 16-a järgmises sõnastuses:

„Artikkel 16-a

Tootejuhtimismõõded

1. Liikmesriigid tagavad, et investeeringisühingud, kes töötavad välja klientidele müüdavaid finantsinstrumente, rakendavad korda, mille eesmärk on saada igale finantsinstrumendile või olemasoleva finantsinstrumendi olulisele muutmisele heakskiit enne finantsinstrumendi turustamist või levitamist (toote heakskiitmise kord), ning vaatavad selle korra läbi.

Toote heakskiitmise kord peab sisaldama kõike alljärgnevat:

- (a) iga finantsinstrumendi puhul asjaomasesse kliendikategooriasse kuuluvate lõppklientide sihtturu kirjeldus;
- (b) sihtturu eesmärkide ja vajaduste selge määratlus;
- (c) hinnang selle kohta, kas finantsinstrument on kavandatud nii, et see vastaks sihtturu eesmärkidele ja vajadustele;
- (d) hinnang kõigile kindlaksmääratud sihtturgu mõjutavatele asjakohastele riskidele ja selle kohta, kas kavandatud levitamisstrateegia on kindlaksmääratud sihtturule sobiv;
- (e) seoses finantsinstrumentidega, mis kuuluvad kombineeritud jaeinvesteeringisühingute määratluse alla vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1286/2014* artikli 4 esimese lõigu punktile 1, kõigi nendega seotud kulude ja tasude selge määratlus ja kvantifitseering ning hinnang selle kohta, kas need kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed, võttes arvesse finantsinstrumendi omadusi, eesmarke ja asjakohasel juhul strateegiat ning tootlust (edaspidi „hinnastamine“).

Punktis e osutatud hinnastamine hõlmab kulude ja tootluse võrdlemist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 9 kohaselt avaldatud asjaomase võrdlusalusega, kui see on olemas.

Kui finantsinstrument kaldub lõikes 9 osutatud asjakohasest võrdlusalusest kõrvale, teeb investeeringisühing lisatestimise ja -hindamise ning teeb kindlaks, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja

proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada, ei kiida investeerimisühing finantsinstrumenti heaks.

Finantsinstrumente välja töötav investeerimisühing teeb levitajatele kättesaadavaks finantsinstrumenti ja toote heakskiitmise protsessi käsitleva koguteabe, mis on vajalik selleks, et finantsinstrumenti ja toote heakskiitmise käigus arvesse võetud elemente täielikult mõista (sh täielikud ja täpsed andmed finantsinstrumendiga seotud kulude ja tasude kohta).

2. Investeerimisühing, kes töötab välja finantsinstrumente, mis kuuluvad määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 esimese lõigu punkti 1 kohaselt kombineeritud jaetoodete määratluse alla, esitab oma päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele järgmise teabe:

- (a) finantsinstrumendiga seotud kulude ja tasude andmed, sealhulgas kõik finantsinstrumendi kuludes sisalduvad levitamiskulud, sealhulgas kolmandate isikute maksed;

- (b) andmed finantsinstrumendi omaduste, eelkõige selle tootluse ja riskitaseme kohta.

Pädevad asutused edastavad punktides a ja b osutatud andmed põhjendamatu viivitusega Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

3. Kui investeerimisühing pakub või soovitab finantsinstrumente, mida ta ise välja ei tööta, on tal olemas asjakohased kokkulepped esimeses lõigus osutatud teabe saamiseks ning iga finantsinstrumendi omadustest ja sihtturust arusaamiseks.
4. Investeerimisühing vaatab oma pakutavad või soovitatavad finantsinstrumendid korrapäraselt läbi, võttes arvesse kõiki sündmusi ja riske, mis võiksid kindlaksmääratud sihtturgu oluliselt mõjutada, et hinnata, kas finantsinstrument vastab jätkuvalt kindlaksmääratud sihtturu eesmärkidele ja vajadustele ja kas kavandatav levitamistrateegia on endiselt asjakohane.

Investeerimisühing, kes pakub või soovitab finantsinstrumente, mis kuuluvad määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 esimese lõigu punkti 1 kohaselt kombineeritud jaeinvesteeringustoodete määratluse alla, teeb järgmist:

- (a) teeb kindlaks ja kvantifitseerib levitamiskulud ning võimalikud lisakulud ja -tasud, mida väljatöötaja ei ole veel arvesse võtnud;

- (b) hindab, kas kogukulud ja -tasud on sihtturu eesmärgi ja vajadusi arvestades põhjendatud ja proportsionaalsed (hinnastamine).

Punktides a ja b osutatud hinnastamine hõlmab kulude ja tulemuste võrdlust asjakohase Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve poolt lõike 9 kohaselt avaldatud võrdlusalusega, kui see on olemas.

Kui finantsinstrument koos kliendi poolt selle instrumendi ostmiseks makstud teenustasudega erineb lõikes 9 osutatud asjakohasest võrdlusalusest, teeb finantsinstrumenti pakkuv või soovitav investeerimisühing lisatestimise ja -hindamise, et selgitada välja, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada, ei paku ega soovita investeerimisühing finantsinstrumenti.

5. Investeerimisühing, kes pakub või soovitab finantsinstrumente, mis kuuluvad määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 esimese lõigu punkti 1 kohaselt kombineeritud jaetoodete määratluse alla, esitab oma päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele andmed levitamiskulude kohta (sh nõustamiskulud ja asjaomased kolmandate isikute maksed).

Pädevad asutused edastavad sellised andmed põhjendamatu viivitusega Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

6. Investeeringisühing, kes pakub või soovib finantsinstrumente, mis kuuluvad määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 esimese lõigu punkti 1 kohase kombineeritud jaetoodete määratluse alla ja mille on välja töötanud väljatöötaja, kelle suhtes ei kohaldata lõikes 2 sätestatud aruandekohustust ega muud samaväärset aruandluskohustust, esitab oma päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele järgmise teabe:
 - (a) jaeinvestoritele mõeldud finantsinstrumendiga seotud kulud ja tasud, sealhulgas kõik finantsinstrumendi kuludes sisalduvad levitamiskulud, sealhulgas kolmandate isikute maksed;
 - (b) andmed finantsinstrumentide omaduste, eelkõige selle tootluse ja riskitaseme kohta.

Pädevad asutused edastavad need andmed põhjendamatu viivitusega Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele.

7. Investeeringisühing dokumenteerib kõik hindamised ja esitab need nõudmise korral asjaomasele pädevale asutusele, sealhulgas alljärgneva:
 - (a) asjakohasel juhul finantsinstrumendi ja asjaomase võrdlusaluse võrdluse tulemused;
 - (b) asjakohasel juhul võrdlusalusest kõrvalekaldumise põhjused;
 - (c) finantsinstrumendi kulude ja tasude proportsionaalsuse põhjendus ja tõendus.
8. Investeeringisühing, kes töötab finantsinstrumendi välja ja seda pakub või soovib, võib kehtestada ühe hinnastamiskorra, mis hõlmab nii väljatöötamis- kui ka levitamisetappi.
9. Pärast Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja pädevate asutustega konsulteerimist koostab ja avalikustab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asjakohasel juhul ühised võrdlusalused finantsinstrumentide jaoks, millel on sarnane tootlus, risk, strateegia, eesmärgid või muud näitajad, et aidata investeeringisühingutel võrdlevalt hinnata kombineeritud jaeinvesteeringistoodete määratluse alla kuuluvate finantsinstrumentide kulusid ja tootlust nii väljatöötamis- kui ka levitamisetapis.

Võrdlusalustes peavad olema kulude ja tootluse vahemikud, et hõlbustada selliste finantsinstrumentide kindlakstegemist, mille kulud ja tootlus erinevad keskmisest oluliselt.

Finantsinstrumente väljatöötavate investeeringisühingute jaoks võrdlusaluste koostamiseks kasutatavad kulud peavad lisaks toote kogumaksumusele võimaldama võrdlust üksikute kulukomponentide kaupa. Levitajate jaoks võrdlusaluste koostamiseks kasutatavad kulud peavad lisaks toote kogumaksumusele näitama ka turustuskulusid.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ajakohastab võrdlusaluseid korrapäraselt.

10. Lõigetes 1–9 osundatud poliitika ja kord ei piira ühegi muu käesoleva direktiivi ning määruse (EL) nr 600/2014 kohase nõude täitmist, sealhulgas seoses avalikustamise, sobivuse või asjakohasuse, huvide konflikti tuvastamise ja lahendamise ning kolmandate isikute maksetega.
11. Komisjonil on õigus täiendada käesolevat direktiivi, võttes kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, et sätestada alljärgnev:
 - (a) meetodika, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kasutab lõikes 9 osutatud võrdlusaluste väljatöötamiseks;

- (b) kriteeriumid, mille alusel tehakse kindlaks, kas kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed.
12. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab pärast Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja pädevate asutustega konsulteerimist ning lõike 11 punktis a osutatud meetodikat arvesse võttes regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, milles sätestatakse alljärgnev:
- (a) lõigete 2, 5 ja 6 kohaselt pädevatele asutustele esitatavate andmete sisu ja liik ning kulude ja tasude üksikasjad, mis põhinevad avalikustamis- ja aruandekohustustel, välja arvatud juhul, kui erandkorras on vaja rohkem andmeid;
- (b) lõigete 2, 5 ja 6 kohaselt esitatava teabe andmestandardid ja -vormingud, meetodid ning esitamise kord, sagedus ja alguskuupäev.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt [18 kuud] pärast lõikes 11 osutatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmist.

Komisjonile antakse õigus võtta vastu regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 10.“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. novembri 2014. aasta määrus (EL) nr 1286/2014, mis käsitleb kombineeritud ja kindlustuspõhiste jaelinevesteeringustoodete põhiteabedokumente (ELT L 352, 9.12.2014, lk 1).“

- (10) Artikkel 16a asendatakse järgmisega:

„Artikkel 16a

Erandid tootejuhtimisnõuetest

Investeeringisühing vabastatakse artikli 16-a lõikes 1 ja artikli 24 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmisest, kui tema osutatav investeeringuteenus on seotud võlakirjadega, millel ei ole muid tuletisinstrumentide tunnuseid kui varasema lunastamise klausel, või kui finantsinstrumente turustatakse või levitatakse üksnes võrdsetele vastaspooltele.“

- (11) Artiklisse 21 lisatakse lõiked 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve või selle vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus, mille territooriumil ettevõtja tegutseb, võib taotleda, et päritoluliikmesriigi pädev asutus kontrolliks, kas kõnealune ettevõtja vastab endiselt I peatükis sätestatud tegevusloa andmise tingimustele.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet teavitatakse sellisest taotlusest. Päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab oma tähelepanekud vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kahe kuu jooksul pärast taotluse saamist.

4. Põhjendatud kahtluse korral seoses võimalike ohtudega investorite kaitsele võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve omal algatusel või ühe või mitme pädeva asutuse taotlusel luua artiklis 87a sätestatud tingimustel koostööplatvormi ja selle tegevust koordineerida.“

- (12) Artiklit 24 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:
„1. Liikmesriigid nõuavad, et klientidele investeerimisteenuste või asjakohasel juhul kõrvalteenuste osutamisel tegutseks investeerimisühing ausalt, õiglaselt ja professionaalselt kooskõlas oma klientide parimate huvidega ja järgiks eelkõige käesolevas artiklis ja artiklites 24a–25 sätestatud põhimõtteid.“;
- (b) lisatakse lõige 1a järgmises sõnastuses:
„1a. Liikmesriigid tagavad, et kliendi parimates huvides tegutsemiseks on investeerimisühingud jaeklientidele investeerimisnõustamise pakkumisel kohustatud:
- (a) andma nõu asjakohase finantsinstrumentide valiku hindamise alusel;
- (b) soovitama kõige kulutõhusamaid finantsinstrumente selliste finantsinstrumentide hulgast, mida peetakse kliendile sobivaks vastavalt artikli 25 lõikele 2 ja millel on sarnased omadused;
- (c) soovitama artikli 25 lõike 2 kohaselt kliendile sobivaks tunnistatud finantsinstrumentide hulgas toodet või tooteid, millel puuduvad lisaomadused, mis ei ole kliendi investeerimisesmärkide saavutamiseks vajalikud ja millega kaasnevad lisakulud.“;
- (c) lõike 2 esimene lõik asendatakse järgmisega:
„Liikmesriigid tagavad, et klientidele müüdavaid finantsinstrumente välja töötavad investeerimisühingud:
- (a) teevad need asjaomasesse kliendikategooriasse kuuluvate lõppklientide sihtturu vajadustele vastavad;
- (b) koostavad oma finantsinstrumentide levitamise strateegia (sh turustusteed ja -tavad) kindlaksmääratud sihtturule sobivaks;
- (c) võtavad mõistlikke meetmeid tagamaks, et finantsinstrumente levitatakse kindlaksmääratud sihtturule.“;
- (d) lõige 3 asendatakse järgmisega:
„Kogu investeerimisühingu poolt klientidele või potentsiaalsetele klientidele suunatud teave on õiglane, selge ja mitteeksitav.“;
- (e) lõiget 4 muudetakse järgmiselt:
- i) esimest lõiku muudetakse järgmiselt:
- sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:
„Klientidele või potentsiaalsetele klientidele esitatakse piisavalt vara enne teenuse osutamist või tehingu tegemist asjakohane teave investeerimisühingu ja selle teenuste, finantsinstrumentide ja pakutavate investeerimisstrateegiate, täitmise kohtade ning kõigi kulude ja seotud tasude kohta. See teave hõlmab muu hulgas järgmist:“;
- punkti a lisatakse alapunktid iv ja v:
„iv) kui investeerimisühing annab jaekliendile sõltumatut nõu, siis info selle kohta, kas soovitatavate finantsinstrumentide valik

piirdub ainult artikli 25 lõike 4 punktis a osutatud mitmekesiste lihtfinantsinstrumentide ning kulutõhusate finantsinstrumentidega või mitte;

v) kuidas soovitatud finantsinstrumentide puhul võetakse arvesse kliendi portfelli mitmekesistamist;“

– punktid b ja c asendatakse järgmisega:

„b) finantsinstrumentide ja kavandatud investeerimisstrateegiate (sh mitmekesistamine) alane teave peaks hõlmama asjakohaseid juhiseid ja hoiatusi seoses riskidega, mis on seotud investeringutega kõnealustesse instrumentidesse või seoses konkreetsete investeerimisstrateegiatega, ning teavet selle kohta, kas asjaomane finantsinstrument on mõeldud jae- või kutselistele klientidele, võttes arvesse kindlaksmääratud sihtturgu kooskõlas lõikega 2;“

„c) artiklis 24b osutatud teave kulude ja tasude kohta;“

– lisatakse järgmine punkt d:

„d) kui teenuseid osutatakse asutamisoiguse või teenuste osutamise vabaduse alusel:

i) liikmesriik, kus asub investeerimisühingu peakontor ja (asjakohasel juhul) teenust pakkuv filiaal;

ii) sellise investeerimisühingu või (asjakohasel juhul) filiaali riigi pädev asutus.“;

ii) teine, kolmas ja neljas lõik jäetakse välja;

(f) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Lõikes 4 osutatud teave esitatakse asjakohases vormis nii, et kliendid või potentsiaalsed kliendid on võimelised mõistma pakutava investeerimisteenuse ja konkreetse finantsinstrumendi liigi olemust ja riske ning sellest tulenevalt tegema informeeritud investeerimisotsuseid. Kui käesolevas direktiivis ei nõuta kõnealuse teabe esitamiseks standardvormi kasutamist, võivad liikmesriigid nõuda, et teave esitataks standardvormis.“;

(g) lisatakse lõiked 5b ja 5c järgmises sõnastuses:

„5b. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab, vajaduse korral jae- ja sektoripõhiste uuringute põhjal ning pärast Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega konsulteerimist, hiljemalt [kaks aastat pärast muutmisdirektiivi jõustumist] suunised, mis aitavad investeerimisühingutel, kes esitavad jaeklientidele elektroonilisel kujul mis tahes teavet, kavandada selline avalikustamine sobivaks sihtrühma keskmisele liikmele, ning ajakohastab neid perioodiliselt.

Esimeses lõigus osutatud suunistes esitatakse alljärgnev:

(a) elektrooniliselt avalikustatava teabe esitusviis ja vorming, võttes arvesse erinevaid mudeleid ja kanaleid, mida investeerimisühingud võivad kasutada oma klientide või potentsiaalsete klientide teavitamiseks;

- (b) vajalikud kaitsemeetmed, mis tagavad kliendi kasutatavast seadmest olenemata teabes orienteerumise lihtsuse ja teabe ligipääsetavuse;
- (c) vajalikud kaitsemeetmed, mis tagavad teabe lihtsa leitavuse ja hõlbustavad kliendi jaoks teabe säilitamist püsival andmekandjal.“

„5c. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud esitavad jaeklientidele või potentsiaalsetele jaeklientidele edastatavates teabematerjalides (sh turundusteadetes) asjakohaseid hoiatusi eriti riskantsete finantsinstrumentide võimaliku kahjumi riski eest.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab hiljemalt [18 kuud pärast muutmisdirektiivi jõustumist] suunised eriti riskantsete finantsinstrumentide mõiste kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse eri liiki instrumentide eripära, ja ajakohastab neid korrapäraselt.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et täpsustada selliste riskihoiatuste vormi ja sisu, võttes nõuetekohaselt arvesse eri liiki finantsinstrumentide ja teadete liikide eripära.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu kolmandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 10.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve jälgib riskihoiatuste ühtset kohaldamist kogu liidus. Kui tekib kahtlus seoses selliste riskihoiatuste kasutamise, kasutamata jätmise või nende kasutamise järelevalvega liikmesriikides ja see võib oluliselt mõjutada investorite kaitset, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve pärast asjaomaste pädevate asutustega konsulteerimist nõuda, et investeerimisühingud kasutaksid riskihoiatusi.“;

- (h) lisatakse lõige 7a järgmises sõnastuses:

„7a. Jaeklientidele sõltumatu investeerimisnõustamise pakkumisel võib investeerimisühing piirduda lõike 7 punktis a nimetatud finantsinstrumentide liigi hindamisel artikli 25 lõike 4 punktis a osutatud mitmekesiste ja kulutõhusate lihtfinantsinstrumentidega. Enne sellise teenuse vastuvõtmist teavitatakse jaeklienti nõuetekohaselt võimalusest saada standardset sõltumatut investeerimisnõustamist ning sellega seotud tingimustest, eelistest ja piirangutest.“;

- (i) lõiked 8, 9 ja 9a jäetakse välja;
- (j) lõike 13 esimest lõiku muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Komisjonil on õigus võtta artikli 89 kohaselt vastu delegeeritud õigusakte, millega tagatakse, et investeerimisühingud täidavad klientidele investeerimis- või kõrvalteenuste osutamisel käesolevas artiklis ja artiklites 24a ja 24b sätestatud põhimõtteid, sealhulgas:“;

ii) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kriteeriume, mille alusel hinnatakse jaeklientidele investeerimisnõustamist pakkuvate ühingute, eelkõige hüvesid saavate ühingute vastavust lõigetes 1 ja 1a sätestatud nõudele tegutseda oma klientide parimates huvides.“;

(13) lisatakse artiklid 24a, 24b, 24c ja 24d järgmises sõnastuses:

„Artikkel 24a

Hüved

1. Liikmesriigid tagavad, et väärtpaberiportfelli valitsemise pakkumisega seoses ei maksa ega saa investeerimisühingud mingeid tasusid ega anna või võta vastu mis tahes mitterahalist hüve (välja arvatud juhul, kui maksja/andja või saaja on klient või isik, kes tegutseb kliendi nimel).
 2. Liikmesriigid tagavad, et jaeklientide või nende nimel esitatud korralduste vastuvõtmise ja edastamise või täitmise seoses ei maksa ega saa investeerimisühingud mingit tasu ega mitterahalist hüve kolmandale isikule / kolmandalt isikult, kes vastutab sellise finantsinstrumendi väljatöötamise, arendamise, emiteerimise või kavandamise eest, mille puhul ühing osutab selliseid täitmis- või vastuvõtu- ja edastamisteenuseid, ega ka muule isikule / muult isikult, kes tegutseb selle kolmanda isiku nimel.
 3. Lõiget 2 ei kohaldata investeerimisühingute suhtes, kui nad pakuvad mittesõltumatut investeerimisnõustamist kliendi ühe või mitme tehingu jaoks.
 4. Lõiget 2 ei kohaldata tasude suhtes, mille on emitendilt saanud või emitendile maksnud investeerimisühing, kes osutab selle emitendi jaoks I lisa A jao punktides 6 ja 7 osutatud teenuseid, kui investeerimisühing osutab jaeklientidele ka lõikes 2 osutatud investeerimisteenuseid, mis on seotud finantsinstrumentidega, mille jaoks osutatakse investorite leidmise või emissiooni tagamise teenuseid.
- Käesolevat lõiget ei kohaldata finantsinstrumentide suhtes, mis on määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 4 punktis 1 osutatud kombineeritud jaeinvesteeringutest.
5. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata väiksemate mitterahaliste hüvede suhtes, mille koguväärtus on alla 100 euro aastas või mille ulatus ja laad on sellised, et neid ei saa pidada investeerimisühingu kliendi parimates huvides tegutsemise kohustuse täitmist kahjustavaks, tingimusel et need hüved on kliendile selgelt avalikustatud.
 6. Liikmesriigid tagavad, et analüüse, mida kolmandad isikud koostavad investeerimisühingute jaoks, kes osutavad klientidele väärtpaberiportfelli valitsemise või muid investeerimis- või kõrvalteenuseid, käsitletakse artikli 24 lõike 1 kohaste kohustuste täitmisenä, kui:

- (a) investeerimisühing ja analüüsi koostaja on enne korralduste täitmise teenuse osutamist või analüüside koostamist sõlminud lepingu, milles on kindlaks määratud, milline osa korralduste täitmise teenuse ja analüüside eest makstud kombineeritud tasudest või ühismaksetest on seostatav analüüsiga;
- (b) investeerimisühing teavitab oma kliente analüüse koostavatele kolmandatele isikutele korralduste täitmise teenuse ja analüüside eest tehtud ühismaksetest ning
- (c) analüüsid, mille eest makstakse kombineeritud tasu või tehakse ühismakse, puudutavad emitente, kelle turukapitalisatsioon analüüsi koostamisele eelnenud 36 kuu jooksul ei ületa 10 miljardit eurot, lähtudes aastalõpunoteeringutest majandusaastatel, mil nad on või olid noteeritud või omavahenditest majandusaastatel, mil nad ei ole või mil neid ei olnud noteeritud.

Käesoleva artikli kohaldamisel mõistetakse analüüsi all uurimismaterjali või -teenuseid, mis on seotud ühe või mitme finantsinstrumendi või muu varaga või finantsinstrumentide emitentide või potentsiaalsete emitentidega, või uurimismaterjale või -teenuseid, mis on tihedalt seotud konkreetse tegevusharu või turuga, nii et see annab teavet selle tegevusharu või turu finantsinstrumentide, varade või emitentide kohta.

Analüüs hõlmab ka sellist materjali või teenuseid, milles otseselt või kaudselt soovitatakse investeerimisstrateegiat ning milles esitatakse põhjendatud arvamus finantsinstrumendi või vara praeguse või tulevase väärtuse või hinna kohta, või mis sisaldab analüüsi ja algupäraseid seisukohti ning uue või olemasoleva teabe põhjal tehtud järeldusi, mida võidakse kasutada investeerimisstrateegia kujundamisel ning mis võib olla asjakohane ja anda lisaväärtust otsustele, mille investeerimisühing teeb analüüsi eest maksvate klientide nimel.

7. Kui investeerimisühingul ei ole keelatud saada kolmandalt isikult või maksta kolmandale isikule tasusid või hüvesid seoses klientidele osutatud teenustega, tagab investeerimisühing, et selliste tasude või soodustuste vastuvõtmine või maksmine ei kahjusta investeerimisühingu kohustust tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt oma klientide parimates huvides. Sellise(te) kolmanda isiku makse(te) olemasolu, laad ja summa avalikustatakse vastavalt artikli 24b lõikele 1.

Kui see on asjakohane, teavitab investeerimisühing klienti ka investeerimis- või kõrvalteenuse osutamisega seoses saadud tasude ja rahalise või mitterahalise hüve kliendile edasikandumise mehhanismidest.

Esimeses lõigus sätestatud nõudeid ei kohaldata makse ega hüve suhtes, mis võimaldab investeerimisteenuste osutamist või on nende osutamiseks vajalik (näiteks hoidmise tasu, arveldus- ja valuutavahetustasud, regulatiivsed lõivud või juriidilise nõustamise tasud) ja mis ei saa selle olemust arvestades olla vastuolus investeerimisühingu kohustusega tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt kooskõlas oma klientide parimate huvidega.

8. Kolm aastat pärast direktiivi (EL) [väljaannete talitus, palun lisada muutmisdirektiivi number] jõustumise kuupäeva ning pärast konsulteerimist Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve ja Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega hindab komisjon kolmandate isikute maksete mõju jaeinvestoritele, pidades eelkõige silmas võimalikke huvide konflikte ja sõltumatu nõustamise kättesaadavust, ning hindab direktiivi (EL) [väljaannete talitus, palun lisada muutmisdirektiivi number] asjakohaste sätete mõju sellele. Kui see on vajalik tarbijakahju ärahoidmiseks, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud muudatusettepanekud.

Artikkel 24b

Teave kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta

1. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud esitavad klientidele või potentsiaalsetele klientidele aegsasti enne investeerimis- või kõrvalteenuse osutamist või finantsinstrumentidega seotud tehingu sõlmimist nõutavas vormis teabe kõigi nende teenuste, finantsinstrumentide või tehingutega seotud kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta.

Teave nende kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta hõlmab järgmist:

- (a) kõik investeerimisühingute või muude isikute poolt (kui klient on suunatud selliste teiste isikute juurde) kliendile või potentsiaalsele kliendile osutatud investeerimisteenuste ja/või kõrvalteenuste eest võetavad otsesed, kaudsed tasud ja seotud tasud;
- (b) kõik kliendile või potentsiaalsele kliendile soovitatava või turustatava finantsinstrumendi väljatöötamise ja haldamisega seotud kulud ja tasud;
- (c) kolmandate isikute maksed, mida ettevõtja on maksnud või saanud seoses kliendile või potentsiaalsele kliendile osutatud investeerimisteenustega;
- (d) kuidas klient võib nende eest maksta.

Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud koondavad teabe kõigi kulude ja seotud tasude kohta, et klient saaks aru finantsinstrumentide üldkuludest ja kumulatiivsest mõjust investeringu tasuvusele. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud väljendavad üldkulusid rahalises väärtuses ja protsendimäärades, mis on arvatud kuni finantsinstrumendi lõpptähtajani, või lõpptähtajata finantsinstrumentide puhul investeerimisühingu soovitatava hoidmisaja lõpuni või selle puudumisel 1, 3 ja 5 aasta kohta. Kliendi soovil esitavad investeerimisühingud liigendatud jaotuse.

Kolmandate isikute maksed, mida investeerimisühing on seoses kliendile osutatud investeerimisteenusega tasunud või saanud, esitatakse liigendatult eraldi. Investeerimisühing avalikustab selliste (korduvate) kolmanda isiku maksete kumulatiivse mõju hoidmisaja netotulule, nagu on osutatud eelmises lõigus. Kolmanda isiku maksete eesmärki ja mõju netotulule selgitatakse standardsel viisil ja keskmisele jaekliendile arusaadavas keeles.

Kui kulude, seotud tasude või kolmandate isikute maksete summat ei ole võimalik enne asjaomase investeerimis- või kõrvalteenuse osutamist kindlaks teha, avalikustatakse summa arvutamise meetod kliendile selgelt, keskmisele jaekliendile arusaadavalt ja täpselt.

Kutselistele klientidele investeerimisteenuseid osutavatel investeerimisühingutel on õigus leppida selliste klientidega kokku käesolevas lõikes sätestatud üksikasjalike nõuete piiratud kohaldamises. Investeerimisühingutel ei ole lubatud selliseid piiranguid kokku leppida, kui osutatakse investeerimisnõustamise või väärtpaperiportfelli valitsemise teenuseid või kui osutatavast investeerimisteenusest olenemata sisaldavad asjaomased finantsinstrumendid tuletisinstrumenti.

Võrdsetele vastaspooltele investeerimisteenuseid osutavatel investeerimisühingutel on õigus nõustuda käesolevas lõikes sätestatud üksikasjalike nõuete piiratud kohaldamisega, välja arvatud juhul, kui osutatud investeerimisteenusest olenemata sisaldavad asjaomased finantsinstrumendid tuletisinstrumenti ja võrdne vastaspool kavatseb neid pakkuda oma klientidele.

2. Pärast tarbija- ja sektoriteste ning Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalvega konsulteerimist koostab Euroopa Väärtpaperiturujärelevalve regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, kus esitab alljärgneva:
 - (a) asjakohane kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete info vorm, mille investeerimisühing esitab oma jaekliendile või potentsiaalsele jaekliendile enne finantsinstrumentide tehingu sõlmimist;

- (b) standardterminoloogia ja seonduvad selgitused, mida investeerimisühingud peavad kasutama selliste kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete avalikustamisel ja arvutamisel, mida ühingud nõuavad kliendilt või potentsiaalselt kliendilt otse või kaudselt seoses investeerimis- või kõrvalteenus(t)e osutamisega ning kliendile või potentsiaalsele kliendile soovitatavate või turustatavate finantsinstrumentide väljatöötamise ja haldamisega. Selgitused nende kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta ning nende mõju kohta oodatavale tulule peavad tagama, et need on tõenäoliselt arusaadavad igale keskmisele jaekliendile, kellel puuduvad eriteadmised finantsinstrumentidesse investeerimise kohta.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus: 18 kuud pärast jõustumise kuupäeva].

Komisjonil on õigus võtta need regulatiivsed tehnilised standardid vastu vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklile 10.

- 3. Kui finantsinstrumendi ostmise või müümise kokkulepe sõlmitakse sidevahendi abil, mis ei võimalda eelnevalt anda teavet kulude ja tasude kohta, võib investeerimisühing esitada kulude ja tasude teabe elektrooniliselt või jaekliendi nõudmisel paberil viivitamata pärast tehingu sõlmimist, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - (a) klient on andnud nõusoleku saada teave põhjendamatu viivitusega pärast tehingu sõlmimist;
 - (b) investeerimisühing on andnud kliendile võimaluse lükata tehingu tegemine selle teabe saamiseni edasi.

Investeerimisühing peab andma kliendile võimaluse saada enne tehingu sõlmimist telefoni teel teavet kulude ja tasude kohta.

- 4. Ilma et see piiraks muude väärtpaberiportfelli valitsemise teenustega seotud nõuete kohaldamist, esitab investeerimisühing jaekliendile investeerimisteenuse osutamisel koos finantsinstrumentide hoidmise ja haldamise teenusega talle nende finantsinstrumentide kohta aastaaruande, mis sisaldab järgmist rahalises väärtuses ja protsentides väljendatud teavet:
 - (a) kõik kaudsed ja otsesed kulud ning seotud tasud, mida jaeklient igal aastal kogu portfelli pealt kannab või maksab, jaotatuna järgmiselt:
 - i) investeerimisühingu poolt jaekliendile investeerimis- või kõrvalteenuse osutamisega seotud kulud;
 - ii) jaekliendi finantsinstrumentide väljatöötamise ja haldamisega seotud kulud;
 - iii) võimalikud maksed, mida ühing kolmandatelt isikutelt saab või neile maksab seoses jaekliendile osutatud investeerimisteenustega;
 - (b) jaekliendi poolt aastas saadud dividendide, intresside ja muude maksete kogusumma kogu portfelli kohta;
 - (c) jaekliendi poolt kogu portfelli pealt tasutud maksude kogusumma, sealhulgas riigilõiv, tehingumaks, kinnipeetav maks ja muud maksud, mida investeerimisühing kogub;
 - (d) jaekliendi portfelli kuuluvate finantsinstrumentide individuaalne aastane turuväärtus või hinnanguline väärtus, kui turuväärtus ei ole teada;

- (e) jaekliendi portfelli aastane netotootlus ja iga selles oleva finantsinstrumendi aastane tootlus.

Kui investeerimisühing osutab jaekliendile investeerimisteenust ilma finantsinstrumentide hoidmise ja haldamise teenuseta, esitab investeerimisühing aastaaruande, mis sisaldab asjakohast teavet punkti a kohta.

Kui investeerimisühing osutab jaekliendile ainult finantsinstrumentide hoidmise ja haldamise teenust, esitab investeerimisühing aastaaruande, mis sisaldab asjakohast teavet punktide a, b, c ja d kohta.

Jaekliendil on tema soovi korral õigus saada igal aastal punktides a–c osutatud teabe üksikasjalik jaotus asjaomase perioodi jooksul omandis olevate finantsinstrumentide kaupa ja iga tema tasutud maksu kohta.

Kulude ja tootluse aastaaruanne esitatakse keskmise jaekliendi jaoks kergesti mõistetaval viisil. Teave kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta esitatakse käesoleva artikli lõikes 2 kirjeldatud terminoloogiat ja selgitusi kasutades.

5. Lõikes 4 osutatud aastaaruannet ei esitata, kui investeerimisühing annab oma jaeklientidele juurdepääsu veebipõhisele süsteemile, mis kvalifitseerub püsivaks andmekandjaks, ja kui jaeklient saab seal lihtsalt tutvuda ajakohastatud aruannetega, mis sisaldavad lõike 4 kohaselt nõutavat teavet iga instrumendi kohta, ning ühingul on tõendid selle kohta, et klient on aruannetega vähemalt kord aastas tutvunud.

Artikkel 24c

Turundusteated ja -tavad

1. Liikmesriigid tagavad, et turundusteated on sellistena selgelt äratuntavad ning neis on selgelt määratletud nende sisu ja levitamise eest vastutavad investeerimisühingud, olenemata sellest, kas teate edastab investeerimisühing otseselt või kaudselt.
2. Liikmesriigid tagavad, et turundusteated koostatakse, kavandatakse ja esitatakse viisil, mis on õiglane, selge, mitteeksitav, kasu ja riskide esituse poolest tasakaalus ning sisu ja levitamiskanalite seisukohast sihtrühma jaoks sobiv ning kui see on seotud artikli 24 lõike 2 kohaselt kindlaks määratud sihtturule mõeldud konkreetse finantsinstrumendiga.

Kõigis turundusteadetes esitatakse nähtaval ja kokkuvõtlikul viisil asjaomaste finantsinstrumentide, investeerimisteenuste ja kõrvalteenuste põhiomadused.

Jaeklientidele või potentsiaalsetele jaeklientidele esitatavates või neile kättesaadavaks tehtud turundusteadetes käsitletavate finantsinstrumentide ja -teenuste põhiomaduste esitus peab olema selline, et finantsinstrumentide ja -teenuste põhiomadustest ja nendega seotud peamistest riskidest on lihtne aru saada.

3. Liikmesriigid tagavad, et turundusteated ja nende kasutus oleksid õiglased, mitteeksitavad ja sihtrühma jaoks asjakohased.
4. Kui finantsinstrumendi väljatöötaja koostab ja esitab levitajale kasutamiseks turundusteated, vastutab nende sisu ja ajakohastamise eest väljatöötaja. Levitaja vastutab selliste teadete kasutamise eest ja tagab nende kasutamise üksnes kindlaksmääratud sihtturul ja kooskõlas sihtturu jaoks kindlaksmääratud levitamisstrateegiaga.

Kui investeerimisühing pakub või soovib finantsinstrumente, mis pole tema välja töötatud, ja tegeleb oma turundusteadetega ise, vastutab ta täielikult nende asjakohasuse,

ajakohastamise ja kindlaksmääratud sihtturule sobiva kasutamise eest (eelkõige vastavalt kindlaksmääratud klientide liigitusele).

5. Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud esitavad oma juhtorganile aastaaruanded turundusteadete ja -strateegiate kasutamise kohta, turundusteadete ja -tavadega seotud ja käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmise kohta ning selliste kohustustega seoses teada antud rikkumiste ja väljapakutud lahenduste kohta.
6. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused saavad võtta õigeaegseid ja tulemuslikke meetmeid seoses turundusteadete või -tavadega, mis ei vasta lõigete 1–3 nõuetele.
7. Andmed, mida investeerimisühing peab artikli 16 lõike 6 kohaselt säilitama, peavad sisaldama kõiki turundusteadeteid, mille investeerimisühing või kolmas isik, kellele investeerimisühing on selle eest tasu maksnud või andnud stiimulina mitterahalist hüve, on esitanud või kättesaadavaks teinud jaeklientidele või potentsiaalsetele jaeklientidele.

Selliseid andmeid säilitatakse viis aastat ja pädeva asutuse nõudmise korral kuni seitse aastat. Investeerimisühing saab need andmed pädeva asutuse nõudmise korral esitada.

Esimeses lõigus osutatud andmed sisaldavad kõike alljärgnevat:

- (a) turundusteate sisu;
- (b) turundusteate esitamiseks kasutatud meediumi üksikasjad;
- (c) turundusteate kuupäev ja esitamise kestus (mis ajast mis ajani);
- (d) jaeklientide segmendid, kellele turundusteade on suunatud, või profiilialüüsi määravad tegurid;
- (e) liikmesriigid, kus turundusteade kättesaadavaks tehakse;
- (f) sellise kolmanda isiku andmed, kes on kaasatud turundusteate levitamisse.

Punktis f osutatud andmed sisaldavad asjaomaste füüsiliste või juriidiliste isikute seaduslikke nimesid, registreeritud aadresse, kontaktandmeid ja asjakohasel juhul sotsiaalmeedia aadresse.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakt käesoleva direktiivi täiendamiseks, sätestades alljärgneva:
 - (a) finantsinstrumentide või investeerimis- ja kõrvalteenuste põhiomadused, mis tuleb avalikustada kõigis jaeklientidele või potentsiaalsetele jaeklientidele suunatud turundusteadetes, ning kõik muud asjakohased kriteeriumid, millega tagatakse, et need põhiomadused on silmatorkavad ja keskmisele jaekliendile kergesti kättesaadavad, olenemata sidevahendist;
 - (b) tingimused, millele turundusteaded ja -tavad peaksid vastama, et olla õiglasel, selged, mitteeksitavad, kasu ja riskide esituse poolest tasakaalus ning sisu ja levitamiskanalite osas sihtrühma või asjakohasel juhul sihtturu jaoks sobivad.

Artikkel 24d

Kutsealased nõuded

1. Liikmesriigid nõuavad, et investeerimisühingud tagaksid, ja tõendaksid nõudmise korral pädevatele asutustele, et füüsilistel isikutel, kes pakuvad klientidele investeerimisühingu nimel investeerimisenõustamist või teavet finantsinstrumentide, investeerimisteenuste või

kõrvalteenuste kohta, on vajalikud teadmised ja pädevus, et täita oma artiklitest 24, 24a, 24b, 24c ja 25 tulenevaid kohustusi, ning nad säilitavad ja ajakohastavad neid teadmisi ja pädevust, läbides korrapäraselt kutsealaseid koolitusi ja arendades end pidevalt (sh erikoolitus, kui ühing hakkab pakkuma uusi finantsinstrumente ja investeerimisteenuseid). Liikmesriigid kehtestavad ja avalikustavad kriteeriumid, mida kasutatakse selliste teadmiste ja pädevuse tulemuslikuks hindamiseks.

2. Lõike 1 kohaldamiseks nõuavad liikmesriigid, et investeerimisühingud tagaksid, ja tõendaksid nõudmise korral pädevatele asutustele, et investeerimisühingu nimel klientidele investeerimismõustamist pakkuvatel füüsilistel isikutel on vähemalt V lisas sätestatud teadmised ja pädevus ning nad saavad aastas vähemalt 15 tundi erialast koolitust. Vastavust V lisas sätestatud kriteeriumidele ning täiendusõppe iga-aastast edukat läbimist tõendatakse tunnistusega.

Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi muuta, võttes kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakti, et V lisas sätestatud nõuded vajaduse korral läbi vaadata.“

(14) Artiklit 25 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmistega:

„1. Investeerimisühing hindab asjakohaste finantsinstrumentide või investeerimisteenuste või tehingu(te) sobivust või asjakohasust, mida tema kliendile või potentsiaalsele kliendile soovitatakse või mida ta nõuab, aegsasti enne i) investeerimismõustamist või väärtpaberiportfelli valitsemist või ii) korralduse täitmist või vastuvõtmist ja edastamist. Iga selline hindamine toimub teabe põhjal, mille investeerimisühing on saanud kliendi või potentsiaalse kliendi kohta allpool esitatud nõuete kohaselt.

Investeerimisühing tagab, et sobivuse või asjakohasuse hindamise eesmärki selgitatakse kliendile või potentsiaalsele kliendile enne temalt teabe küsimist. Kliente ja potentsiaalseid kliente hoiatatakse järgmiste tagajärgede eest:

(a) ebatäpse või mittetäieliku teabe esitamine mõjutab negatiivselt investeerimisühingu tehtava hindamise kvaliteeti;

(b) teabe puudumine takistab ühingul kindlaks teha, kas kavandatav teenus või finantsinstrument on tema jaoks sobiv või asjakohane, ning jätkata soovitusel või kliendi korralduse täitmisega. Selline selgitus ja hoiatus esitatakse standardvormis.

Investeerimisühing esitab jaekliendi soovil talle aruande teabe kohta, mis on kogutud sobivuse või asjakohasuse hindamiseks. Selline aruanne esitatakse standardvormis.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et määrata kindlaks lõike 1 teises lõigus osutatud selgitus ja hoiatus ning lõike 1 kolmandas lõigus osutatud aruande vorm ja sisu.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu käesoleva lõike neljandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artiklitega 10–14.

2. Kui teisest lõigust ei tulene teisiti, hangib investeerimisühing investeerimishinnoandmise või väärtpaberiportfelli valitsemisega tegelemisel vajaliku teabe kliendi või potentsiaalse kliendi investeerimisalaste teadmiste ja kogemuste kohta seoses konkreetse toote või teenuse liigiga, kliendi finantsseisundi kohta (sh tema olemasoleva portfelli koosseis), tema osalise või täieliku kahju kandmise võime kohta, investeerimisvajaduste ja -eesmärkide kohta (sh võimalikud kestlikkuseelised) ning riskitaluvuse kohta, et investeerimisühing saaks soovitada kliendile või potentsiaalsele kliendile tema jaoks sobivaid ning eelkõige tema riskitaluvusele, kahju kandmise võimele ja portfelli mitmekesistamise vajadusele vastavaid investeerimisteenuseid või finantsinstrumente.

Jaeklientide sõltumatul investeerimishinnoandmisel, mis piirdub mitmekesiste ja kulutõhusate lihtfinantsinstrumentidega, ei ole sõltumatu ettevõtja kohustatud hankima teavet (potentsiaalse) jaekliendi teadmiste ja kogemuste kohta seoses käsitletavate finantsinstrumentide või investeerimisteenustega ega jaekliendi olemasoleva portfelli koosseisu kohta.

Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui investeerimisühing tegeleb investeerimishinnoandmisega, soovitades artikli 24 lõike 11 kohaselt komplekteeritud teenuste või toodete paketti, on kogu komplekteeritud pakett sobiv.

Kui investeerimisühing osutab investeerimishinnoandmise või väärtpaberiportfelli valitsemise teenuseid, mis sisaldavad finantsinstrumentide vahetamist, hangib investeerimisühing vajalikku teavet kliendi investeeringu kohta ja analüüsib finantsinstrumendi vahetamise kulu ja tulu. Kui investeerimisühing tegeleb investeerimishinnoandmisega, siis annab ta kliendile teada, kas finantsinstrumendi vahetamisest saadav tulu on suurem kui kulu.

3. Liikmesriigid tagavad, et muude kui lõikes 2 osutatud investeerimisteenuste osutamisel paluvad investeerimisühingud kliendil või potentsiaalsel kliendil esitada andmed oma teadmiste ja kogemuste kohta investeerimisvaldkonnas, mis on seotud konkreetse pakutava või nõutava toote või teenuse liigiga ja jaekliendi või potentsiaalse jaekliendi puhul täieliku või osalise kahju kandmise võime ja riskitaluvuse kohta, et investeerimisühing saaks hinnata, kas kavandatud investeerimisteenus või finantsinstrument on kliendile sobiv.

Artikli 24 lõike 11 kohaselt teenuste või toodete komplekti kavandamisel kaalutakse hindamisel kogu komplekteeritud paketi asjakohasust.

Kui investeerimisühing leiab esimese lõigu kohaselt saadud andmetele tugineva hinnangu alusel, et toode või teenus ei ole kliendi või potentsiaalse kliendi jaoks sobiv, hoiatab investeerimisühing klienti või potentsiaalset klienti. Hoiatus esitatakse standardvormis ja dokumenteeritakse.

Investeerimisühing ei jätku tehingut hoiatuse korral, mille kohaselt ei ole teenus asjakohane, välja arvatud juhul, kui klient palub seda hoiatusest hoolimata jätkata. Nii kliendi nõue kui ka ühingu nõustumine dokumenteeritakse.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et määrata kindlaks kolmandas lõigus osutatud hoiatuse vorm ja sisu.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu nimetatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 10.“;

- (b) lõikesse 4 lisatakse järgmised lõigud:

„Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud, et määrata kindlaks esimese lõigu punktis c osutatud hoiatuse vorm ja sisu.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealuste regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu eespool nimetatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 10.“;

- (c) lõike 6 teise lõiku lisatakse järgmine lause:

„Selline kirjeldus tuleb esitada piisavalt aegsasti enne tehingu sõlmimist, et (kui ei ole ette nähtud teisiti) kliendil oleks piisavalt aega sellega tutvumiseks ning vajaduse korral investeerimisühingult lisateabe või selgituste saamiseks.“;

- (d) lõige 8 asendatakse järgmisega:

„8. Komisjonil on õigus täendada käesolevat direktiivi võttes kooskõlas artikliga 89 vastu delegeeritud õigusakte, millega tagatakse, et investeerimisühingud järgivad oma klientidele investeerimis- või kõrvalteenuste osutamisel käesoleva artikli lõigetes 1–6 sätestatud põhimõtteid, mis puudutab muu hulgas teavet, mis tuleb hankida teenuste ja finantsinstrumentide klientidele sobivuse või asjakohasuse hindamisel, kriteeriumeid lihtfinantsinstrumentide hindamiseks käesoleva artikli lõike 4 punkti a alapunkti vi kohaldamisel, klientidele teenuste osutamisega seotud andmete ja lepingute ning klientidele esitatavate osutatud teenuseid käsitlevate perioodiliste aruannete sisu ja vormi. Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse järgmist:

- (a) kliendile või potentsiaalsele kliendile pakutavate või osutatavate teenuste laad, pidades silmas tehingute liiki, eset, mahtu, kulusid, riske, keerukust, hinda ja sagedust;
- (b) pakutavate või kaalumisel olevate toodete laad (sh eri tüüpi finantsinstrumendid);
- (c) kliendi või potentsiaalse kliendi jaekliendi või kutselise kliendi staatus või lõike 6 korral nende liigitamine võrdseks vastaspooleks.“

- (15) Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et investeerimisühingud, kellel on luba klientide nimel korraldusi täita, ja/või kaubelda oma arvel ja/või võtta vastu ja

edastada korraldusi, saaksid algatada või teha tehinguid võrdsete vastaspooltega, ilma et oleksid kohustatud täitma artikli 16 lõikest 3a, artiklist 24 (välja arvatud selle lõiked 5, 5a ja 5c), artiklist 24a, artiklist 24b (välja arvatud selle lõige 1), artiklist 24c, artiklist 25, artiklist 27 ning artikli 28 lõikest 1 tulenevaid kohustusi seoses kõnealuste tehingutega või seoses kõrvalteenusega, mis on nimetatud tehingutega otseselt seotud.“;

(b) lõike 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Liigitamine võrdseks vastaspooleks esimese lõigu alusel ei piira selliste üksuste õigust taotleda üldises vormis või tehingupõhiselt kohtlemist kliendina, kelle ärisuhteid investeerimisühinguga reguleeritakse artiklitega 24, 24a, 24b, 24c, 25, 27 ja 28.“;

(16) lisatakse järgmine artikkel 35a:

„Artikkel 35a

Aruandlus piiriülese tegevuse kohta

1. Liikmesriigid nõuavad, et investeerimisteenuseid osutavad investeerimisühingud ja krediitiasutused, kes osutavad piiriüleselt investeerimisteenuseid enam kui 50 kliendile, esitaksid oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele igal aastal järgmise teabe:

- (a) pärast artikli 34 lõike 2 kohase teate saamist loetelu vastuvõtivatest liikmesriikidest, kus investeerimisühing tegutseb teenuste osutamise vabaduse alusel;
- (b) igas vastuvõtvas liikmesriigis teenuste osutamise vabaduse alusel osutatavate investeerimisteenuste ja -tegevuste ning kõrvalteenuste liik, ulatus ja maht;
- (c) iga vastuvõtva liikmesriigi puhul selliste klientide koguarv ja kategooriad, mis vastavad punktis b osutatud teenustele ja tegevustele ning mida osutatakse asjaomasel ajavahemikul, mis lõpeb 31. detsembril, ning kutseliste ja mitte kutseliste klientide jaotus;
- (d) artikli 75 kohaselt klientidelt ja huvitatud isikutelt saadud kaebuste arv igas vastuvõtvas liikmesriigis;
- (e) vastuvõtvas liikmesriigis kasutatavate turundusteadete liik.

Pädevad asutused edastavad Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele kogu investeerimisühingutelt kogutud teabe.

2. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve loob lõike 1 kohaselt kogutud teavet sisaldava elektroonilise andmebaasi, mis tehakse kättesaadavaks kõigile pädevatele asutustele.
3. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud lõikes 1 osutatud teabe üksikasjade kohta, mille investeerimisühingud peavad pädevatele asutustele esitama.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused regulatiivsete tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 10.

4. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve koostab rakenduslike tehniliste standardite eelnõud, milles täpsustatakse esitatava teabe andmestandardid ja -vormingud, meetodid ning esitamise kord, sagedus ja alguskuupäev.

Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve esitab kõnealused rakenduslike tehniliste standardite eelnõud komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu kõnealused rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 15.

5. Lõike 2 kohaselt edastatud teabe põhjal avaldab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve igal aastal aruande, mis sisaldab anonüümset koondstatistikat teenuste osutamise vabaduse alusel liidus osutatud investeerimisteenuste ja -tegevuse kohta ning suundumuste analüüsi.“

(17) Artikli 69 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

- (a) lisatakse järgmine punkt ca:

„ca) teha kontrollose;“

- (b) lisatakse järgmine punkt ka:

„ka) peatada või keelata maksimaalselt üheks aastaks investeerimisühingu poolt oma liikmesriigis kasutatavad turundusteaded või -tavad, kui on alust arvata, et käesolevat direktiivi või määrust (EL) nr 600/2014 on rikutud.“;

- (c) lisatakse järgmised punktid v ja w:

„v) võtta kõik vajalikud meetmed, sealhulgas nõuda kolmandalt isikult või muult avaliku sektori asutuselt selliste meetmete ajutist või alalist rakendamist, et:

i) eemaldada internetipõhise kasutajaliidese infosisu või piirata sellele juurdepääs või anda korraldus klientidele juurdepääsul selgesõnalise hoiatuse kuvamiseks;

ii) anda veebimajutusteenuse pakkujale korraldus internetipõhise kasutajaliidese sisu eemaldamiseks, blokeerimiseks või sellele juurdepääsu piiramiseks;

iii) anda domeeniregistritele või nende pidajatele korraldus täielikult kvalifitseeruv domeeninimi kustutada ning võimaldada asjaomasel pädeval asutusel see registreerida.

w) kehtestada investeerimisühingutele kohustus kasutada riskihoiatusi teabematerjalides (sh turundusteadetes), mis on seotud eriti riskantsete finantsinstrumentidega, kui need instrumendid võivad kujutada endast tõsist ohtu investorite kaitsele.“;

- (d) lisatakse järgmised lõigud:

„Kui pädev asutus kasutab punktis ka osutatud volitusi, teavitab ta sellest Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet. Kui selliseid tavasid või teateid kasutatakse rohkem kui ühes liikmesriigis, koordineerib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve vähemalt ühe pädeva asutuse taotlusel pädevate asutuste poolt punkti ka kohaselt võetavaid meetmeid.

Käesolevas lõikes sätestatud volituste rakendamine ja kasutamine peab olema proportsionaalne ning kooskõlas liidu ja liikmesriikide õigusega, sealhulgas

kohaldatavate menetluslike tagatiste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtetega. Käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud uurimis- ja täitemeetmed peavad vastama rikkumise laadile ja tegelikule või võimalikule üldisele kahjule.“

(18) Artikli 70 lõike 3 punktile a lisatakse järgmised punktid xxxvii–xxxxii:

„xxxvii) artikli 16-a lõiked 1–8;

xxxviii) artikli 24 lõiked 5a–5c ja 11a;

xxxix) artikli 24a lõiked 1–2 ja 6–7;

xxxx) artikli 24b lõiked 1, 3 ja 4;

xxxxi) artikli 24c lõiked 1–5 ja 7;

xxxxii) artikli 35a lõige 1;“.

(19) Artikli 73 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

(a) esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et pädevad asutused kehtestavad tõhusa korra, et võimaldada määruse (EL) nr 600/2014 sätete ja käesoleva direktiivi rakendamiseks vastu võetud siseriiklike sätete võimalikust või tegelikust rikkumisest (sh käesoleva direktiivi kohase tegevusloata ettevõtjate poolt) teatamist pädevatele asutustele.“;

(b) teise lõigu punkt a asendatakse järgmisega:

„a) võimalikke või tegelike rikkumisi ja nende järelkontrolli puudutavate teadete vastuvõtmise erimenetlused, sh turvaliste sidekanalite loomine selliste teadete esitamiseks. Need menetlused hõlmavad ka iga pädeva asutuse veebisaidi esilehel lingi loomist lihtsale teavitusevormile, mis võimaldab igal isikul teatada liidu õiguse või siseriikliku õiguse võimalikest või tegelikest rikkumistest. Liikmesriigid nõuavad, et pädevad asutused analüüsiksivad põhjendamatu viivitusega kõiki kõnealuse teavitusevormi kaudu esitatud teateid;“.

(20) Artiklit 86 muudetakse järgmiselt:

(a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Kui vastuvõtva liikmesriigi pädeval asutusel (käesoleva artikli mõistes algatav asutus) on mõistlik alus arvata, et tema territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsev või tema territooriumil filiaali omav investeerimisühing rikub kohustusi, mis tulenevad käesoleva direktiivi alusel vastuvõetud sätetest, mis ei anna vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele volitusi, suunab ta kõnealuse asja päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

Teave sellise suunamise kohta edastatakse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve edastab sellise teabe kõigi teiste vastuvõtivate liikmesriikide pädevatele asutustele, kus investeerimisühing osutab investeerimisteenuseid või tegutseb.

Päritoluliikmesriigi pädev asutus võtab põhjendamatu viivitusega ja hiljemalt 30 tööpäeva pärast seda, kui algatav asutus on asja talle suunanud, vajalikud meetmed või alustab selliste meetmete võtmiseks vajalikku haldusmenetlust. Päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab kogu vajaliku teabe võetud meetmete kohta algatavale asutusele, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele ja kõigi teiste

liikmesriikide pädevatele asutustele, mille territooriumil investeerimisühing tegutseb.

Kui päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmetele vaatamata või selliste meetmete ebapiisavaks osutumise või võtmata jätmise tõttu tegutseb investeerimisühing jätkuvalt viisil, mis kahjustab selgelt vastuvõtva liikmesriigi investorite huve või turgude nõuetekohast toimimist, kohaldatakse järgmist:

- (a) vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus võtab pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist kõik asjakohased meetmed, mis on vajalikud investorite kaitseks ja turgude nõuetekohaseks toimimiseks ning mille hulka kuulub ka võimalus takistada eeskirju rikkumatel investeerimisühingutel edasiste tehingute algatamist vastuvõtva liikmesriigi territooriumil. Sellistest meetmetest teavitatakse põhjendamatu viivitusega komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet ning kõiki vastuvõtivate liikmesriikide pädevaid asutusi, kus rikkumise toime pannud investeerimisühing tegutseb, ning
- (b) vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus võib esitada kõnealuse küsimuse lahendamiseks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvele, kes võib võtta meetmeid talle vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artiklis 19 antud volitustele.“;

- (b) lisatakse lõiked 1a ja 1b järgmises sõnastuses:

„1a. Kui algatav asutus on lõike 1 kohaselt võtnud rikkumise toime pannud investeerimisühingu suhtes ettevaatusabinõusid, võib ka muu vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus juhul, kui sama investeerimisühing tekitab kahtlusi või saadab korda rikkumisi, mis on väga sarnased või identsed algatava asutuse järeldustes osutatud rikkumistega, võtta selle ühingu suhtes väga sarnaseid või identsid meetmeid, tingimusel et kõnealusel pädeval asutusel on samuti piisavalt alust arvata, et tema territooriumil on toime pandud sarnane rikkumine.

Sellise teise vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus võib seda teha, pöördumata eelnevalt vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse poole, kuid teavitab sellest päritoluliikmesriigi pädevat asutust vähemalt viis tööpäeva enne selliste ettevaatusabinõude võtmist.

Sellistest meetmetest teavitatakse põhjendamatu viivitusega komisjoni ja Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvet ning kõiki vastuvõtivate liikmesriikide pädevaid asutusi, kus rikkumise toime pannud investeerimisühing tegutseb.

1b. Kui üks või mitu vastuvõtva liikmesriigi pädevat asutust on 12 kuu jooksul võtnud lõike 1 neljanda lõigu punkti a kohaseid meetmeid ühe või mitme investeerimisühingu suhtes, millel on sama päritoluliikmesriik, või kui päritoluliikmesriik ei ole vastuvõtva liikmesriigi järeldustega nõus, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve luua koostööplatvormi kooskõlas artikliga 87a.“;

- (21) lisatakse järgmine artikkel 87a:

„Artikkel 87a

Koostööplatvormid

1. Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve võib investoritele avalduva negatiivse mõjuga seonduvate põhjendatud kahtluste korral kas omal algatusel või ühe või mitme pädeva asutuse taotluse korral luua koostööplatvormi ja seda koordineerida, et tihendada teabevahetust ja tõhustada koostööd asjaomaste järelevalveasutuste vahel, kui investeerimisühing tegutseb või kavatsseb tegutseda teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel või kui selline tegevus on vastuvõtva liikmesriigi turu seisukohalt oluline. Kui pädeva asutuse taotlusel luuakse koostööplatvorm, teavitab kõnealune pädev asutus päritoluliikmesriigi pädevat asutust oma põhjendatud kahtlustest seoses negatiivse mõjuga investoritele.
2. Lõige 1 ei piira asjaomaste järelevalveasutuste õigust luua koostööplatvorm, kui nad kõik selles kokku lepivad.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt koostööplatvormi loomine ei piira käesolevas direktiivis sätestatud päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste järelevalvealaseid volitusi.
4. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 35 kohaldamist, esitavad asjaomased pädevad asutused Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve nõudmisel õigeaegselt kogu vajaliku teabe.
5. Kui kaks või enam koostööplatvormis osalevat pädevat asutust ei ole nõus võetavate meetmete menetluse, sisu või võtmata jätmisega, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve mõne asjaomase pädeva asutuse taotlusel või omal algatusel abistada pädevaid asutusi kokkuleppele jõudmisel vastavalt määruse (EL) nr 1095/2010 artikli 19 lõikele 1.
6. Platvormisisesete erimeelsuste korral ja kui on tõsiseid kahtlusi seoses negatiivse mõjuga investoritele või investeerimisühingu suhtes võetavate meetmete sisu või meetmete võtmata jätmise suhtes, võib Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kooskõlas määruse (EL) nr 1095/2010 artikliga 16 anda välja soovitus kutsuda päritoluliikmesriigi pädevat asutust üles kaaluma teiste asjaomaste pädevate asutuste tõstatatud probleeme ja algatama koos teiste asjaomaste pädevate asutustega ühise kohapealse kontrolli.“;

(22) lisatakse järgmine VIa jaotis:

„VIA JAOTIS

FINANTSHARIDUS

Artikkel 88a

Jaeklientide ja potentsiaalsete jaeklientide finantsharidus

Liikmesriigid toetavad jaeklientide ja potentsiaalsete jaeklientide harimist vastutustundliku investeerimise valdkonnas investeerimis- või kõrvalteenuste kasutamisel.

Artikkel 88b

Finantsharidus ja turundusteated

Finantskoolitusmaterjale, mille eesmärk on toetada üksikisikute finantskirjaoskust, võimaldades neil omandada finantspädevusi, ning mis ei meelita otseselt investeerima

ühte või mitmesse finantsinstrumenti või nende kategooriasse või kasutama konkreetseid investeerimisteenuseid, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaldamisel turundusteatena.“

(23) Artikkel 89 asendatakse järgmisega:

„1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Artikli 2 lõigetes 3 ja 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teises lõigus, lõikes 2, artikli 13 lõikes 1, artikli 16 lõikes 12, artikli 16-a lõigetes 11 ja 12, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõigetes 5c ja 13, artikli 24b lõikes 2, artikli 24c lõikes 8, artikli 24d lõikes 2, artikli 25 lõikes 8, artikli 27 lõikes 9, artikli 28 lõikes 3, artikli 30 lõikes 5, artikli 31 lõikes 4, artikli 32 lõikes 4, artikli 33 lõikes 8, artikli 35a lõigetes 3 ja 4, artikli 52 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 58 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artikli 65 lõikes 7 ja artikli 79 lõikes 8 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 2. juulist 2014.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 2 lõikes 3, artikli 2 lõikes 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teises lõigus, artikli 4 lõikes 2, artikli 13 lõikes 1, artikli 16 lõikes 12, artikli 16-a lõigetes 11 ja 12, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõigetes 5c ja 13, artikli 24b lõikes 2, artikli 24c lõikes 8, artikli 24d lõikes 2, artikli 25 lõikes 8, artikli 27 lõikes 9, artikli 28 lõikes 3, artikli 30 lõikes 5, artikli 31 lõikes 4, artikli 32 lõikes 4, artikli 33 lõikes 8, artikli 35a lõigetes 3 ja 4, artikli 52 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 58 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artikli 65 lõikes 7 ja artikli 79 lõikes 8 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonivahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega iga liikmesriigi määratud ekspertidega.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 2 lõikes 3, artikli 2 lõikes 4, artikli 4 lõike 1 punkti 2 teises lõigus, artikli 4 lõikes 2, artikli 13 lõikes 1, artikli 16 lõikes 12, artikli 16-a lõigetes 11 ja 12, artikli 23 lõikes 4, artikli 24 lõigetes 5c ja 13, artikli 24b lõikes 2, artikli 24c lõikes 8, artikli 24d lõikes 2, artikli 25 lõikes 8, artikli 27 lõikes 9, artikli 28 lõikes 3, artikli 30 lõikes 5, artikli 31 lõikes 4, artikli 32 lõikes 4, artikli 33 lõikes 8, artikli 35a lõigetes 3 ja 4, artikli 52 lõikes 4, artikli 54 lõikes 4, artikli 58 lõikes 6, artikli 64 lõikes 7, artikli 65 lõikes 7 ja artikli 79 lõikes 8 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti neile teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.“

(24) II lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi I lisale.

(25) V lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi II lisale.

Direktiivi (EL) 2016/97 muutmine

Direktiivi (EL) 2016/97 muudetakse järgmiselt.

(1) Artikli 2 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

(a) punkti 4 alapunkt c asendatakse järgmisega:

„c) asjaomased kindlustustooted ei kata elukindlustus- ega vastutusriske, välja arvatud juhul, kui kõnealune vastutuskindlustus täiendab vahendaja poolt põhikutsetegevuse käigus pakutavat toodet või teenust;“

(b) punkt 8 asendatakse järgmisega:

„8) „kindlustustoodete turustaja“ – kindlustusvahendaja, kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja või kindlustusandja, kes tegeleb kindlustustoodete turustamisega;“

(c) lisatakse punktid 19–22 järgmises sõnastuses:

„19) „elektrooniline vorming“ – püsiv andmekandja, mis ei ole paber;

20) „turundusteade“ – sellise teabe avalikustamine, mis ei ole liidu või liikmesriigi õigusega nõutud või artiklis 16b osutatud finantsharidusmaterjal ja mis otseselt või kaudselt propageerib kindlustustooteid või meelitab investeerima kindlustuspõhistesse investeerimistoodetesse ning mida teeb:

a) kindlustusandja või -vahendaja või kolmas isik, kellele kindlustusandja või -vahendaja maksab tasu või annab mitterahalise hüvitise (stiimuli);

b) füüsilistele või juriidilistele isikutele;

c) mis tahes vormis ja mis tahes viisil;

„21) „turundustava“ – kindlustusandja või -vahendaja või kolmanda isiku rakendatav strateegia või tööriista või tehnika kasutamine, kui kindlustusandja või -vahendaja maksab selle eest tasu või stimuleerib mitterahalise hüvitisega, et:

a) otseselt või kaudselt levitada turundusteateid;

b) kiirendada või parandada turundusteadete levi ja tulemuslikkust;

c) propageerida mis tahes viisil kindlustusandjaid, -vahendajaid või -tooteid;

22) „internetipõhine kasutajaliides“ – tarkvara, sealhulgas veebisait, veebisaidi osa või rakendus;“.

(26) Artiklit 3 muudetakse järgmiselt:

(a) lõike 4 kuuenda lõigu teine lause asendatakse järgmisega:

„Päritoluliikmesriik teavitab asjakohasel juhul vastuvõtvat liikmesriiki registrist kustutamisest viivitamatult.“;

(b) lõikesse 5 lisatakse järgmine lõik:

„Kui registreerimisest keeldutakse või kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja kustutatakse registrist, edastab pädev asutus oma otsuse taotlejale või asjaomasele kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajale hästi põhjendatud

dokumendis ja teavitab EIOPA-t sellise registreerimisest keeldumise või registrist kustutamise põhjustest.“;

- (c) lisatakse lõige 5a järgmises sõnastuses:

„5a. EIOPA koostab ja teeb pädevatele asutustele kättesaadavaks nimekirja kõigist kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajatest, kelle registreerimisest on keeldutud või kelle pädev asutus on registrist kustutanud.

Esimeses lõigus osutatud nimekiri sisaldab asjakohasel juhul teavet teenuste või tegevuste kohta, mille jaoks iga kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja on registreerimist taotlenud, samuti registreerimisest keeldumise või registrist kustutamise põhjuseid, ning seda ajakohastatakse korrapäraselt.“

- (27) Artiklit 5 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus, kellel on põhjendatud alus arvata, et tema territooriumil teenuste osutamise vabaduse alusel tegutsev kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja rikub käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud sätetest tulenevaid kohustusi, teatab sellest päritoluliikmesriigi pädevale asutusele.

Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus teavitab EIOPAt asjaolust, et ta on teavitanud päritoluliikmesriiki oma kaalutlustest. EIOPA edastab sellise teabe kõigi teiste vastuvõtivate liikmesriikide pädevatele asutustele, kus kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja teenuste osutamise vabaduse alusel tegutseb.

Pärast esimese lõigu kohaselt saadud teabe hindamist võtab päritoluliikmesriigi pädev asutus asjakohasel juhul sobivaid meetmed olukorra parandamiseks esimesel võimalusel ja hiljemalt 30 tööpäeva jooksul pärast vastuvõtva liikmesriigi pädeva asutuse teate saamist. Päritoluliikmesriigi pädev asutus teatab võetud meetmetest vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele. Päritoluliikmesriigi pädev asutus edastab kogu asjakohase teabe võetud meetme kohta vastuvõtva liikmesriigi pädevale asutusele ja kõigi teiste liikmesriikide pädevatele asutustele, mille territooriumil kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja teenuste osutamise vabaduse alusel tegutseb.

Kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja jätkab päritoluliikmesriigi pädeva asutuse võetud meetmetest hoolimata või nende ebapiisavuse või puudumise tõttu äritegevust viisil, mis selgelt ja ulatuslikult kahjustab vastuvõtva liikmesriigi tarbijate huve või kindlustus- ja edasikindlustusturgude korrapärasest toimimist, võib vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus pärast päritoluliikmesriigi pädeva asutuse teavitamist võtta asjakohaseid meetmeid, et takistada rikkumise jätkumist, sealhulgas, kui see on tingimata vajalik, takistada vahendajal uute tehingute alustamist riigi territooriumil.“;

- (b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„Vastuvõtva liikmesriigi pädevad asutused teavitavad asjaomast kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendajat igast

lõigete 1 ja 2 alusel võetud meetmest hästi põhjendatud dokumendis ja teavitavad sellest põhjendamatu viivitusega ka päritoluliikmesriigi pädevat asutust. Vastuvõtva liikmesriigi pädev asutus teavitab kõnealustest meetmetest ka komisjoni, EIOPA-t ja vastuvõtivate liikmesriikide pädevaid asutusi, kui kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja tegutseb teenuste osutamise vabaduse alusel.“;

(c) lisatakse järgmine lõige 4:

„4. Kui kaks või enam vastuvõtva liikmesriigi pädevat asutust on 12 kuu jooksul võtnud lõike 1 kohaseid meetmeid ühe või mitme kindlustus-, edasikindlustus- või kõrvaltegevusena pakutava kindlustuse vahendaja suhtes, millel on sama päritoluliikmesriik, või kui päritoluliikmesriik ei ole vastuvõtva liikmesriigi järeldustega nõus, võib EIOPA luua koostööplatvormi kooskõlas artikliga 12b.“

(28) Lisatakse järgmine artikkel 9a:

„Artikkel 9a

Aruandlus piiriülese tegevuse kohta

1. Liikmesriigid nõuavad, et kindlustustoodete turustajad, , juhul kui nad tegelevad piiriüleselt kindlustustoodete turustamisega enam kui 50 kliendile, esitaksid igal aastal oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele järgmise teabe:
 - (a) loetelu vastuvõtivatest liikmesriikidest, kus kindlustustoodete turustaja tegutseb teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel;
 - (b) kindlustustoodete turustamise ulatus ja maht igas vastuvõtvas liikmesriigis;
 - (c) turustatavate kindlustustoodete liik igas vastuvõtvas liikmesriigis;
 - (d) iga vastuvõtva liikmesriigi puhul klientide koguarv asjaomasel ajavahemikul, mis lõpeb 31. detsembril;
 - (e) klientidelt ja huvitatud isikutelt saadud kaebuste arv igas vastuvõtvas liikmesriigis.Pädevad asutused edastavad EIOPA-le kogu teabe, mille kindlustustoodete turustajad on esimese lõigu kohaselt esitanud.
2. EIOPA loob elektroonilise andmebaasi, mis sisaldab lõike 1 teise lõigu kohaselt esitatud teavet. See andmebaas tehakse kättesaadavaks kõigile pädevatele asutustele.
3. EIOPA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu lõikes 1 osutatud teabe üksikasjade kohta.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 10.
4. EIOPA koostab rakenduslike tehniliste standardite eelnõu, milles täpsustatakse lõike 1 kohaselt esitatava teabe andmestandardid ja -vormingud, meetodid ning esitamise kord, sagedus ja alguskuupäev.

EIOPA esitab kõnealuse rakenduslike tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud rakenduslikud tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 15.

5. Lõike 2 kohaselt edastatud teabe põhjal avaldab EIOPA igal aastal aruande, mis sisaldab anonüümset koondstatistikat teenuste osutamise vabaduse alusel liidus turustatud kindlustustoodete kohta ning suundumuste analüüsi.“

(29) Artiklit 10 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõige 1 asendatakse järgmisega:

„1. Päritoluliikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajatel ning kindlustus- või edasikindlustustoodete turustamisega tegelevatel kindlustus- ja edasikindlustusandjate töötajatel on oma tööülesannete ja kohustuste nõuetekohaseks täitmiseks vajalikud teadmised ja pädevused.“;

- (b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) esimene, teine ja kolmas lõik asendatakse järgmistega:

„Päritoluliikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustusvahendajad ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate töötajad hoiavad oma teadmisi ja pädevust ajakohasena, läbides korrapäraselt kutsealaseid koolitusi, sealhulgas erikoolituse, kui kindlustus- ja edasikindlustusandjad ja -vahendajad hakkavad pakkuma uusi kindlustustooteid või -teenuseid.

Selleks kehtestavad ja avalikustavad päritoluliikmesriigid korra, et mõjusalt kontrollida ja hinnata kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate ning kindlustus- ja edasikindlustusandjate ning kindlustus- ja edasikindlustusvahendajate töötajate I lisa kohaseid teadmisi ja pädevust, mille jaoks neile võimaldatakse aastas vähemalt 15 tundi kutsealase koolituse või enesearendamise jaoks, võttes seejuures arvesse müüdavate kindlustustoodete omadusi, turustaja liiki ning kindlustus- või edasikindlustustoodete turustajate töötajate tööülesandeid ja tegevust.

Päritoluliikmesriigid nõuavad, et vastavust I lisa sätestatud kriteeriumidele ja täiendusõppe iga-aastast edukat läbimist tõendatakse tunnistusega.“;

ii) lisatakse järgmine lõik:

„Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi muuta, võttes kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakti, et I lisa sätestatud nõuded vajaduse korral läbi vaadata.“;

- (c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Kindlustus- ja edasikindlustusvahendajatel peab olema kogu liidu territooriumi hõlmav ametialane vastutuskindlustus või kutsealasest ettevaatamatusest tingitud kohustuste katmiseks ettenähtud muu võrreldav tagatis, mille summa on vähemalt 1 250 000 eurot nõude kohta ja kokku 1 850 000 eurot aastas kõigi nõuete kohta, kui kindlustusandja, edasikindlustusandja või muu ettevõtja, kelle nimel kindlustus- või edasikindlustusvahendaja tegutseb või on

volitatud tegutsema, ei ole juba andnud sellist kindlustust või samaväärset tagatist ega võtnud endale täielikku vastutust vahendaja tegevuse eest.“;

(d) lõike 6 punkt b asendatakse järgmisega:

„b) nõue, et vahendaja finantssuutlikkus peab pidevalt olema 4 % aastas saadud kindlustusmaksetest ja vähemalt 18 750 eurot;“.

(30) Artikli 12 lõikele 3 lisatakse järgmised lõigud:

„Esimese lõigu esimeses lauses osutatud volitused hõlmavad õigust:

- (a) tutvuda kõigi dokumentidega või mis tahes vormingus muude andmetega, mis pädeva asutuse arvates võiksid olla tema ülesannete täitmiseks olulised ja vajalikud, ja saada või teha nende dokumentide või andmete koopiaid;
- (b) taotleda või nõuda isikutelt teabe esitamist ja vajaduse korral kutsuda isikuid välja ja neid teabe saamiseks küsitleda;
- (c) teha kohapeal kontrolle või toimetada uurimisi;
- (d) teha kontrolloste;
- (e) nõuda vara käsutamise piiramist, arestimist või mõlemat;
- (f) nõuda kutsetegevuse ajutist keelustamist;
- (g) nõuda kindlustusandjate või -vahendajate audiitoritelt teabe esitamist;
- (h) anda asi üle kriminaalmenetluse algatamiseks;
- (i) lubada audiitoritel või ekspertidel teha kontrolle või toimetada uurimisi;
- (j) peatada või keelata oma liikmesriigis kasutatavad turundusteed või -tavad maksimaalselt üheks aastaks, kui on alust arvata, et käesolevat direktiivi on rikutud;
- (k) nõuda sellise tegevuse või tava ajutist või alalist peatamist, mis pädeva asutuse arvates on vastuolus käesoleva direktiivi rakendamiseks vastu võetud sätetega, ning hoida ära sellise tegevuse või tava kordumine;
- (l) võtta muud liiki meetmeid tagamaks, et kindlustusandjad ja -vahendajad täidavad jätkuvalt õiguslikke nõudeid;
- (m) peatada või keelata kindlustuspõhise investeerimistoote turustamine;
- (n) peatada kindlustuspõhise investeerimistoote turustamine, kui kindlustusandja või kindlustuse turustaja ei ole täitnud artikli 25 nõudeid;
- (o) nõuda füüsilise isiku eemaldamist kindlustusandja või kindlustuse turustaja juhatusest;
- (p) võtta kõik vajalikud meetmed, sealhulgas nõuda kolmandalt isikult või muult avaliku sektori asutuselt selliste meetmete ajutist või alalist rakendamist, et:
 - i) eemaldada internetipõhise kasutajaliidese infosisu või piirata sellele juurdepääs või anda korraldus klientidele juurdepääsul selgesõnalise hoiatuse kuvamiseks;
 - ii) anda veebimajutusteenuse pakkujale korraldus internetipõhise kasutajaliidese sisu eemaldamiseks, blokeerimiseks või sellele juurdepääsu piiramiseks;

iii) anda domeeniregistritele või nende pidajatele korraldus täielikult kvalifitseeruv domeeninimi kustutada ning võimaldada asjaomasel pädeval asutusel see registreerida;

- (q) kehtestada riskihoiatuste kasutamise kohustus kindlustuspõhiste investeerimistoodete teabematerjalides (sh turundusteadetes), mis on seotud eriti riskantsete kindlustuspõhiste investeerimistoodetega ja asjakohasel juhul alusinvesteeringu varadega, kui need tooted ja varad võivad kujutada endast tõsist ohtu investorite kaitsesele.

Kui pädev asutus kasutab punktis j osutatud volitusi, teavitab ta sellest EIOPA-t. Kui selliseid tavasid või teateid kasutatakse rohkem kui ühes liikmesriigis, koordineerib EIOPA vähemalt ühe pädeva asutuse taotlusel pädevate asutuste poolt punkti j kohaselt võetavaid meetmeid.

Käesolevas lõikes sätestatud volituste rakendamine ja kasutamine peab olema proportsionaalne ning kooskõlas liidu ja liikmesriikide õigusega, sealhulgas kohaldatavate menetluslike tagatiste ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatud põhimõtetega. Käesoleva direktiivi kohaselt vastu võetud uurimis- ja täitemeetmed peavad vastama rikkumise laadile ja tegelikule või võimalikule üldisele kahjule.“

- (31) Lisatakse järgmised artiklid 12a ja 12b:

„Artikkel 12a

Koostöö ja teabevahetus EIOPA-ga

1. Pädevad asutused teevad käesoleva direktiivi kohaldamisel koostööd EIOPA-ga.
2. Pädevad asutused esitavad EIOPA-le põhjendamatu viivitusega kogu teabe, mida too vajab käesolevast direktiivist tulenevate ülesannete täitmiseks.

Artikkel 12b

Koostööplatvormid

1. EIOPA võib kindlustusvõtjatele avalduva negatiivse mõjuga seonduvate põhjendatud kahtluste korral kas omal algatusel või ühe või mitme pädeva asutuse taotluse korral luua koostööplatvormi ja seda koordineerida, et tihendada teabevahetust ja tõhustada koostööd asjaomaste järelevalveasutuste vahel, kui kindlustuse või edasikindlustuse turustaja turustab või kavatses turustada kindlustustooteid teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel või kui selline tegevus on vastuvõtva liikmesriigi turu seisukohalt oluline. Kui pädeva asutuse taotlusel luuakse koostööplatvorm, teavitab kõnealune pädev asutus päritoluliikmesriigi pädevat asutust oma põhjendatud kahtlustest seoses negatiivse mõjuga investoritele.
2. Lõige 1 ei piira asjaomaste järelevalveasutuste õigust luua koostööplatvorm, kui nad kõik selles kokku lepivad.
3. Lõigete 1 ja 2 kohaselt koostööplatvormi loomine ei piira käesolevas direktiivis sätestatud päritoluliikmesriigi ja vastuvõtva liikmesriigi pädevate asutuste järelevalvealaseid volitusi.
4. Ilma et see piiraks määruse (EL) nr 1094/2010 artikli 35 kohaldamist, esitavad asjaomased pädevad asutused EIOPA nõudmisel õigeaegselt kogu vajaliku teabe.

5. Kui kaks või enam koostööplatvormis osalevat pädevat asutust ei ole nõus võetavate meetmete menetluse, sisu või võtmata jätmisega, võib EIOPA mõne asjaomase pädeva asutuse taotlusel või omal algatusel abistada pädevaid asutusi kokkuleppele jõudmisel vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artikli 19 lõikele 1.
6. Platvormisest erimeelsuste korral ja kui on tõsiseid kahtlusi seoses negatiivse mõjuga kindlustusvõtjatele või kindlustus- või edasikindlustustoodete turustaja suhtes võetavate meetmete sisu või meetmete võtmata jätmise suhtes, võib EIOPA kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 16 anda päritoluliikmesriigi pädevale asutusele soovitusel arvestada teiste asjaomaste pädevate asutuste tõstatatud probleemidega ja algatada koos teiste asjaomaste pädevate asutustega ühise kohapealse kontrolli.“

(32) Artikkel 14 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 14

Kaebused

Liikmesriigid tagavad, et kindlustus- ja edasikindlustustoodete turustajad kehtestavad asjakohase korra (sh elektroonilised sidekanalid), mis tagab klientide ja muude huvitatud isikute (eelkõige tarbijäuhingute) kaebuste nõuetekohase käsitlemise, ning et klientidele ja teistele huvitatud isikutele ei seata piiranguid käesolevast direktiivist tulenevate õiguste kasutamisel. Selline kord peab võimaldama klientidel ja muudel huvitatud isikutel esitada kaebusi ja saada vastuseid samas keeles, milles esitati teabematerjal või lepingudokumendid. Kaebused peavad igal juhul saama vastused 40 tööpäeva jooksul.“

(33) Lisatakse järgmised artiklid 16a ja 16b:

„Artikkel 16a

Klientide finantsharidus

Liikmesriigid toetavad klientide harimist kindlustustoodete vastutustundliku ostmise valdkonnas kindlustus- või kõrvalteenuste osutamisel.

Artikkel 16b

Klientide finantsharidus ja turundusteated

Finantskoolitusmaterjale, mille eesmärk on toetada üksikisikute finantskirjaoskust, võimaldades neil omandada finantspädevusi, ning mis ei meelita otseselt investeerima ühte või mitmesse kindlustustootesse või nende kategooriasse ega kasutama konkreetseid kindlustusteenuseid, ei käsitata käesoleva direktiivi kohaldamisel turundusteatena.“

(34) Artikli 17 lõige 2 asendatakse järgmisega:

„2. Liikmesriigid tagavad, et kogu käesoleva direktiivi teemaga seotud teave (sh turundusteated) on õiglane, selge ja mitteeksitav.

Turundusteated peavad olema sellistena selgelt äratuntavad ning neis tuleb selgelt ära

näidata, milline kindlustusandja või kindlustustoodete turustaja vastutab nende sisu ja levitamise eest, olenemata sellest, kas teabe edastab kõnealune kindlustusandja või kindlustustoodete turustaja otseselt või kaudselt.“

(35) Artikkel 18 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 18

Kliendile esitatav üldteave

1. Liikmesriigid tagavad, et aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine kliendile siduvaks muutub, edastatakse talle kavandatava lepingu pooleks oleva kindlustusandja kohta järgmine teave:
 - (a) kindlustusandja nimi ja tema õiguslik vorm;
 - (b) kui kindlustuslepingut pakutakse asutamisoiguse või teenuste osutamise vabaduse alusel, siis liikmesriik, kus asub kindlustusandja peakontor ja (asjakohasel juhul) lepingut pakkuv filiaal;
 - (c) peakontori ja (asjakohasel juhul) lepingut pakkuva filiaali aadress;
 - (d) teave selle kohta, et kindlustusandjale on antud tegevusloa vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artiklile 14, tegevusloa andnud liikmesriigi pädev asutus ja tegevusloa kontrollimise viis;
 - (e) viide direktiivi 2009/138/EÜ artiklis 51 sätestatud solventuse ja finantsseisundi aruandele, mis teeb selle teabe kliendile hõlpsalt kättesaadavaks.
2. Kui kindlustuslepingut pakub kindlustusvahendaja, edastab ta aegsasti enne kliendi sidumist lepingu või pakkumisega kliendile järgmise lisateabe:
 - (a) kindlustusvahendaja nimi, õiguslik vorm ja aadress ning asjaolu, et ta on kindlustusvahendaja;
 - (b) kui kindlustusvahendaja tegutseb asutamisoiguse või teenuste osutamise vabaduse alusel, siis liikmesriik, kus asub tema peakontor ja (asjakohasel juhul) lepingut pakkuv filiaal;
 - (c) kas kindlustusvahendaja annab kavandatava kindlustuslepingu kohta nõu;
 - (d) artiklis 14 osutatud kord, mis võimaldab klientidel ja teistel huvitatud isikutel esitada kaebusi kindlustusvahendajate peale, ja teave vaidluste kohtuvälise lahendamise korra kohta, millele on osutatud artiklis 15;
 - (e) register, millesse kindlustusvahendaja on kantud, ja registreeringu kontrollimise viis;
 - (f) kas vahendaja esindab klienti või tegutseb kindlustusandja heaks ja nimel.
3. Kui kindlustuslepingut pakub kindlustusandja, edastab ta aegsasti enne kliendi sidumist lepingu või pakkumisega kliendile järgmise lisateabe:
 - (a) kindlustusandja nimi, õiguslik vorm ja aadress ning asjaolu, et ta on kindlustusandja, kui sellest ei ole lõike 1 punkti a kohaselt juba teada antud;
 - (b) kas ta annab kavandatava kindlustuslepingu kohta nõu;

- (c) artiklis 14 osutatud kord, mis võimaldab klientidel ja teistel huvitatud isikutel esitada kaebusi kindlustusandjate peale, ja teave vaidluste kohtuvälise lahendamise korra kohta, millele on osutatud artiklis 15;
- (d) teave selle kohta, et kindlustusandjale on antud tegevusluba vastavalt direktiivi 2009/138/EÜ artiklile 14, tegevusloa andnud liikmesriigi pädev asutus ja tegevusloa kontrollimise viis (v.a juhul, kui sellest on lõike 1 punkti d kohaselt juba teada antud);
- (e) kas kindlustusandja on kavandatava lepingu väljatöötaja või turustab ta seda teise kindlustusandja nimel.“

(36) Artiklit 19 muudetakse järgmiselt:

- (a) pealkiri asendatakse järgmisega:

„Avalikustamine“;

- (b) lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Liikmesriigid tagavad, et aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine kliendile siduvaks muutub, esitab kindlustusvahendaja kliendile vähemalt järgmise teabe:“;

ii) punkti c sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„kas ta kindlustustoodete puhul, mis ei ole kindlustuspõhised investeerimistooted,“;

iii) punkt d asendatakse järgmisega:

„d) kindlustuslepinguga seoses saadava tasu laad, eelkõige see, kas ta töötab:

i) tasu alusel, mida maksab vahetult klient;

ii) mis tahes laadi vahendustasu alusel, mis sisaldub kindlustusmakses;

iii) muud liiki tasu alusel, mis võib olla igasugune majanduslik kasu, mida pakutakse või antakse seoses kindlustuslepinguga, või

iv) punktides i, ii ja iii loetletud tasu liikide kombinatsiooni alusel.“;

iv) punkt e jäetakse välja;

- (c) lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusandja annab aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine kliendile siduvaks muutub, kliendile teavet selle kohta, mis liiki tasu tema töötajad asjaomase kindlustuslepinguga seoses saavad.“

(37) Artiklit 20 muudetakse järgmiselt:

- (a) lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„1. Aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendile siduvaks, peab kindlustustoodete turustaja kliendilt saadud teabe põhjal välja selgitama asjaomase kliendi nõudmised ja vajadused ning andma talle kindlustustoote kohta mõistetaval kujul objektiivset teavet, mis võimaldab kliendil teha teadliku otsuse.“;

(b) lõiked 3, 4 ja 5 asendatakse järgmistega:

„3. Kui kindlustusvahendaja, kes turustab kindlustustooteid, mis ei ole kindlustuspõhised investeerimistooted, teatab kliendile, et ta nõustab teda ausa ja individuaalse analüüsi alusel, on ta kohustatud nõustama piisavalt suure hulga turul pakutavate kindlustuslepingute põhjal, et ta võiks kutsealaste kriteeriumide kohaselt kliendile individuaalselt soovitada tema vajadustele kõige paremini vastavat kindlustuslepingut.

4. Aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendi jaoks siduvaks, ja sõltumata sellest, kas nõustatakse või mitte ja kas kindlustustoodete kuulub vastavalt käesoleva direktiivi artiklile 24 tootepaketti, esitab kindlustuse turustaja kliendile arusaadavas vormis ning kindlustustootete keerukust ja kliendi tüüpi arvesse võttes kindlustustootete kohta arusaadaval kujul asjakohase teabe, mille alusel klient saaks teha teadliku otsuse.

5. Seoses direktiivi 2009/138/EÜ I lisas loetletud kahjukindlustustoodete ja sama direktiivi II lisas loetletud elukindlustustoodete (v.a kindlustuspõhised investeerimistooted) turustamisega esitatakse jaeklientidele käesoleva artikli lõikes 4 osutatud teave standardse kindlustustootete teabedokumendina paberil või muul püsival andmekandjal.“;

(c) lõiget 8 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Kahjukindlustustootete teabedokument sisaldab järgmist teavet:“;

ii) lisatakse järgmine alapunkt j:

„j) lepingu suhtes kohaldatav õigus, kui pooltel puudub vaba valik, või kui pooled saavad valida, siis õigus, mida kindlustusandja soovitab valida, ja pädev jurisdiktsioon.“;

(d) lisatakse lõige 8a järgmises sõnastuses:

„8a. Muude elukindlustustoodete kui kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul sisaldab kindlustustootete teabedokument järgmist:

- (a) teave kindlustuse liigi kohta;
- (b) kindlustuskaitse kokkuvõtte, sealhulgas üksikasjad kindlustushüvitiste ja -variantide ning neid tingivate asjaolude kohta, ning asjakohasel juhul katteta riskide kokkuvõtte;
- (c) kindlustusmaksete tasumise viis ja kestus;
- (d) teave iga hüvitise, nii põhihüvitiste kui asjakohasel juhul ka lisahüvitiste kindlustusmaksete kohta;
- (e) asjakohasel juhul boonuste arvutamise ja jaotamise viisid;
- (f) tähtsamad juhtumid, mida kindlustus ei kata;

- (g) kohustused lepingu sõlmimisel;
 - (h) kohustused lepingu kehtivusaja jooksul;
 - (i) kohustused esitatud nõude puhul;
 - (j) märke tagasiostuväärtuse ja sissemakstud väärtuse kohta ning millises ulatuses need on tagatud;
 - (k) teave direktiivi 2009/138/EÜ artikli 186 kohase taganemisõiguse kohta, eelkõige üksikasjad kõnealuse õiguse kasutamise tähtaegade ja tingimuste kohta;
 - (l) üldine teave kindlustuspoliisi liigi suhtes kohaldatavate maksueeskirjade kohta;
 - (m) kindlustuslepingu kehtivusaeg, sealhulgas lepingu algus- ja lõppkuupäev;
 - (n) lepingu lõpetamise viis;
 - (o) lepingu suhtes kohaldatav õigus, kui pooltel puudub vaba valik, või kui pooled saavad valida, siis õigus, mida kindlustusandja soovib valida, ja pädev jurisdiktsioon.“;
- (e) lõiget 9 muudetakse järgmiselt:
- i) esimeses lõigus asendatakse sõnad „lõikes 8“ sõnadega „lõikes 8a“;
 - ii) teises lõigus asendatakse „23. veebruar 2017“ [KUUPÄEV LISATAKSE VASTUVÕTMISE KUUPÄEVA ALUSEL].

(38) Artikli 22 lõike 1 esimene lõik asendatakse järgmisega:

„Artiklites 18, 19 ja 20 osutatud teavet ei ole vaja esitada, kui kindlustustoodete turustaja tegevus on seotud suurte riskide vastu kindlustamisega või klientidega, kes vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2014/65/EL* artikli 4 lõike 1 punktis 10 määratletud kutseliste klientide kriteeriumidele.“

* Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. mai 2014. aasta direktiiv 2014/65/EL finantsinstrumentide turgude kohta ning millega muudetakse direktiive 2002/92/EÜ ja 2011/61/EL (ELT L 173, 12.6.2014, lk 349).“

(39) Artikkel 23 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 23

Elektrooniline turustamine ja muud püsivad andmekandjad

1. Kindlustustoodete turustajad esitavad klientidele kogu käesoleva direktiiviga nõutava teabe elektroonilises vormingus.

Erandina esimesest lõigust esitavad kindlustustoodete turustajad jaekliendi taotluse korral esimeses lõigus osutatud teabe paberil ja tasuta.

2. Kindlustustoodete turustajad teavitavad jaekliente sellest, et neil on võimalus saada tasuta teavet paberil.
3. Kindlustustoodete turustajad teavitavad olemasolevaid jaekliente sellest, et neil on võimalus jätkata tasuta teabe saamist paberil või saada teavet ainult elektroonilises vormingus. Kindlustustoodete turustajad teavitavad olemasolevaid jaekliente sellest, et vähemalt kaheksa nädala pärast toimub automaatne üleminek elektroonilisele vormingule, kui nad ei taotle selle aja jooksul teabe paberil edastamise jätkamist. Olemasolevaid jaekliente, kes juba saavad lõikes 1 osutatud teavet elektroonilises vormingus, ei ole vaja teavitada.
4. EIOPA koostab pärast ESMA-ga konsulteerimist ning tarbija- ja ettevõtetestide tegemist hiljemalt [kaks aastat pärast muutmisdirektiivi jõustumist] suunised, milles täpsustatakse elektroonilises vormingus teabe esitamist keskmisele sihtkliendile sobivalt, ning ajakohastab neid korrapäraselt.

Esimeses lõigus osutatud suunistes esitatakse:

- (a) elektrooniliselt avalikustatava teabe esitusviis ja vorming, võttes arvesse erinevaid mudeleid ja kanaleid, mida kindlustustoodete turustajad võivad klientide teavitamiseks kasutada;
- (b) vajalikud kaitsemeetmed, mis tagavad kliendi kasutatavast seadmest olenemata teabes orienteerumise lihtsuse ja teabe ligipääsetavuse;
- (c) vajalikud kaitsemeetmed, mis tagavad teabe lihtsa leitavuse ja hõlbustavad kliendi jaoks teabe säilitamist püsival andmekandjal.“

(40) Artikkel 25 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 25

Toodete järelevalve ja juhtimisnõuded

1. Väljatöötaja päritoluliikmesriik nõuab, et kindlustusandjad ja -vahendajad, kes töötavad välja kindlustustoote klientidele müügiks, kehtestavad kindlustustoodete enne nende turundamist või klientidele turustamist heakskiitmise ja olemasolevate kindlustustoodete enne nende turundamist või klientidele turustamist olulise muutmise heakskiitmise korra (edaspidi „toodete heakskiitmise kord“), haldavad, järgivad ja ajakohastavad seda.

Toote heakskiitmine toimub proportsionaalselt ja kooskõlas kindlustustoote laadiga. Toote heakskiitmise kord peab sisaldama kõike alljärgnevat:

- (a) iga kindlustustoote sihtturu kirjeldus;
- (b) sihtturu eesmärkide ja vajaduste selge määratlus;
- (c) hinnang selle kohta, kas kindlustustoodete on kavandatud nii, et see vastaks sihtturu eesmärkidele ja vajadustele;
- (d) hinnang kõigile kindlaksmääratud sihtturgu mõjutavatele asjakohastele riskidele ja selle kohta, kas kavandatud turustusstrateegia on kindlaksmääratud sihtturule sobiv;
- (e) mõistlikud meetmed tagamaks, et kindlustustoodet turustatakse kindlaksmääratud sihtturul;

- (f) kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul kõigi tootega seotud kulude ja tasude selge määratlus ja kvantifitseering ning hinnang selle kohta, kas need kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed, võttes arvesse toote omadusi, eesmärke, strateegiat ja tootlust, samuti biomeetriliste ja muude riskide tagatise ja kindlustuskatet (hinnastamine);
- (g) kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul hinnang riski kohta, et sihtturukliendid saavad kindlustuspõhise investeerimistoote põhiomadustest, kuludest ja riskidest valesti aru.

Punktis f osutatud hinnastamine hõlmab kulude ja tootluse võrdlemist EIOPA poolt lõike 8 kohaselt avaldatud asjaomase võrdlusalusega, kui see on olemas.

2. Kui kindlustuspõhine investeerimistoode kaldub lõikes 8 osutatud asjakohasest võrdlusalusest kõrvale, teeb toote väljatöötaja lisatestimise ja -hindamise ning selgitab välja, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada, ei kiida väljatöötaja kindlustuspõhist investeerimistoodet heaks. Kui kindlustuspõhise investeerimistoote jaoks puudub asjakohane võrdlusalus, kiidab väljatöötaja toote heaks üksnes juhul, kui ta on toote katsetamise ja hindamisega kindlaks teinud, et kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed ning et toode vastab sihtturu eesmärkidele ja vajadustele.
3. Kindlustusandjad ja -vahendajad, kes töötavad välja kindlustustooteid, saavad nende pakutavatest kindlustustoodetest aru ja vaatavad need korrapäraselt läbi, võttes arvesse kõiki sündmusi või riske, mis võivad kindlaksmääratud sihtturu oluliselt mõjutada, ning hindavad, kas toode on kooskõlas sihtturu eesmärkide ja vajadustega ning kas kavandatud turustusstrateegia on endiselt asjakohane.

Kindlustusandjad ja -vahendajad, kes töötavad välja kindlustustooteid, teevad turustajatele kättesaadavaks kogu kindlustustoodet ja selle heakskiitmise korda käsitleva teabe, mis on vajalik tootest ja selle hindamisel arvesse võetud elementidest täielikult arusaamiseks (sh täielikud ja täpsed üksikasjad kindlustustoote kulude ja tasude kohta).

Kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul sisaldab turustajatele kättesaadavaks tehtav teave kõiki lõike 1 kolmanda lõigu punktides f ja g osutatud elemente, muid asjakohaseid andmeid ning selgitust, mis näitab, et kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed ning et toode vastab sihtturu klientide eesmärkidele ja vajadustele.

4. Kindlustuspõhiseid investeerimistooteid välja töötavad kindlustusandjad ja -vahendajad esitavad oma päritoluriigi ametiasutustele kõik järgmised andmed:
 - (a) täielikud ja täpsed üksikasjad kindlustuspõhise investeerimistoote kulude ja tasude kohta, sealhulgas tootekuludes sisalduvate turustamiskulude kohta (sh kolmandate isikute maksed);
 - (b) andmed kindlustuspõhise investeerimistoote omaduste kohta, eelkõige selle tootluse ja riskitaseme kohta.

Pädevad asutused edastavad esimeses lõigus osutatud andmed põhjendamatu viivitusega EIOPA-le.

5. Kindlustustoodete turustaja, kes annab kliendile nõu kindlustustoodete kohta, mida ta ei ole ise välja töötanud, või soovib kliendile sellist toodet, võtab asjakohased meetmed, et saada iga kindlustustoote kohta kolmanda lõike teises lõigus sätestatud teavet ning saada aru iga kindlustustoote omadustest ja kindlaksmääratud sihtturust.

Kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustav kindlustusvahendaja või -andja:

- (a) hoolitseb selle eest, et saab löike 3 kolmandas lõigus osutatud teabe ja saab sellest täielikult aru;
- (b) teeb kindlaks ja kvantifitseerib lisakulud ja -tasud, eelkõige turustuskulud, mida väljatöötaja ei ole kogukulude ja -tasude arvutamisel juba arvesse võtnud;
- (c) hindab, kas kogukulud ja -tasud on sihtturu eesmärgi ja vajadusi arvestades põhjendatud ja proportsionaalsed (hinnastamine).

Punktis c osutatud hinnastamine hõlmab võrdlemist EIOPA poolt löike 8 kohaselt avaldatud asjakohase kulude ja tulemuste võrdlusalusega, kui see on olemas.

Turustaja esitab kindlustuspõhise investeerimistoote välja töötanud kindlustusandjale või -vahendajale korrapäraselt kogu asjakohase teabe oma hinnastamise tulemuste kohta. Kui turustaja leiab, et on kulusid ja tasusid (eelkõige turustuskulusid), mida väljatöötaja ei ole oma hinnastamises täielikult arvesse võtnud, teavitab ta sellest viivitamata väljatöötajat.

6. Kui kindlustuspõhine investeerimistoode kaldub kõrvale lõikes 8 osutatud asjakohasest võrdlusalusest, teeb kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustav kindlustusvahendaja või -andja lisatestimise ja -hindamise ning selgitab välja, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada, ei anna kindlustusvahendaja või -andja jaeklientidele kindlustuspõhise investeerimistoote kohta nõu ega paku seda välja. Kui kindlustuspõhise investeerimistoote jaoks puudub asjakohane võrdlusalus, annavad turustajad toote kohta nõu või pakuvad selle välja üksnes juhul, kui nad on toote testimise ja hindamise käigus kindlaks teinud, et kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed ning et toode vastab sihtturu eesmärkidele ja vajadustele.
7. Kindlustusvahendaja või -andja, kes töötab välja või turustab kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, dokumenteerib kõik tehtud hindamised, sealhulgas:
 - (a) asjakohasel juhul kindlustuspõhise investeerimistoote asjakohaste võrdlusalustega võrdlemise tulemused;
 - (b) asjakohasel juhul võrdlusalusest kõrvalekaldumise põhjused;
 - (c) kindlustuspõhise investeerimistoote kulude ja tasude proportsionaalsuse põhjendus ja tõendus.

8. Asjakohasel juhul koostab ja avaldab EIOPA pärast ESMA ja pädevate asutustega konsulteerimist ühised võrdlusalused kindlustuspõhiste investeerimistoodete jaoks, millel on sarnane tootlus, risk, strateegia, eesmärk või muud näitajad, et aidata kindlustusandjatel ja -vahendajatel, kes töötavad välja või turustavad kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, hinnata võrdlevalt selliste toodete kulusid ja tootlust.

Võrdlusalustes peavad olema kulude ja tootluse vahemikud, et hõlbustada selliste kindlustuspõhiste investeerimistoodete kindlakstegemist, mille kulud ja tootlus erinevad oluliselt keskmisest.

Võrdlusaluste koostamiseks kasutatavad kulud hõlmavad lisaks toote kogumaksumusele ka kõiki turustuskulusid, sealhulgas stiimuleid. Need peavad võimaldama võrdlemist üksikute kulukomponentide alusel.

EIOPA ajakohastab neid võrdlusaluseid korrapäraselt.

9. Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, millega täpsustada käesolevas artiklis sätestatud põhimõtteid, sealhulgas kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul
- (a) meetodikat, mida EIOPA kasutab lõikes 8 osutatud võrdlusaluste koostamisel;
 - (b) kriteeriumeid, mille alusel tehakse kindlaks, kas kulud ja tasud on põhjendatud ja proportsionaalsed.

Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse proportsionaalselt arvesse ettevõtja tegevust, müüdivate kindlustustoodete laadi ja turustaja olemust.

10. EIOPA koostab pärast ESMA ja pädevate asutustega konsulteerimist ja ettevõtjatestimist ning lõike 9 punktis a osutatud meetodikat arvesse võttes regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks alljärgnev:
- (a) päritoluliikmesriigi ametiasutustele lõike 4 kohaselt esitatavate andmete sisu ja liik, võttes aluseks avalikustamis- ja aruandekohustused, välja arvatud juhul, kui erandkorras on vaja rohkem andmeid;
 - (b) lõike 4 kohaselt esitatava teabe andmestandardid ja -vormingud, meetodid ning esitamise kord, sagedus ja alguskuupäev.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [9 kuud pärast lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusakti vastuvõtmist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu esimeses lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artiklitega 10–14.

11. Käesolevas artiklis osutatud põhimõtted, menetlused ja meetmed ei piira muude käesoleva direktiivi kohaste nõuete täitmist, muu hulgas seoses avalikustamise, sobivuse või asjakohasuse, huvide konflikti väljaselgitamise ja haldamise ning kolmanda isiku maksetega.
12. Käesolevat artiklit ei kohaldata kindlustustoodetele, mis hõlmavad suurte riskide kindlustamist.“

(41) Artikkel 26 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 26

Lisanõuete kohaldamisala

Käesolevas peatükis kehtestatakse kindlustustoodete turustamise suhtes kohaldatavate nõuete lisanõuded juhtudeks, kui kindlustustoodete turustamine on seotud kindlustuspõhiste investeerimistoodete müügiga.

Kindlustuspõhiseid investeerimistooteid võib turustada ainult:

- (a) kindlustusvahendaja,
- (b) kindlustusandja.“

(42) Lisatakse järgmine artikkel 26a:

Turundusteated ja -tavad

1. Erandina artikli 17 lõikest 2 tagavad liikmesriigid, et kindlustuspõhiste investeerimistoodete turundusteated on sellistena selgelt äratuntavad ning neis on selgelt määratletud nende sisu ja levitamise eest vastutav kindlustusvahendaja või -andja, olenemata sellest, kas ta edastab teate otseselt või kaudselt.
2. Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhise investeerimistoote turundusteated koostatakse, kavandatakse ja esitatakse viisil, mis on õiglane, selge, mitteeksitav, kasu ja riskide esituse poolest tasakaalus ning sisu ja levitamiskanalite seisukohast sihtrühma jaoks sobiv ning kui see on seotud artikli 25 lõike 1 kohaselt kindlaks määratud sihtturule mõeldud konkreetse kindlustuspõhise investeerimistootelega.

Kõigis kindlustuspõhiste investeerimistoodete turundusteadetes esitatakse silmatorkavalt ja kokkuvõtlikult asjaomaste toodete põhiomadused.

Kindlustuspõhiste investeerimistoodete turundusteadetes põhiomaduste esitamine tagab, et jaeinvestorid saavad kergesti aru toote põhiomadustest ja nendega seotud peamistest riskidest.

3. Liikmesriigid tagavad, et turundustavad ja nende kasutus oleksid õiglasel, mitteeksitaval ja sihtrühma jaoks asjakohasel.
4. Kui kindlustuspõhise investeerimistoote väljatöötaja koostab ja esitab turustajale kasutamiseks turundusteated, vastutab nende sisu ja ajakohastamise eest väljatöötaja. Turustaja vastutab selliste teadete kasutamise eest ja tagab nende kasutamise üksnes kindlaksmääratud sihtturul ja kooskõlas sihtturu jaoks kindlaksmääratud turustamisstrateegiaga.

Kui kindlustusandja või -vahendaja, kes pakub või soovib kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, mida ta ei ole ise välja töötanud, tegeleb oma turundusteadetega ise, vastutab ta täielikult nende asjakohasuse, ajakohastamise ja kindlaksmääratud sihtturule sobiva kasutamise eest.

5. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusandjad ja -vahendajad esitavad oma juhtorganile aastaaruanded turundusteadete ja -strateegiate kasutamise kohta, turundusteadete ja -tavade seoses seotud ja käesolevas direktiivis sätestatud kohustuste täitmise kohta ning selliste kohustustega seoses teada antud rikkumiste ja väljapakutud lahenduste kohta.
6. Liikmesriigid tagavad, et nende pädevad asutused saavad võtta õigeaegseid ja tulemuslikke meetmeid seoses turundusteadete või -tavade seoses, mis ei vasta lõigete 1–3 nõuetele.
7. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusandjad ja -vahendajad dokumenteerivad kõik oma kindlustuspõhiseid investeerimistooteid käsitlevad turundusteated või nende turundusteated, mille on esitanud kolmas isik, kellele makstakse tasu või keda stimuleeritakse mitterahalise hüvitisega.

Selliseid andmeid säilitatakse viis aastat ja pädeva asutuse nõudmise korral kuni seitse aastat. Kindlustusandja või kindlustustoodete turustaja saab need andmed pädeva asutuse nõudmise korral esitada.

Esimeses lõigus osutatud andmed sisaldavad kõike alljärgnevat:

- a) turundusteate sisu;
- b) turundusteate esitamiseks kasutatud meediumi üksikasjad;

- c) turundusteate kuupäev ja esitamise kestus (mis ajast mis ajani);
- d) klientide segmendid, kellele turundusteade on suunatud, või profiilialalüüsi määravad tegurid;
- e) liikmesriigid, kus turundusteade kättesaadavaks tehti;
- f) sellise kolmanda isiku andmed, kes on kaasatud turundusteate levitamisse.

Punktis f osutatud andmed sisaldavad asjaomaste füüsiliste või juriidiliste isikute seaduslikke nimesid, registreeritud aadresse, kontaktandmeid ja asjakohasel juhul sotsiaalmeedia aadresse.

8. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakt käesoleva direktiivi täiendamiseks, sätestades alljärgneva:
- (a) kindlustuspõhise investeerimistoote põhiomadused, mis tuleb avalikustada kõigis jaeklientidele või potentsiaalsetele jaeklientidele suunatud turundusteadetes, ning kõik muud asjakohased kriteeriumid, millega tagatakse, et need põhiomadused on silmatorkavad ja keskmisele jaekliendile kergesti kättesaadavad, olenemata sidevahendist;
 - (b) tingimused, millele kindlustuspõhise investeerimistoote turundusteaded ja -tavad peaksid vastama, et olla õiglased, selged, mitteeksitavad, kasu ja riskide esituse poolest tasakaalus ning sisu ja levitamiskanalite osas sihtrühma või asjakohasel juhul sihtturu jaoks sobivad.“

(43) Artikli 28 lõige 2 asendatakse järgmisega:

Kui kindlustusvahendaja või -andja poolt kooskõlas artikliga 27 huvide konflikti haldamiseks kehtestatud organisatsiooniline või halduskord ei ole piisav, et küllaldase kindlusega vältida klientide huvide kahjustamist, teavitab kindlustusvahendaja või -andja klienti aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendi jaoks siduvaks, selgelt võimaliku huvide konflikti üldisest laadist või allikast.“

(44) Artikkel 29 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 29

Klientide ja kindlustusvõtjate teavitamine

1. Ilma et see piiraks artikli 18 ning artikli 19 lõigete 1 ja 2 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad esitavad klientidele aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendile siduvaks, asjakohase individuaalse teabe kliendile pakutavate kindlustuspõhiste investeerimistoodete kohta. See teave peab sisaldama kõiki järgmisi andmeid:
 - (a) nõustamise koht;
 - i) kas nõu antakse sõltumatult või mitte;
 - ii) kas nõustamine põhineb eri liiki kindlustuspõhiste investeerimistoodete ja asjakohasel juhul nende alusvarade laiapõhjalisel või piiratumal analüüsil, ning eelkõige, kas valik piirdub toodete ja varadega, mille on välja töötanud või mida

pakuvad üksused, kellel on kindlustusvahendaja või -andjaga märkimisväärne seos või muud õiguslikud või majandussuhted (näiteks lepinguline suhe), mis on nii lähedased, et võivad kahjustada pakutava nõustamise sõltumatust;

iii) kas kindlustusvahendaja või -andja pakub kliendile soovitatud kindlustuspõhise investeerimistoote sobivuse korrapäraselt hindamist;

iv) kui kindlustusvahendaja või -andja annab jaekliendile sõltumatut nõu, kas soovitatavate kindlustuspõhiste investeerimistoodete valik piirdub ainult mitmekesiste, mittekeerukate (nagu on osutatud artikli 30 lõikes 3) ja kulutõhusate kindlustuspõhiste investeerimistoodetega või mitte;

v) kuidas soovitatud kindlustuspõhise investeerimistoote puhul võetakse arvesse kliendi portfelli mitmekesistamist;

- (b) kavandatava kindlustuspõhise investeerimistoote põhiomaduste kirjeldus ning (asjakohasel juhul) soovitatud aluseks olevad investeerimisvarad ja -strateegiad, sealhulgas asjakohased suunised ja hoiatused kindlustuspõhise investeerimistoote seotud riskide kohta ja (asjakohasel juhul) soovitatud aluseks olevad investeerimisvarad või toote investeerimisstrateegia;
- (c) teave kavandatava kindlustuskaitse kohta, sealhulgas üksikasjad kindlustushüvitiste ja -variantide ning neid tingivate asjaolude kohta, ning asjakohasel juhul kokkuvõtte katteta riskidest ja eranditest, mille kohta nõudeid esitada ei saa;
- (d) teave kõigi otseste ja kaudsete kulude, seotud tasude ja kolmandate isikute maksete kohta, sealhulgas kõik kindlustuspõhise investeerimistoote turustamisega seotud kulud ja tasud ning asjakohasel juhul kulud nõustamisele selle kohta, kuidas klient võib selle eest maksta, ja maksete kestus;
- (e) lepingu suhtes kohaldatav õigus ja pädev jurisdiktsioon;
- (f) üldine teave kindlustuspõhise investeerimistoote liigi suhtes kohaldatavate maksueeskirjade kohta.

Esimese lõigu punktis d osutatud teabele lisatakse standardses ja arusaadavas keeles sobiv selgitus kulude, tasude ja kolmandate isikute maksete mõju kohta eeldatavale tulule.

Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajad ja -andjad esitavad koondteabe kõigi esimese lõigu punktis d osutatud kulude, tasude ja kolmandate isikute maksete kohta, et klient saaks aru kogukuludest ja kumulatiivsest mõjust investeringu tasuvusele. Üldkulu väljendatakse rahalises väärtuses ja protsendina, mis arvutatakse kindlustuspõhise investeerimistoote kehtivusaja kohta. Kliendi soovil esitab kindlustusvahendaja või -andja selle teabe üksikasjaliku jaotuse.

Kindlustusvahendaja või -andja poolt seoses kindlustuspõhise investeerimistoote pakkumise või turustamisega makstud või saadud kolmandate isikute maksed esitatakse eraldi. Kindlustusvahendaja või -andja avalikustab selliste (sh korduvate) kolmanda isiku maksete kumulatiivse mõju netotulule kindlustuspõhise investeerimistoote kehtivusaja kohta. Kolmanda isiku maksete eesmärki ja mõju netotulule selgitatakse standardsel viisil ja keskmisele jaekliendile arusaadavas keeles.

2. Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiste investeerimistoodete väljatöötajad koostavad kokkuvõtliku personaalse dokumendi, mis sisaldab põhiteavet, mis esitatakse igal aastal toodet omavale jaekliendile (edaspidi „aastaruanne“).

Täpne kuupäev, millele aastaaruandes esitatud teave viitab, on selgelt välja toodud.

Aastaaruandes sisalduv teave peab olema täpne ja ajakohane.

Väljatöötajad teevad aastaaruande igale jaekindlustusvõtjale elektroonilises vormingus tasuta kättesaadavaks. Taotluse korral esitatakse elektrooniliselt kättesaadav teave ka paberil.

Aastaaruannet ei ole vaja esitada, kui väljatöötaja annab oma jaekindlustusvõtjatele juurdepääsu internetipõhisele süsteemile, mis kvalifitseerub püsivaks andmekandjaks, kus on lõikes 3 sätestatud asjakohast teavet sisaldavatele ajakohastele aruannetele lihtne juurde pääseda ja väljatöötajal on tõendeid selle kohta, et jaekindlustusvõtja on neid aruandeid viimase 12 kuu jooksul vaadanud.

3. Aastaaruanne sisaldab vähemalt järgmist põhiteavet:

- (a) kogukulud, asjaomased tasud ja kolmandate isikute maksed liigendatuna rahalises väärtuses ja protsentides, mida jaekindlustusvõtja on viimase 12 kuu jooksul otseselt või kaudselt tasunud või kandnud, ning koondina kindlustuspõhise investeerimistoote lepinguperioodi algusest peale;
- (b) kindlustuspõhise investeerimistoote iga alusvara aastane tootlus ja portfelli aastane üldine tootlus, mõlemad võrrelduna eelmiste aastate tootlusega;
- (c) eristatult kõik maksud (sh riigilõiv, tehingumaks, kinnipeetav maks ja muud maksud), mida kindlustusandja kindlustuspõhise investeerimistooteiga seoses jaekliendilt kogub;
- (d) asjakohasel juhul kindlustuspõhise investeerimistoote aluseks olevate investeerimisvarade turuväärtus või hinnanguline väärtus, kui turuväärtus ei ole teada;
- (e) jaekindlustusvõtja poolt viimase 12 kuu jooksul seoses kindlustuspõhise investeerimistooteiga tehtud maksed, sealhulgas investeeringud, deposiidid, sissemaksed, kindlustusmaksed ja tasud, millest on maha arvatud kõik väljavõetud summad;
- (f) eeldatava tulemuse kohandatud individuaalsed prognoosid lepingulise või soovitatava hoidmisaja lõpuks, mis põhinevad investeeringu jooksva väärtusel ja selle senisel arengul ning on seotud lepinguelse tootluse stsenaariumidega, määruses nr 1286/2014 sätestatud põhiteabedokumendis ning hoiatus, et need prognoosid võivad erineda investeeringu tegelikust lõppväärtusest;
- (g) teave investeeringu ennetähtaegse lõpetamise või teenuseosutaja vahetamise tingimuste ja finantstagajärgede kohta, sealhulgas tagasiostuväärtus ja kindlustuspoliisi tagasiostmise tingimused;
- (h) lühikokkuvõtte kindlustuskattest, eelkõige kindlustushüvitistest ja variantidest ning teave selle kohta, mis juhtub kindlustatud isiku surma või muu kindlustusjuhtumi toimumise korral;
- (i) kindlustuspõhiste investeerimistoodete puhul, mille tingimustes on ette nähtud perioodilised kindlustusmaksete läbivaatamised, prognoositavad kindlustusmaksed, mis on vajalikud olemasolevate kattehüvitiste säilitamiseks kuni 55-, 65-, 75- ja 85-aastaseks saamiseni.

4. Lõikes 1 kirjeldatud teave ning lõigetes 2 ja 3 osutatud aastaaruanne esitatakse jaeklientidele ja kindlustusvõtjatele, kasutades liidu standardterminoloogiat ja vormi.

EIOPA koostab pärast ESMA-ga konsulteerimist ning tarbija- ja ettevõtjate tegemist regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada järgmist:

- (a) lõigetes 1 ja 3 loetletud teabe esitamise vorming, sealhulgas dokumendi vorm ja pikkus ning iga teabeelemendi sisu;
- (b) lõigetes 1 ja 3 loetletud teabe esitamisel kasutatav liidu standardterminoloogia ja selle selgitus. Selgitus tagab, et kõik jaekliendid, kellel puuduvad eriteadmised kindlustuspõhiste investeerimistoodete kohta, saavad neist tõenäoliselt aru;

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonil on õigus täiendada käesolevat direktiivi, võttes vastu kolmandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artiklile 10.

5. Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad esitavad jaeklientidele esitatavas teabematerjalis (sh turundusteadetes) asjakohased hoiatused eriti riskantsete kindlustuspõhiste investeerimistoodete ja asjakohasel juhul nende aluseks olevate investeerimisvaradega kaasneva võimaliku kahju riski kohta.

EIOPA koostab hiljemalt [18 kuud pärast muutmisdirektiivi jõustumist] suunised eriti riskantsete kindlustuspõhiste investeerimistoodete mõiste kohta, võttes nõuetekohaselt arvesse selliste eri liiki toodete eripära, ja ajakohastab neid korrapäraselt.

EIOPA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et täpsustada selliste riskihoiatuste vormi ja sisu, võttes nõuetekohaselt arvesse eri liiki kindlustuspõhiste investeerimistoodete ja teadete liikide eripära.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse volitus võtta vastu kolmandas lõigus osutatud regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 10.

EIOPA jälgib riskihoiatuste ühtset kohaldamist kogu liidus. Kui tekib kahtlus seoses selliste riskihoiatuste kasutamise, kasutamata jätmise või nende kasutamise järelevalvega liikmesriikides ja see võib oluliselt mõjutada investorite kaitset, võib EIOPA pärast asjaomaste pädevate asutustega konsulteerimist nõuda, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad kasutaksid riskihoiatusi.“

- (45) Lisatakse järgmised artiklid 29a ja 29b:

„Artikkel 29a

Stimulid

1. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajad ja -andjad, kes töötavad välja kindlustuspõhiseid investeerimistooteid või turustavad neid kooskõlas artikli 30 lõigetega 2 ja 3, ei maksa ega saa mingit teenus- või vahendustasu, samuti ei anna ega saa sellega seoses ühtegi mitterahalist hüve kellelegi/kelleltki (välja arvatud klient või kliendi nimel tegutsev isik).

Esimeses lõigus sätestatud keeldu ei kohaldata väiksemate mitterahaliste hüvede suhtes, mille koguväärtus on alla 100 euro aastas või mille ulatus ja laad ei kahjusta kindlustusvahendaja või -andja kohustust tegutseda oma kliendi parimates huvides, aga need hüvitised peavad olema kliendile selgelt teatavaks tehtud.

Esimeses lõigus sätestatud nõudeid ei kohaldata ühegi makse ega hüve suhtes, mis on vajalik teenuste osutamiseks (sh regulatiivsed lõivud või õigusabitased) ning mis oma olemuselt ei saa olla vastuolus kindlustusvahendaja või -andja kohustusega tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt oma kliendi parimates huvides.

2. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajad ja -andjad, kes turustavad kindlustuspõhiseid investeerimistooteid vastavalt artikli 30 lõikele 1, saavad kolmandalt isikult või maksavad kolmandale isikule tasusid või hüvesid üksnes siis, kui nad tagavad, et selliste tasude või hüvede vastuvõtmine või maksmine ei kahjusta nende kohustust tegutseda ausalt, õiglaselt ja professionaalselt kooskõlas oma klientide parimate huvidega. Kindlustusvahendajad ja -andjad avalikustavad selliste kolmandate isikute maksete olemasolu, laadi ja summa vastavalt artiklile 29.
3. Liikmesriigid tagavad, et asjakohasel juhul teavitavad kindlustusvahendajad ja -andjad klienti mehhanismidest, kuidas antakse kliendile edasi kindlustuspõhise toote turustamisega seoses saadud tasud või rahalised või mitterahalised hüved.
4. Liikmesriigid võivad käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes kehtestada kindlustusvahendajatele ja -andjatele rangemaid nõudeid. Eelkõige võivad liikmesriigid kindlustusnõustamisega seoses keelata või täiendavalt piirata tasude või vahendustasude või mitterahaliste hüvede pakkumist kolmandatele isikutele või nende vastuvõtmist kolmandatelt isikutelt.

Rangemate nõuetega võib nõuda niisuguste tasude või mitterahaliste hüvede klientidele tagastamist või kliendi poolt makstavatest tasudest mahaarvestamist.

Käesolevas lõikes osutatud liikmesriikide rangemaid nõudeid peavad täitma kõik kindlustusvahendajad ja -andjad, sh need, kes tegutsesid teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel, kui kindlustusleping sõlmitakse kliendiga, kelle püsiv elu- või tegevuskoht asub asjaomases liikmesriigis.

5. Komisjonil on õigus täiendada käesolevat direktiivi, võttes kooskõlas artikliga 38 vastu delegeritud õigusakte, et täpsustada:
 - (a) kuidas peavad kindlustusvahendajad ja -andjad järgima käesolevas artiklis sätestatud põhimõtteid;
 - (b) kriteeriumid, mille põhjal hinnata, kas stiimuleid pakkuvad või saavad kindlustusvahendajad või -andjad täidavad oma kohustust tegutseda kliendi huvides ausalt, õiglaselt ja professionaalselt.
6. Kolm aastat pärast direktiivi (EL) [väljaannete talitus, palun lisada muutmisdirektiivi number] jõustumise kuupäeva ning pärast konsulteerimist ESMA ja EIOPA-ga hindab komisjon kolmandate isikute maksete mõju jaeinvestoritele, pidades eelkõige silmas võimalikke huvide konflikte ja sõltumatu nõustamise kättesaadavust, ning hindab direktiivi (EL) [väljaannete talitus, palun lisada muutmisdirektiivi number] asjakohaste sätete mõju jaeinvestoritele. Kui see on vajalik tarbijakahju ärahoidmiseks, esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule seadusandlikud muudatusettepanekud.

Klientide parimad huvid

1. Liikmesriigid tagavad, et kliendi parimates huvides tegutsemiseks vastavalt artikli 17 lõikele 1 on kindlustusandjad ja -vahendajad kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seotud nõustamise korral kohustatud:
 - (a) andma sellist nõu asjakohase kindlustuspõhiste investeerimistoodete valiku ja asjakohasel juhul aluseks olevate investeerimisvarade hindamise alusel;
 - (b) soovitama artikli 30 lõike 1 kohaselt kliendile sobivaks tunnistatud sarnaste omadustega kindlustuspõhiste investeerimistoodete ja asjakohasel juhul selle alusvara seast kõige kulutõhusamat;
 - (c) soovitama artikli 30 lõike 1 kohaselt kliendile sobivaks tunnistatud kindlustuspõhiste investeerimistoodete hulgas üht või mitut kindlustuspõhist investeerimistoodet ja asjakohasel juhul aluseks olevat investeerimisvara, toodet või tooteid, millel puuduvad lisaomadused, mis ei ole kliendi eesmärkide saavutamiseks vajalikud ja mis tekitavad lisakulusid;
 - (d) soovitama kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, mille kindlustuskate on kooskõlas kliendi kindlustussoovide ja -vajadustega.
2. Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, millega täpsustada, kuidas kindlustusvahendajad ja -andjad peavad järgima käesolevas artiklis sätestatud põhimõtteid.

Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse kliendile pakutavate või osutatavate teenuste laadi ning pakutavate või kaalutavate toodete laadi, sealhulgas kindlustuspõhiste investeerimistoodete eri liike.“

- (46) Artiklit 30 muudetakse järgmiselt:

- (a) lisatakse järgmine lõige -1:

„-1. Liikmesriigid nõuavad, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad hindaksid kliendile soovitatud või tema nõutud toodete ja asjakohasel juhul nende aluseks olevate investeerimisvarade sobivust või asjakohasust aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendi jaoks siduvaks. Iga selline hindamine peab toimuma proportsionaalse ja vajaliku teabe alusel, mille kindlustusvahendaja või -andja on käesolevas artiklis sätestatud nõuete kohaselt kliendi kohta hankinud.

Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad selgitavad klientidele sobivuse või asjakohasuse hindamise eesmärki enne neilt andmete küsimist. Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad hoiatavad kliente standardvormis alljärgneva eest:

- (a) et ebatäpse või mittetäieliku teabe esitamine võib kahjustada kindlustusvahendaja või -andja tehtava hindamise kvaliteeti;
- (b) et teabe puudumine ei võimalda kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavatel kindlustusvahendajatel ja -andjatel klienti nõustada ega

otsustada, kas kavandatav teenus või finantsinstrument on kliendile sobiv või asjakohane.

Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustavad kindlustusvahendajad ja -andjad esitavad klientidele küsimise peale aruande sobivuse või asjakohasuse hindamiseks kogutud teabe kohta. Aruanne esitatakse EIOPA poolt välja töötatud standardvormis.

EIOPA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks teises lõigus osutatud selgitus ja hoiatus ning kolmandas lõigus osutatud aruande vorm ja sisu.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonil on õigus võtta need regulatiivsed tehnilised standardid vastu vastavalt määruse (EL) nr 1094/2010 artiklile 10.“;

(b) lõiked 1, 2 ja 3 asendatakse järgmistega:

1. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, hangib kindlustusvahendaja või -andja kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seotud nõustamisel teavet kliendi investeerimisteadmiste ja -kogemuste kohta seoses pakutava või nõutava kindlustuspõhise investeerimistoote või asjakohasel juhul alusvaraga, kliendi finantsseisundi kohta (sh olemasolevate portfelli koosseis, tema suutlikkus kanda täielikku või osalist kahju), investeerimisvajaduste ja -eesmärkide kohta (sh võimalikud kestlikkuseelised) ja riskitaluvuse kohta, et kindlustusvahendaja või -andja saaks soovitada kliendile kindlustuspõhiseid investeerimistooteid, mis on just talle sobivad ja mis on eelkõige kooskõlas tema riskitaluvuse, kahju kandmise võime ja portfelli mitmekesistamise vajadusega.

Kui jaekliente nõustatakse sõltumatult, piirdudes mitmekesiste, mittekeerukate ja kulutõhusate kindlustuspõhiste investeerimistoodetega, ei ole kindlustusvahendaja või -andja kohustatud hankima teavet kliendi teadmiste ja kogemuste kohta seoses kaalutavate kindlustuspõhiste investeerimistoodetega ega kliendi portfelli koosseisu kohta.

Andes nõu, mis on seotud aluseks olevate investeerimisvarade vahetamisega, hangivad kindlustusvahendajad ja -andjad ka vajalikku teavet kliendi olemasolevate aluseks olevate investeerimisvarade ja soovitatud uute investeerimisvarade kohta ning koostavad varade vahetamisega eeldatavalt kaasnevate kulude ja tulude analüüsi, nii et nad suudaksid piisavalt tõendada, et varade vahetamisega kaasnevad tulud on vastavatest kuludest eeldatavalt suuremad.

2. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kui kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seoses ei anta nõu, palub kindlustusvahendaja või -andja kliendil esitada teavet oma teadmiste ja kogemuste kohta investeerimisvaldkonnas, mis on seotud pakutava või nõutava kindlustuspõhise investeerimistoote või asjakohasel juhul aluseks olevate investeerimisvaradega, ning isiku suutlikkuse kohta kanda täielikku või osalist kahju ja tema riskitaluvuse kohta, et võimaldada kindlustusvahendajal või -andjal hinnata, kas kavandatav kindlustuspõhine investeerimistoode või -tooted on kliendile sobivad.

Kui kindlustusvahendaja või -andja leiab esimese lõigu kohaselt saadud teabe alusel, et toode ei sobi kliendile, hoiatab kindlustusvahendaja või -andja sellest klienti. Hoiatus esitatakse standardvormis ja dokumenteeritakse.

Kindlustusvahendaja või -andja ei tohi kindlustuspõhise investeerimistoote turustamist jätkata, kui hoiatusest on näha, et teenus ei ole asjakohane, välja arvatud juhul, kui klient palub sellest hoolimata seda jätkata ja kindlustusandja nõustub sõlmima lepingu kliendi nõudmisel. Kliendi nõudmine ja kindlustusandja nõusolek dokumenteeritakse.

EIOPA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks teises lõigus osutatud hoiatuse vorm ja sisu.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu kõnealused regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/2010 artikliga 10.

3. Ilma et see piiraks artikli 20 lõike 1 kohaldamist, võivad liikmesriigid juhul, kui kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seoses ei pakuta nõustamist, mitte nõuda käesoleva artikli lõikes 2 osutatud kohustuste täitmist, nii et kindlustusvahendajad või -andjad saaksid tegeleda kindlustuspõhiste investeerimistoodete turustamisega liikmesriigi territooriumil, ilma et nad peaksid hankima teavet või tegema otsuse, nagu on ette nähtud käesoleva artikli lõikes 2, kui täidetud on kõik järgmised tingimused:

- (a) kindlustustoodete turustamine on seotud ühega järgmistest:
 - i) kindlustuspõhised investeerimistooted, mille riskipositsioon piirdub üksnes finantsinstrumentidega, mis liigitatakse direktiivi 2014/65/EL kohaselt lihtfinantsinstrumentideks ja mille struktuur ei raskenda kliendil kaasnevate riskide mõistmist;
 - ii) muud mittekeerukad kindlustuspõhised investeerimistooted käesoleva lõike tähenduses;
- (b) kindlustustoodete turustamine toimub kliendi algatusel;
- (c) klienti on selgelt teavitatud, et kindlustusvahendajalt või -andjalt ei nõuta selle kindlustustoote turustamisel müüdava või pakutava kindlustuspõhise investeerimistoote või kindlustustoote turustamise sobivuse hindamist ning seepärast ei saa kliendile osaks vastavate äritegevuse eeskirjadega kaasneva kaitse eelised. Selline hoiatus esitatakse standardvormis.
- (d) Kindlustusvahendaja või -andja täidab artiklite 27 ja 28 kohaseid kohustusi.

Kõik kindlustusvahendajad või -andjad, sh need, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel, peavad juhul, kui kindlustuspõhist investeerimistoodet turustatakse kliendile, kelle tavapärane elu- või tegevuskoht asub liikmesriigis, kus ei kohaldata käesolevas lõikes osutatud erandit, täitma asjaomasel liikmesriigis kohaldatavaid õigusnorme.

EIOPA koostab regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu, et määrata kindlaks esimese lõigu punktis c osutatud hoiatuse vorm ja sisu.

EIOPA esitab kõnealuse regulatiivsete tehniliste standardite eelnõu komisjonile hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast jõustumist].

Komisjonile antakse õigus võtta vastu kõnealused regulatiivsed tehnilised standardid kooskõlas määruse (EL) nr 1094/201039 artikliga 10.“;

(c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Liikmesriigid tagavad, et kindlustusvahendajad või -andjad esitavad kliendile püsival andmekandjal piisavad aruanded kindlustustoodete turustamise kohta. Need aruanded sisaldavad perioodilisi teateid klientidele, võttes arvesse hõlmatud kindlustuspõhiste investeerimistoodete liiki ja keerukust ning kliendile osutatud teenuse laadi, ning sisaldavad asjakohasel juhul kliendi nimel tehtud tehingute ja osutatud teenustega seotud kulusid.

Liikmesriigid tagavad, et kindlustuspõhiste investeerimistoodete kohta nõu andes esitavad kindlustusvahendajad või -andjad kliendile piisavalt aegsasti enne lepingu sõlmimist püsival andmekandjal sobivuse hinnangu, milles täpsustatakse esitatud nõuanded ja see, kuidas need nõuanded vastavad kliendi eelistustele, eesmärkidele ja muudele parameetritele. Selline hinnang tuleb esitada piisavalt aegsasti enne seda, kui kindlustusleping või -pakkumine muutub kliendi jaoks siduvaks, tagades, et kliendil on piisavalt aega sellega tutvumiseks ning vajaduse korral kindlustusvahendajalt või -andjalt lisateabe või selgituste hankimiseks.

Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustusleping sõlmitakse sidevahendi kaudu, mis ei võimalda sobivuse hinnangut eelnevalt esitada, võib kindlustusvahendaja või -andja esitada kirjaliku sobivuse hinnangu püsival andmekandjal viivitamata pärast seda, kui klient on kindlustuslepingu sõlminud, tingimusel et täidetud on mõlemad järgmised tingimused:

- (a) klient on andnud nõusoleku selleks, et sobivuse hinnang esitatakse talle võimalikult kiiresti pärast lepingu sõlmimist;
- (b) kindlustusvahendaja või -andja on pakkunud kliendile võimalust lükata lepingu sõlmimine edasi, kuni sobivuse hinnang on kätte saadud.

Liikmesriigid tagavad, et kui kindlustusvahendaja või -andja on kliendile teada andnud, et viib perioodiliselt läbi sobivuse hindamisi, sisaldab perioodiline aruanne ajakohastatud kirjeldust selle kohta, kuidas kindlustuspõhine investeerimistoode vastab jaekliendi eelistustele, eesmärkidele ja muudele parameetritele.“;

(d) lisatakse järgmised lõiked 5a, 5b ja 5c:

„5a. Liikmesriigid võivad kehtestada turustajatele käesoleva artikliga hõlmatud küsimustes rangemad nõuded. Eelkõige võivad liikmesriigid muuta artiklis 30 osutatud nõustamise kõikide või teatavat liiki kindlustuspõhiste investeerimistoodete müügi puhul kohustuslikuks.

Liikmesriigid tagavad, et kõik kindlustusvahendajad või -andjad, sealhulgas need, kes tegutsevad teenuste osutamise vabaduse või asutamisevabaduse alusel, täidavad esimeses lõigus osutatud rangemaid nõudeid, kui nad sõlmivad kindlustuslepinguid klientidega, kelle tavapärane elu- või tegevuskoht on kõnealuses liikmesriigis.

5b. Liikmesriigid nõuavad, et kui kindlustuspõhiseid investeerimistooteid turustav kindlustusvahendaja või -andja teavitab klienti, et nõu antakse sõltumatult, siis kindlustusvahendaja või -andja:

- (a) hindab piisavalt suurt hulka turul kättesaadavaid kindlustustooteid, mis on oma liigi ja pakujate poolest piisavalt mitmekesised, tagamaks, et kliendi eesmärged on võimalik nõuetekohaselt täita ning et need ei piirdu kindlustustoodetega, mille on välja andnud või mida pakuvad üksused, kellel on kindlustusvahendaja või -andjaga märkimisväärne seos;
- (b) ei võta klientidele teenuse osutamise eest vastu ega saa mingit tasu ega rahalist või mitterahalist hüve, mida pakub kolmas isik või tema nimel tegutsev isik.

5c. Jaeklientidele sõltumatu investeerimise nõustamise pakumisel võib kindlustusvahendaja või -andja piirduda lõike 5b punktis a nimetatud kindlustuspõhiste investeerimistoodete hindamisel mitmekesiste, kulutõhusate ja mittekeerukate kindlustuspõhiste investeerimistoodetega. Enne sellise teenuse vastuvõtmist teavitatakse jaeklienti nõuetekohaselt võimalusest saada standardset sõltumatut nõustamist ning sellega seotud tingimustest, eelistest ja piirangutest.“;

- (e) lõige 6 asendatakse järgmisega:

„6. Komisjonil on õigus käesolevat direktiivi täiendada, võttes kooskõlas artikliga 38 vastu delegeeritud õigusakte, millega täpsustada, kuidas kindlustusvahendajad ja -andjad peavad kindlustuspõhiste investeerimistoodetega seotud kindlustustoodete turustamisel järgima käesolevas artiklis sätestatud põhimõtteid, sealhulgas seoses alljärgneva:

- (a) teave, mis tuleb hankida, kui hinnatakse kindlustuspõhiste investeerimistoodete sobivust ja asjakohasust kliendi jaoks;
- (b) kriteeriumid mittekeerukate kindlustuspõhiste investeerimistoodete hindamiseks käesoleva artikli lõike 3 punkti a alapunkti ii kohaldamisel;
- (c) klientidele teenuste osutamist käsitlevate andmete ja lepingute ning kliendile osutatud teenuste kohta esitatavate korrapäraste aruannete sisu ja vorm.

Kõnealustes delegeeritud õigusaktides võetakse arvesse kliendile pakutavate või osutatavate teenuste või pakutavate või kaalutavate toodete laadi, sealhulgas kindlustuspõhiste investeerimistoodete eri liike ja seda, kas tegu on kutselise või jaekliendiga.“

- (47) Artikli 35 lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

- (a) punkt a asendatakse järgmisega:

„a) võimalikke või tegelikke rikkumisi ja nende järelkontrolli puudutavate teadete vastuvõtmise erimenetlused, sh turvaliste sidekanalite loomine selliste teadete esitamiseks.“;

- (b) lisatakse järgmine lõik:

„Need punktis a nimetatud erimenetlused hõlmavad ka iga päeva asutuse veebisaidi esilehel lingi loomist lihtsale teavituse vormile, mis võimaldab igal isikul teatada liidu õiguse võimalikest või tegelikest rikkumistest. Liikmesriigid

nõuavad, et pädevad asutused analüüsiks id põhjendamatu viivituse ta kõiki kõnealuse teavitusvormi kaudu esitatud teateid;“.

(48) Lisatakse järgmine artikkel 35a:

„Artikkel 35a

Menetlus digivahendite kaudu tegevusloata või registreeringuta pakutavate teenuste käsitlemiseks

1. Liikmesriigid tagavad, et kui füüsiline või juriidiline isik turustab internetis kindlustustooteid, mis on suunatud tema riigi territooriumil asuvatele klientidele, ent ei ole hankinud käesoleva direktiivi artikli 3 kohast registreeringut või direktiivi 2009/138/EÜ artikli 14 kohast tegevusluba, või kui pädev asutus kahtlustab, et kõnealune üksus tegeleb sellise tegevusega ilma kõnealuse registreeringu või tegevusloata, võtab pädev asutus kõik asjakohased ja proportsionaalsed meetmed, et takistada sellist turustamist (sh seonduvaid turundusteateid), kasutades artikli 12 lõikes 3 osutatud järelevalvevolutusi. Kõik sellised meetmed peavad olema kooskõlas käesolevas direktiivis sätestatud liikmesriikidevahelise koostöö põhimõtetega.
2. Liikmesriigid näevad ette, et pädevad asutused avaldavad kõik lõike 1 kohaselt võetud meetme määramise otsused kooskõlas artikliga 32.

Pädevad asutused teavitavad EIOPA-t põhjendamatu viivituse ta igast lõikes 2 osutatud otsusest. EIOPA loob elektroonilise andmebaasi, mis sisaldab pädevate asutuste esitatud otsuseid ja millele pääsevad ligi kõik pädevad asutused. EIOPA avaldab loetelu kõigist kehtivatest otsustest, kirjeldades asjaomaseid füüsilisi või juriidilisi isikuid ning pakutavate teenuste või toodete liike. Loetelu peab olema üldsusele kättesaadav EIOPA veebisaidil oleva lingi kaudu. Füüsiliste isikute puhul ei tohi selle loeteluga kaasneda rohkemate isikuandmete avaldamine kui need, mille pädev asutus on avaldanud vastavalt esimesele lõigule ja kooskõlas artikliga 32.“

(49) Artikkel 38 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 38

Delegeeritud õigusaktid

Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 39 vastu delegeeritud õigusakte seoses artiklitega 10, 25, 26a, 28, 29a, 29b ja 30.“

(50) Artiklit 39 muudetakse järgmiselt:

(a) lõiked 2 ja 3 asendatakse järgmistega:

„2. Artiklites 10, 25, 26a, 28, 29a, 29b ja 30 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile määramata ajaks alates 22. veebruarist 2016.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklites 10, 25, 26a, 28, 29a, 29b ja 30 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.“;

(b) lisatakse lõige 3a järgmises sõnastuses:

„3a. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.“;

(c) lõige 5 asendatakse järgmisega:

„5. Artiklite 10, 25, 26a, 28, 29a, 29b ja 30 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kolme kuu jooksul pärast õigusakti neile teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kolme kuu võrra.“

(51) I lisa muudetakse vastavalt käesoleva direktiivi III lisale.

Artikkel 3

Direktiivi 2009/138/EÜ muutmine

Direktiivi (EL) 2009/138 II jaotise 1. peatüki 5. jagu muudetakse järgmiselt:

(1) pealkiri asendatakse järgmisega:

„5. jagu

Lepingust taganemise õigus“;

(52) jäetakse välja järgmine tekst:

„1. alajagu

Kahjukindlustus“.

(53) Artiklid 183 ja 184 jäetakse välja.

(54) Jäetakse välja järgmine tekst:

„2. alajagu

Elukindlustus“.

(55) Artikkel 185 jäetakse välja.

Artikkel 4

Direktiivi 2009/65/EÜ muutmine

Direktiivi 2009/65/EÜ muudetakse järgmiselt:

(1) Artiklit 14 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse järgmised lõiked 1a–1f:

„1a. Lõike 1 kohaldamisel nõuavad liikmesriigid, et fondivalitsejad tegutseksid viisil, mis hoiab ära põhjendamatute kulude sissenõudmise eurofondilt ja selle osakuomanikelt.

Tasumisele kuuluvad kulud, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) kulud on kooskõlas artiklis 69 osutatud prospektis avaldatud teabega ja artiklis 78 osutatud põhiteabega;

b) kulud on vajalikud selleks, et eurofond saaks tegutseda kooskõlas oma investeerimisstrateegia ja eesmärgiga või täita regulatiivseid nõudeid;

c) kulud kannavad investorid viisil, mis tagab investorite õiglase kohtlemise.

1b. Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejatel oleks tulemuslik hinnastamiskord, mis võimaldab kindlaks teha ja kvantifitseerida kõik eurofondi või selle osakuomanike kantud kulud ning mida järgitakse ja ajakohastatakse. Enne eurofondile tegevusloa andmist ja kogu selle kehtivusaja jooksul peab hinnastamiskord tagama, et täidetud on järgmised tingimused:

a) kulud ei ole põhjendamatud;

b) jaeinvestorite kantavad kulud on eurofondi omadusi, sh selle investeerimiseesmärki, strateegiat, oodatavat tulu, riskide taset ja muid asjakohaseid omadusi arvestades põhjendatud ja proportsionaalsed.

1c. Liikmesriigid tagavad, et fondivalitsejad vastutavad oma hinnastamiskorra tulemuslikkuse ja kvaliteedi eest. Hinnastamiskord peab olema selgelt dokumenteeritud, selles tuleb selgelt sätestada fondivalitseja juhtorganite kohustused investorite kantavate kulude kindlaksmääramisel ja läbivaatamisel ning see vaadatakse korrapäraselt läbi. Kulude hindamine põhineb objektiivsetel kriteeriumidel ja meetodikal, sealhulgas võrdlusel turustandarditega.

1d. Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejad hindaksid vähemalt kord aastas, kas eurofondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejad maksaksid investoritele hüvitist, kui eurofondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejad teataksid oma päritoluliikmesriigi ja eurofondi päritoluliikmesriigi pädevatele asutustele ning eurofondi deponooriumile ja finantsaudiitoritele olukordadest, kus eurofondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

1e. Liikmesriigid nõuavad, et fondivalitsejad hindaksid vähemalt kord aastas lõike 1b punktis b nimetatud tingimusi. Hindamisel võetakse arvesse hinnastamiskorras

sisalduvaid kriteeriume ning see hõlmab võrdlust asjakohase kulude ja tulemuste võrdlusalusega, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on avaldanud kooskõlas lõikega 1f.

Kui eurofond või selle aktsiaklassid on erineva kulustruktuuriga ja kalduvad kõrvale lõikes 1f osutatud asjakohasest võrdlusalusest, teeb fondivalitseja lisateid ja -hindamised ning selgitab välja, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada või kui eurofond või selle aktsiaklassid ei vasta muudele kriteeriumidele, mille fondivalitseja on hinnastamiskorras kehtestanud, siis fondivalitseja seda eurofondi või aktsiaklasse jaeinvestoritele ei turusta.

1f. Pärast Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja pädevate asutustega konsulteerimist koostab ja avalikustab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asjakohasel juhul võrdlusalused, mis võimaldavad lõikes 1e sätestatud hindamisel võrrelda erineva kulustruktuuriga eurofondide või nende aktsiaklasside kulusid ja tootlust.

Võimaluse korral koostatakse ühised võrdlusalused jaeinvestoritele turustatavate erineva kulustruktuuriga eurofondide või nende aktsiaklasside jaoks, millel on sarnane tootlus, risk, strateegia, eesmärgid või muud omadused.

Need võrdlusalused peavad näitama kulude ja tootluse vahemikku, eelkõige juhul, kui kulud ja tootlus erinevad oluliselt keskmisest. Võrdlusaluseid ajakohastatakse korrapäraselt.“;

(b) lõiget 2 muudetakse järgmiselt:

i) sissejuhatav osa asendatakse järgmisega:

„Ilma et see piiraks artikli 116 kohaldamist, võtab komisjon kooskõlas artikliga 112a delegeeritud õigusaktide abil vastu meetmed, mis tagavad, et fondivalitseja täidab lõigetes 1–1e sätestatud kohustusi, eelkõige selleks, et:

ii) punkt b asendatakse järgmisega:

„b) täpsustada põhimõtted, millega tagada, et fondivalitsejad rakendavad tulemuslikult nõuetekohaseks majandustegevuseks vajalikke ressursse ja tegevuskorda;“

ii) lisatakse alapunktid d ja e:

„d) täpsustada hinnastamiskorra miinimumnõudeid, et vältida põhjendamatute kulude sissenõudmist eurofondilt ja selle osakuomanikelt, eelkõige:

i) tagades selle, et kulud on korrektselt välja selgitatud ja kvantifitseeritud ning vastavad lõike 1a punktis a sätestatud nõuetele;

ii) määrates kindlaks, millised kulud võib eurofondilt ja selle osakuomanikelt sisse nõuda, võttes arvesse kulude suurust ja laadi, tuginedes lõike 1a punktides b ja c sätestatud tingimustele vastavate sobilike kulude loetelule, ning määratledes tingimused, mille alusel pädevad asutused võivad igal üksikjuhul eraldi lubada kulusid, mis ei sisaldu sobilike kulude loetelus, kuid mis vastavad lõike 1a punktides b ja c sätestatud tingimustele;

iii) määratledes võimalikud huvide konfliktid ja nende vältimise meetmed;

iv) kehtestades hüvitise suuruse kindlaksmääramiseks korra juhtudeks, kui investoritelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid;

e) sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas kulud on lõike 1b punkti b kohaselt põhjendatud ja proportsionaalsed, ning võtta lõikes 1e nimetatud parandusmeetmeid, ja määrata metoodika, mida Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve kasutab võrdlusaluste koostamiseks.“;

(c) lisatakse järgmine lõige 4:

„4. Hiljemalt... [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva direktiivi artikli 7 lõikes 2 osutatud kuupäeva] esitab komisjon pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega konsulteerimist nõukogule ja parlamendile aruande käesoleva artikli rakendamise kohta. Aruandes tuleb hinnata vähemalt alljärgnevat:

(a) kas sellel artiklil on olnud positiivne mõju jaeinvestoritele pakutavate eurofondide kuludele ja tootlusele ning millises ulatuses;

(b) kas lõikes 1e sätestatud hindamine on keerukust ja fondivalitsejate kantud kulusid arvestades proportsionaalne.“

(56) Lisatakse järgmine artikkel 20a:

„Artikkel 20a

Fondivalitseja esitab iga valitsetava eurofondi kohta oma päritoluliikmesriigi pädevale asutusele teabe fondi investorite kantud kulude ja fondi tootluse kohta kas fondi tasandil või selle aktsiaklasside tasandil, kui neil aktsiaklassidel on erinevad kulustruktuurid.“

(57) Artikli 30 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Esimeses lõigus osutatud artiklite kohaldamisel tähendab „fondivalitseja“ äriühinguna asutatud fondi (välja arvatud artikli 14 lõike 1d teine lõik).“

(58) Artiklisse 90 lisatakse järgmine lõige:

„Käesoleva artikli kohaldamine ei piira artikli 14 kohaldamist.“

(59) Artikli 98 lõikesse 2 lisatakse punkt n:

„n) nõuda investoritele hüvitist, kui eurofondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.“

(60) Artikli 99 lõikesse 6 lisatakse järgmine punkt:

„h) nõue maksta investoritele hüvitist juhul, kui eurofondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.“

(61) Artikli 112a lõike 2 neljanda lõigu järele lisatakse järgmine lõik:

„Artiklis 14 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates [väljaannete talitus, palun lisada käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäev].“

Artikkel 5

Direktiivi 2011/61/EL muutmine

Direktiivi 2011/61/EL muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklit 12 muudetakse järgmiselt:

(a) lisatakse järgmised lõiked 1a–1f:

„1a. Lõike 1 kohaldamisel nõuavad liikmesriigid, et AIFide valitsejad tegutseksid nii, et AIFidelt ja nende osakuomanikelt ei nõutaks põhjendamatuid kulusid.

Tasumisele kuuluvad kulud, mis vastavad järgmistele tingimustele:

a) kulud on kooskõlas artikli 23 lõikes 3 osutatud prospektis, artikli 23 lõikes 1 osutatud fonditingimustes või põhikirjas ning määruse (EL) nr 1286/2014 artikli 5 lõikes 1 osutatud põhiteabedokumendis avalikustatud teabega;

b) kulud on vajalikud selleks, et AIF saaks tegutseda kooskõlas oma investeerimisstrateegia ja eesmärgiga või täita regulatiivseid nõudeid;

c) kulud kannavad investorid viisil, mis tagab investorite õiglase kohtlemise, välja arvatud artikli 12 lõikes 1 nimetatud juhtudel, kui AIFi tingimustes või põhikirjas on ette nähtud sooduskohtlemine.

1b. Liikmesriigid nõuavad, et AIFi valitsejatel oleks tulemuslik hinnastamiskord, mis võimaldab kindlaks teha ja kvantifitseerida kõik fondi või selle osakuomanike kantud kulud ning mida järgitakse ja ajakohastatakse. Hinnastamiskord peab tagama, et täidetud on järgmised tingimused:

a) kulud ei ole põhjendamatud;

b) jaeinvestorite kantavad kulud on AIFi omadusi (sh selle investeerimiseesmärki, strateegiat, oodatavat tulu, riskide taset ja muid asjakohaseid omadusi) arvestades põhjendatud ja proportsionaalsed.

1c. Liikmesriigid tagavad, et AIFi valitsejad vastutavad oma hinnastamiskorra tulemuslikkuse ja kvaliteedi eest. Hinnastamiskord peab olema selgelt dokumenteeritud, selles tuleb selgelt sätestada AIFi valitseja juhtorganite kohustused investorite kantavate kulude kindlaksmääramisel ja läbivaatamisel ning see vaadatakse korrapäraselt läbi. Kulude hindamine põhineb objektiivsetel kriteeriumidel ja meetodikal, sealhulgas võrdlusel turustandarditega.

1d. Liikmesriigid nõuavad, et AIFi valitsejad hindaksid vähemalt kord aastas, kas fondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

Liikmesriigid nõuavad, et AIFi valitsejad maksaksid investoritele hüvitist, kui fondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

Liikmesriigid nõuavad, et AIFi valitsejad teataksid oma päritoluliikmesriigi ja fondi päritoluliikmesriigi pädevale asutusele ning asjakohasel juhul fondi deponitoriumile ja finantsaudiitoritele olukordadest, kus fondilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.

1e. Liikmesriigid nõuavad, et AIFi valitsejad hindaksid vähemalt kord aastas lõike 1b punktis b nimetatud tingimusi. Hindamisel võetakse arvesse hinnastamiskorras sisalduvaid kriteeriume ning jaainvestoritele turustatavate AIFide korral hõlmab see võrdlust asjakohase kulude ja tulemuste võrdlusalusega, mille Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve on avaldanud kooskõlas lõikega 1f.

Kui AIF või selle aktsiaklassid on erineva kulustruktuuriga ja kalduvad kõrvale lõikes 1f osutatud asjakohasest võrdlusalusest, teeb AIFi valitseja lisateadid ja -hindamised ning selgitab välja, kas kulud ja tasud on sellest hoolimata põhjendatud ja proportsionaalsed. Kui kulude ja tasude põhjendatust ja proportsionaalsust ei ole võimalik tõendada või kui AIF või selle aktsiaklassid ei vasta muudele kriteeriumidele, mille AIFi valitseja on hinnastamiskorras kehtestanud, siis AIFi valitseja seda fondi või aktsiaklassi jaainvestorile ei turusta.

1f. Pärast Euroopa Kindlustus- ja Tööandjapensionide Järelevalve ja pädevate asutustega konsulteerimist koostab ja avalikustab Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve asjakohasel juhul võrdlusalused, mis võimaldavad lõikes 1e sätestatud hindamisel võrrelda erineva kulustruktuuriga AIFide või nende aktsiaklasside kulusid ja tootlust.

Võimaluse korral koostatakse ühised võrdlusalused jaainvestoritele turustatavate erineva kulustruktuuriga AIFide või nende aktsiaklasside jaoks, millel on sarnane tootlus, risk, strateegia, eesmärgid või muud omadused.

Need võrdlusalused peavad näitama kulude ja tootluse vahemikku, eelkõige juhul, kui kulud ja tootlus erinevad oluliselt keskmisest. Võrdlusaluseid ajakohastatakse korrapäraselt.“;

(b) lõige 3 asendatakse järgmisega:

„3. Komisjon võtab delegeeritud õigusaktidega vastavalt artiklile 56 ning artiklites 57 ja 58 sätestatud tingimustel vastu meetmed, millega määratakse kriteeriumid, mida asjaomased pädevad asutused peavad kasutama, kui hindavad, kas AIFi valitseja täidab käesoleva artikli lõikest 1 tulenevaid kohustusi, ning meetmed, millega tagatakse, et AIFi valitseja täidab käesoleva artikli lõigetes 1–1e sätestatud kohustusi, eelkõige selleks, et:

a) täpsustada hinnastamiskorra miinimumnõudeid, et vältida põhjendamatute kulude sissenõudmist AIFilt ja selle osakuomanikelt, eelkõige:

i) tagades selle, et kulud on korrektselt välja selgitatud ja kvantifitseeritud ning vastavad lõike 1a punktis a sätestatud tingimusele;

ii) määrates kindlaks, millised kulud võib AIFilt ja selle osakuomanikelt sisse nõuda, võttes arvesse kulude suurust ja laadi, tuginedes lõike 1a punktides b ja c sätestatud tingimustele vastavate sobilike kulude loetelule, ning määratledes tingimused, mille alusel pädevad asutused võivad igal üksikjuhul eraldi lubada kulusid, mis ei sisaldu sobilike kulude loetelus, kuid mis vastavad lõike 1a punktides b ja c sätestatud tingimustele;

iii) määratledes võimalikud huvide konfliktid ja nende vältimise meetmed;

iv) kehtestades hüvitise suuruse kindlaksmääramiseks korra juhtudeks, kui investoritelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid;

b) sätestada kriteeriumid, mille alusel teha kindlaks, kas kulud on lõike 1b punkti b kohaselt põhjendatud ja proportsionaalsed, ning võtta lõikes 1e nimetatud parandusmeetmeid, ja määrata meetoodika, mida ESMA kasutab võrdlusaluste koostamiseks.“;

(c) lisatakse järgmine lõige 4:

„4. Hiljemalt... [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: viis aastat pärast käesoleva direktiivi artikli 7 lõikes 2 osutatud kuupäeva] esitab komisjon pärast Euroopa Väärtpaberiturujärelevalvega konsulteerimist nõukogule ja parlamendile aruande käesoleva artikli rakendamise kohta. Aruandes tuleb hinnata vähemalt alljärgnevat:

(a) kas sellel artiklil on olnud positiivne mõju jaeinvestoritele pakutavate AIFide kuludele ja tootlusele ning millises ulatuses;

(b) kas lõikes 1e sätestatud hindamine on keerukust ja AIFi valitsejate kantud kulusid arvestades proportsionaalne.“

(62) Artikli 24 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt f:

„f) teave investorite kantud kulude ja AIFi tootluse kohta iga AIFi tasandil või AIFi aktsiaklasside tasandil, kui neil on erinevad kulustruktuurid.“

(63) Artikli 46 lõikesse 2 lisatakse järgmine punkt n:

„n) nõuda investoritele hüvitise maksmist, kui AIFilt või selle osakuomanikelt on sisse nõutud põhjendamatuid kulusid.“

(64) Artikli 56 lõikesse 1 lisatakse esimese lause järele järgmine lause:

„Artiklis 12 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile neljaks aastaks alates [väljaannete talitus, palun lisada käesoleva muutmisdirektiivi jõustumise kuupäev].“

Artikkel 6

Ülevõtmine

1. Liikmesriigid võtavad käesoleva direktiivi järgimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid vastu ja avaldavad need hiljemalt [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 12 kuud pärast

käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva]. Liikmesriigid edastavad selliste normide teksti viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid kohaldavad kõnealuseid norme alates [väljaannete talitus, palun lisada kuupäev: 18 kuud pärast käesoleva direktiivi jõustumise kuupäeva].
3. Kui liikmesriigid need normid vastu võtavad, lisavad nad nendesse normidesse või nende normide ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
4. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas vastuvõetud põhiliste õigusnormide teksti.

Artikkel 7

Jõustumine

Käesolev direktiiv jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas.

Artikkel 8

Adressaadid

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Euroopa Parlamendi nimel
president*

*Nõukogu nimel
eesistuja*

Finantsselgitus – jaainvesteeringistrateegia

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

1.3. Ettepanek käsitleb

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

1.4.2. Erieesmärgid

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

1.4.4. Tulemusnäitajad

- 1.5.1. *Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava*
- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*
- 1.5.3. *Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid*
- 1.5.4. *Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega*
- 1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

- 2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*
- 2.2.2. *Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta*
- 2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

- 3.2.1. *Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade*
- 3.2.2. *Hinnanguline mõju EIOPA ja ESMA assigneeringutele*
- 3.2.3. *Hinnanguline mõju EIOPA ja ESMA inimressurssidele*
- 3.2.4. *Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga*
- 3.2.5. *Kolmandate isikute rahaline osalus*

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

1. ETTEPANEKU/ALGATUSE RAAMISTIK

1.1. Ettepaneku/algatuse nimetus

Meetmete pakett jaainvesteeringistrateegia rakendamiseks

1.2. Asjaomased poliitikavaldkonnad

Poliitikavaldkond: siseturg

Tegevus: finantsturud

1.3. Ettepanek käsitleb

uut meedet

uut meedet, mis tuleneb katseprojektist / ettevalmistavast meetmest⁴¹

olemasoleva meetme pikendamist

ühe või mitme meetme ühendamist teise/uue meetmega

1.4. Eesmärgid

1.4.1. Üldeesmärgid

Algatuse üldeesmärgid on tugevdada jaainvestorite kaitseraamistikku, et suurendada nende mõjuvõimu investeeringistrateegia tegevusel ja tagada nende õiglane kohtlemine investeeringustrateegia kasutamisel, et saavutada investeeringute parem tasuvus. Jaainvesteeringustrateegia eesmärk on ka parandada liidu siseturu tõhusust ja lõimimist kõigi jaefinantsteenuste puhul.

1.4.2. Erieesmärgid

Käesoleva algatuse erieesmärgid on järgmised

Investoritele antava teabe täiustamine, et nad saaksid teha informeeritud investeeringustrateegiaid. Algatuse eesmärk on parandada õigusraamistikku, kohandades avalikustamist digikeskkonnale sobivaks, muutes avalikustamise jaainvestorite jaoks asjakohasemaks ning tagades, et jaainvestorid saavad turundusteateid (sh veebipõhiste kanalite kaudu), mis on asjakohased ega ole eksitavad.

Vahendajate ja investorite huvide parem kooskõlastamine. Raamistiku täiustamine tagaks, et jaainvestoritele antavat nõu ei kallutata toodete väljatöötajatelt vahendajatele pakutavate rahaliste või mitterahaliste stiimulitega, see on kvaliteetne ning kohandatud investori vajadustele, eelistustele ja eesmärkidele.

Jaainvestoritele kulutõhusate toodete pakkumise tagamine. Pakutaval väärtusel põhineva täiustatud õigusraamistiku eesmärk on aidata jaainvestoritel saada suuremat tulu ja lihtsamat juurdepääsu kulutõhusamatele jaainvesteeringustrateegiatele.

⁴¹ Vastavalt finantsmääruse artikli 58 lõike 2 punktile a või b.

1.4.3. Oodatavad tulemused ja mõju

Märkige, milline peaks olema ettepaneku/algatuse oodatav mõju toetusesaajatele/sihtrühmale.

Ettepanekud peaksid suurendama õigusraamistiku sidusust, tugevdades ühtlasi investorite kaitse eeskirju. Selleks kasutatakse holistilist lähenemisviisi, vaadeldes erinevaid õigusakte üheskoos ja püüdes lahendada tuvastatud probleeme mitmesuguste meetmete abil. Eelkõige käsitletakse ettepanekutes seda, kuidas üha digitaalsemaks muutuv keskkonnas jaeinvestoritele teavet avaldatakse, ja eeskirju turundusteadete kohta, käsitledes võimalikke huvide konflikte, mis tulenevad stiimulite maksmisest, ning tagades, et tulusust võetakse toodete heakskiitmisel asjakohaselt arvesse. Õigusaktide pakett sisaldab mitmeid lisameetmeid, mille eesmärk on parandada finantskirjaoskust, lihtsustada kogunud investorite kutselisteks investoriteks liigitamist, täiustada sobivuse ja asjakohasuse hindamise eeskirju ja nõustajate kutsekvalifikatsiooni standardeid ning parandada järelevalvelist täitmise tagamist.

1.4.4. Tulemusnäitajad

Märkige, milliste näitajate abil jälgitakse edusamme ja saavutusi.

Võimalike näitajate mittetäielik loetelu:

- ESMA-le ja EIOPA-le tehakse ülesandeks jälgida digitaalse avalikustamise tulemuslikkust.
- Kvaliteedi / teabe puudumisega seotud kaebuste arvu muutus
- Avalikustamise rolli hindamine informeeritud investeerimisotsuste tegemisel
- (Agressiivse) turundamisega seotud riskihoiatuste arv
- Hindamine, kuidas investor suudab leida uuest turundusteabe avalikustamise vormist olulist tooteteavet
- Turundamisega seotud uued suundumused ja riskid
- Jaeinvesteeringustoodete turustamine investeerimisliikide kaupa
- Investeeringunõustamist, portfelli valitsemist ja korralduste täitmist käsitlevate kaebuste koguarvu muutus
- Kaebuste arvu muutus ettevõtjatiübiti
- Kulude ja tootluse jaotus investeeringuliikide kaupa
- Tulususega seotud võrdlusalustes
- Tasudega seotud kaebuste arvu muutus

1.5. Ettepaneku/algatuse põhjendused

1.5.1. *Lühi- või pikaajalises perspektiivis täidetavad vajadused, sealhulgas algatuse rakendamise üksikasjalik ajakava*

Tehtud ettepanekud peaksid käsitlema järgmisi küsimusi:

1. Jaeinvestoritel puudub asjakohane, võrreldav ja kergesti mõistetav teave investeerimistoodete kohta ning turundusteaded mõjutavad neid sobimatult.

Asjakohane, võrreldav ja kergesti mõistetav teave investeerimistoodete kohta on vajalik selleks, et jaeinvestorid saaks teha informeeritud otsuseid. Seda takistavad aga mitmed tegurid, mis piiravad investorite võimet kasutada ja mõista vajalikku teavet – mõned on seotud puudustega jaeteabe avalikustamise raamistikus, teised ebapiisava finantskirjaoskusega. Jaeinvestoritele antavad teabedokumendid on harva huvitavad ja nende kujundus on sageli väga tihe ja mitte lugejasõbralik. Ebapiisav finantskirjaoskus raskendab investoritel kättesaadava teabe leidmist ja hindamist ning selle kasutamist oma investeerimisotsustes.

Kehtivad avalikustamiseeskirjad ei aita tarbijatel jaeinvesteerimistoodete keerukusega piisavalt toime tulla. Niisiis peab saama avaldada teavet, mis aitaks jaeinvestoritel paremini oma otsuseid teha.

Jaeinvestorid puutuvad üha enam kokku sotsiaalmeedia ja internetiturunduse mõjuga. Praegune raamistik ei arvesta piisavalt digitaalsete kanalite üha suurema kasutamisega jaeinvesteerimises. Lisaks ei kajasta praegune raamistik kasvavat vajadust jaeinvestorite kestlikkuseelustustega arvestamise järele.

2. Investeerimistoodete väljatöötamises ja turustamises on suuri puudusi, mis on seotud stiimulite maksmisega ning sellega, mil määral arvestatakse tootedisainis kulutõhususe ja tulususega jaeinvestori jaoks.

Mõned jaeinvestoritele pakutavad ja soovitatavad tooted ei anna rahuldavaid investeerimistulemusi, teeni kõige paremini nende huve ega vasta nende investeerimiseesmärkidele, -vajadustele ja -eelistustele. Nii EIOPA kui ka ESMA on leidnud, et teatavad jaeinvestoritele pakutavad tooted (nt teatavad struktureeritud investeerimistooted või kindlustuspõhised investeerimistooted) on viimastel aastatel pakkunud väga madalat või isegi negatiivset tootlust, eriti pärast tasude mahaarvamist.

Eriti kulukad on tooted, millega kaasneb turustamisel finantsvahendajatele stiimulite maksmine. Hoolimata olemasolevatest kaitsemeetmetest huvide konfliktide leevendamiseks, soovitatakse investoritele endiselt tooteid, mis ei paku neile parimat väärtust ega aita neil saavutada oma pikaajalisi investeerimiseesmärke.

Neil probleemidel on järgmised koondtagajärjed:

1. investorid võivad jääda korrektse kaitseta ja neid võidakse kohelda ebaõiglaselt;
2. mõned investorid ei saavuta oma investeringutega häid tulemusi madala kvaliteediga toodete tõttu, mistõttu on raskem koguda kapitali oma pensionivajaduste või muude eluga seotud eesmärkide rahastamiseks;
3. kuna jaeinvestorid saavutavad mitteoptimaalseid tulemusi ega mõista, miks nende finantstooted ei andnud rahuldavat tootlust, võib nende usaldus kapitaliturgude vastu ja nende investeerimisvalmidus väheneda;
4. sellest tulenev jaeinvestorite väiksem osalus võib piirata jõupingutusi tõhusama, arenenuma ja integreerituma kapitalituru saavutamiseks ELis.

- 1.5.2. *ELi meetme lisaväärtus (see võib tuleneda eri teguritest, nagu kooskõlastamisest saadav kasu, õiguskindlus, suurem tõhusus või vastastikune täiendavus). Käesoleva punkti kohaldamisel tähendab „ELi meetme lisaväärtus“ väärtust, mis tuleneb liidu sekkumisest ja lisandub väärtusele, mille liikmesriigid oleksid muidu üksi loonud.*

ELi tasandi meetme põhjused (*ex ante*)

Jaainvestorite kaitset reguleeriv õigusraamistik on ulatuslik ja ELi tasandil suures osas ühtlustatud. Sellest ulatuslikust ELi tasandi õigusaktide kogumist hoolimata on tõendite kogumise käigus tuvastatud mitmeid olulisi puudusi, eelkõige seoses jaainvesteermistoodete turustamise ja jaainvestoritele teabe esitamise viisiga. Meetmeid on vaja võtta ELi tasandil, kuna käesolevas mõjuhindangus käsitletud variantide tõttu on vaja muuta kehtivat õigusraamistikku, mis koosneb ELi direktiividest ja määrustest. Seetõttu ei ole üksikud algatused liikmesriikide tasandil sobivad, kuna kavandatud muudatused tehakse ELi direktiividesse ja määrustesse ning jäävad seega väljapoole liikmesriikide seadusandlikku pädevust.

Oodatav liidu lisaväärtus (*ex post*)

Sidusat investorite kaitse raamistikku, mis võimestab tarbijaid finantsotsuste tegemisel ja liidu siseturust kasu saamisel, on võimalik saavutada ainult ELi tasandil tihedas koostöös liikmesriikidega.

Kuna praegune jaainvestorite kaitse raamistik koosneb suures osas erinevatest ELi õigusaktidest, võib käesolevas mõjuhindangus tuvastatud probleemide lahendamiseks ja jaainvestorite piiriülese osalemise hõlbustamiseks ELis seda raamistikku investorite kaitse eeskirjade muutmiseks muuta üksnes ELi tasandil. Tegutsemine ELi tasandil ning teenuseosutajate tegevusnõuete ja avalikustamismõnede ühtlustamine vähendab sidusrühmade jaoks keerukust ja halduskoormust ning edendab finantsstabiilsust.

1.5.3. Samalaadsetest kogemustest saadud õppetunnid

Seadusandlikule ettepanekule lisatud hindamises ja mõjuhindangus on hinnatud, kuidas kehtiv raamistik on toiminud, ning tuvastatud mitmeid puudusi, eelkõige seoses sellega, kuidas mõned tooted sisaldavad suuri kulusid, ning jaainvestoritele esitatavate avalikustamisdokumentide selguse puudumisega. EIOPA käitumistest enne PEPPi põhiteabedokumendi kavandi lõplikku vormistamist on osutunud kasulikuks ning sarnast lähenemisviisi oleks hea kasutada, ka siis, kui ESMA ja EIOPA rakendavad käesolevas seadusandlikus pakettis sisalduvaid avalikustamiseeskirjade muudatusi.

1.5.4. Kooskõla mitmeaastase finantsraamistikuga ja võimalik koostoime muude asjakohaste vahenditega

Algatuse eesmärgid on kooskõlas mitme muu ELi poliitika ja käimasoleva algatustega, eelkõige liidu poliitikaga, mille eesmärk on luua kapitaliturgude liit. Euroopa Komisjon teatas oma 2020. aasta septembri uues kapitaliturgude liidu tegevuskavas kavatsusest esitada Euroopa jaainvesteermisstrateegia, mille eesmärk on tagada, et jaainvestorid saaksid kapitaliturgudest täit kasu, ja et kõigis õigusaktides sätestatud eeskirjad oleksid põhimõtteühtsed.

Seadusandliku ettepaneku mõju mitmeaastasele finantsraamistikule oleks väga piiratud, sest kava kohaselt peaks ESMA ja EIOPA saama liidult lisatoetust 16 täistööajale taandatud ametikoha jaoks (7 ajutist teenistajat ja 9 lepingulist töötajat), mida on vaja seadusandjate kehtestatud lisaulesannete täitmiseks.

Sellest lähtudes tehakse ettepanek suurendada tulevase iga-aastase eelarvemenetluse käigus ameti volitatud töötajate arvu. Ametid jätkavad tööd selle nimel, et maksimeerida (muu hulgas IT-süsteemide kaudu) sünergia ja tõhusus, ning jälgivad tähelepanelikult käesoleva

ettepanekuga seotud lisatöökoormust, mis kajastub ametite poolt iga-aastase eelarvemenetluse käigus taotletavas volitatud töötajate arvus.

1.5.5. *Erinevate kasutada olevate rahastamisvõimaluste, sealhulgas vahendite ümberpaigutamise võimaluste hinnang*

Nii ESMA-lt kui ka EIOPA-lt küsiti, kas ettevõtjatelt võetavad tasud võiksid olla alternatiivne viis erinevate algatuste kulude katmiseks. Nad jõudsid järeldusele, et seda oleks raske põhjendada, kuna kõnealused meetmed ei ole otseselt seotud järelevalvevolitustega, vaid osa õigusraamistiku väljatöötamisest.

1.6. Ettepaneku/algatuse kestus ja finantsmõju

Piiratud kestusega

- Ettepanek/algatus hõlmab ajavahemikku [PP/KK]AAAA–[PP/KK]AAAA
- Finantsmõju avaldub ajavahemikul AAAA–AAAA

Piiramatu kestusega

- Rakendamise käivitumisperiood hõlmab ajavahemikku 2025–2027,
- millele järgneb täieulatuslik rakendamine.

1.7. Ettenähtud eelarve täitmise viisid⁴²

Otsene eelarve täitmine komisjoni poolt

- rakendusametite kaudu

Jagatud eelarve täitmine koostöös liikmesriikidega

Kaudne eelarve täitmine, mille puhul eelarve täitmise ülesanded on delegeeritud:

- rahvusvahelistele organisatsioonidele ja nende allasutustele (nimetage);
- Euroopa Investeerimispanngale ja Euroopa Investeerimisfondile;
- artiklites 70 ja 71 osutatud asutustele;
- avalik-õiguslikele asutustele;
- avalikke teenuseid osutavatele eraõiguslikele asutustele, sel määral, mil neile antakse piisavad finantstagatised;
- liikmesriigi eraõigusega reguleeritud asutustele, kellele on delegeeritud avaliku ja erasektori partnerluse rakendamine ja kellele antakse piisavad finantstagatised;
- asutustele või isikutele, kellele on delegeeritud Euroopa Liidu lepingu V jaotise kohaste ühise välis- ja julgeolekupoliitika erimeetmete rakendamine ja kes on kindlaks määratud asjaomases alusaktis.

⁴² Eelarve täitmise viise koos viidetega finantsmäärusele on selgitatud BUDGpedia veebisaidil <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. HALDUSMEETMED

2.1. Järelevalve ja aruandluse reeglid

Märkige sagedus ja tingimused.

Kooskõlas kehtiva korraga koostavad Euroopa järelevalveasutused korrapäraselt oma tegevuse kohta aruandeid (sh sisearuanded kõrgemale juhtkonnale, aruanded juhatusele ja aastaaruanne) ning kontrollikoda ja komisjoni siseauditi talitus korraldavad auditeid nende vahendite kasutamise ja tegevuse tulemuslikkuse kohta. Ettepanekuga hõlmatud meetmete üle tehakse järelevalvet ja nende kohta esitatakse aruandeid kooskõlas juba kehtivate nõuetega, aga ka käesolevast ettepanekust tulenevate uute nõuetega.

2.2. Haldus- ja kontrollisüsteem(id)

2.2.1. *Eelarve täitmise viisi(de), rahastuse rakendamise mehhanismi(de), maksete tegemise korra ja kavandatava kontrollistrateegia selgitus*

Ülesandeid täidavad EIOPA ja ESMA eelarve kaudse täitmine teel ning rahastus tuleb liidu toetuse kaudu ametiasutustele ja riiklike pädevate asutuste osamaksetest vastavalt tavapärasele rahastamisvalemile (40 % liidult ja 60 % liikmesriikide pädevatelt asutustelt pluss EFTA riikide pädevate asutuste osamaksed ja riiklike pädevate asutuste osa tööandja pensionimaksetest).

Vastavalt oma finantseeskirjade artiklile 30 täidavad EIOPA ja ESMA oma eelarvet kooskõlas tulemusliku ja tõhusa sisekontrolliga, mis peaks põhinema parimatel rahvusvahelistel tavadel ja sisekontrolliraamistikul, mille komisjon on kehtestanud oma talituste jaoks.

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL, Euratom) 2018/1046 (finantsmäärus) artikli 70 lõikele 5 on komisjoni siseaudiitor ka EIOPA ja ESMA siseaudiitor. EIOPA ja ESMA finantseeskirjade artikli 78 lõike 3 kohaselt vastutab komisjoni siseaudiitor (st siseauditi talitus) eelkõige alljärgneva eest:

a) sisejuhtimissüsteemide sobivuse ja tulemuslikkuse ning talituste tegevuse hindamine programmide ja meetmete rakendamisel, lähtudes nendega seotud riskidest;

b) liidu asutuse eelarve täitmise toimingute suhtes kohaldatavate sisekontrolli- ja auditisüsteemide tulemuslikkuse ja tõhususe hindamine.

Need siseauditi talituse kohustused laienevad ka ülesannetele, mida EIOPA ja ESMA täidavad vastavalt kavandatud õigusaktile.

Lisaks siseauditi talitusele teeb EIOPA-le ja ESMA-le välisauditeid teiste seas ka Euroopa Kontrollikoda, kes koostab igal aastal EIOPA ja ESMA finantsmääruse artikli 104 kohaselt EIOPA ja ESMA kohta eriaruanded, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 lõikes 1 sätestatud nõudeid. 2.2.2. Teave kindlakstehtud riskide ja nende vähendamiseks kasutusele võetud sisekontrollisüsteemi(de) kohta

Juhtimis- ja kontrollisüsteemid on sätestatud praegu Euroopa järelevalveasutuste toimimist reguleerivates määrustes. Need asutused teevad tihedat koostööd komisjoni siseauditi talitusega, et tagada asjakohaste nõuete täitmine kõigis sisekontrolli raamistiku valdkondades. Euroopa Parlament annab igal aastal nõukogu soovitusel põhjal heakskiidu iga Euroopa järelevalveasutuse eelarve täitmisele.

2.2.3. *Kontrollimeetmete hinnanguline kulutõhusus (kontrollikulude suhe hallatavate vahendite väärtusse), selle põhjendus ja oodatav veariski tase (maksete tegemise ja sulgemise ajal).*

Euroopa järelevalveasutuste määrustes sätestatud juhtimis- ja kontrollisüsteemid on juba rakendatud ja neid peetakse kulutõhusaks. Määrust vaadatakse korrapäraselt läbi ja vigade esinemise risk on eeldatavasti väike.

2.3. Pettuste ja õigusnormide rikkumise ärahoidmise meetmed

Nimetage rakendatavad või kavandatud ennetus- ja kaitsemeetmed, nt pettustevastase võitluse strateegias esitatud meetmed.

Pettuse, korrupsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu võitlemiseks kohaldatakse Euroopa järelevalveasutuste suhtes piiranguteta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. septembri 2013. aasta määrust (EL, Euratom) nr 883/2013 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta. Euroopa järelevalveasutustel on spetsiaalne pettustevastase võitluse strateegia ja sellest tulenev tegevuskava. Euroopa järelevalveasutuste pettustevastased meetmed on kooskõlas finantsmäärusega, OLAFi pettuste ärahoidmise põhimõtetega ning komisjoni pettustevastase võitluse strateegia (COM(2019) 196) ja ELi detsentraliseeritud asutusi käsitleva ühise lähenemisviisi (juuli 2012) ning asjaomase tegevuskava põhimõtetega. Lisaks sellele sisaldavad nii Euroopa järelevalveasutuste asutamismäärused kui ka Euroopa järelevalveasutuste finantseeskirjad sätteid Euroopa järelevalveasutuste eelarvete täitmise ja kontrolli kohta ning kohaldatavaid finantsreegleid, sealhulgas neid, mille eesmärk on pettuste ja eeskirjade eiramise ärahoidmine.

3. ETTEPANEKU/ALGATUSE HINNANGULINE FINANTSMÕJU

3.1. Mitmeaastase finantsraamistiku rubriigid ja kulude eelarveread, millele mõju avaldub

- Olemasolevad eelarveread

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata ⁴³	EFTA riigid ⁴⁴	kandidaatriigid ⁴⁵	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses
1	EIOPA: <03.10.03>	Liigendatud	Arv	Arv	Arv	Arv
1	ESMA: <03.10.04>	Liigendatud	Arv	Arv	Arv	Arv

- Uued eelarveread, mille loomist taotletakse

Järjestage mitmeaastase finantsraamistiku rubriigiti ja iga rubriigi sees eelarveridade kaupa

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Eelarverida	Kulu liik	Rahaline osalus			
	Nr	Liigendatud/liigendamata	EFTA riigid	kandidaatriigid	kolmandad riigid	finantsmääruse artikli 21 lõike 2 punkti b tähenduses

⁴³ Liigendatud = Liigendatud assigneeringud / liigendamata = liigendamata assigneeringud.

⁴⁴ EFTA: Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon.

⁴⁵ Kandidaatriigid ja vajaduse korral Lääne-Balkani potentsiaalsed kandidaadid.

	Ei kohaldata					
--	--------------	--	--	--	--	--

3.2. Hinnanguline mõju kuludele

3.2.1. Hinnanguline mõju kuludele – ülevaade

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	Nr	Rubriik 1: ühtne turg, innovatsioon ja digitaalvaldkond
---	----	---

EIOPA: <03.10.03>			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1:	Kulukohustused	1)			0,042	0,085	0,117	0,244
	Maksed	2)			0,042	0,085	0,117	0,244
Jaotis 2:	Kulukohustused	(1a)			0,013	0,026	0,033	0,072
	Maksed	(2a)			0,013	0,026	0,033	0,072
Jaotis 3:	Kulukohustused	3a)			0,324	0,120	0,060	0,504
	Maksed	3b)			0,324	0,120	0,060	0,504
EIOPA <30.10.03> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3 a			0,379	0,231	0,210	0,820
	Maksed	= 2 + 2a + 3b			0,379	0,231	0,210	0,820

ESMA: <03.10.04>			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1:	Kulukohustused	1)			0,098	0,198	0,202	0,498
	Maksed	2)			0,098	0,198	0,202	0,498
Jaotis 2:	Kulukohustused	(1a)			0,026	0,052	0,053	0,131
	Maksed	(2a)			0,026	0,052	0,053	0,131
Jaotis 3:	Kulukohustused	3a)			0,360	0,160	0,080	0,600
	Maksed	3b)			0,360	0,160	0,080	0,600
ESMA <30.10.04> assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3 a			0,484	0,410	0,335	1,229
	Maksed	= 2 + 2a + 3b			0,484	0,410	0,335	1,229

Mitmeaastase finantsraamistiku rubriik	7	„Halduskulud“
---	----------	---------------

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
DG: <.....>							
• Personalikulud							
• Muud halduskulud							
DG <.....> KOKKU	Assigneeringud						

Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIGI 7 assigneeringud KOKKU	(Kulukohustuste kogusumma = maksete kogusumma)						
---	--	--	--	--	--	--	--

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

		2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Mitmeaastase finantsraamistiku RUBRIIKIDE 1–7 assigneeringud KOKKU	Kulukohustused			0,863	0,641	0,545	2,049
	Maksed			0,863	0,641	0,545	2,049

3.2.2. Hinnanguline mõju EIOPA ja ESMA assigneeringutele

- Ettepanek/algatus ei nõua tegevusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab tegevusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

kulukohustuste assigneeringud miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Märkige eesmärgid ja väljundid ↓	Väljundi liik ⁴⁶	Keskmise kulu	2023		2024		2025		2026		2027		KOKKU		
			VÄLJUNDID												
			Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Arv	Kulu	Väljundite arv kokku	Kulud kokku	
ERIEESMÄRK nr 1: EIOPA															
– Väljund	Tarbijakatsed						1	0,510						1	0,510
– Väljund	Jaeinvesteeringutoodete kulude ja tootluse hinnang						1	0,300	1	0,300	1	0,150	1	0,750	
Erieesmärk nr 1 kokku								0,810		0,300		0,150		1,260	
ERIEESMÄRK nr 2: ESMA															
– Väljund	Tarbijakatsed						1	0,500							0,500
– Väljund	IT-süsteem						1	0,400	1	0,400	1	0,200		1,000	
Erieesmärk nr 2 kokku								0,900	1	0,400	1	0,200		1,500	

⁴⁶ Väljunditena käsitatakse tarnitavaid tooteid ja osutatavaid teenuseid (nt rahastatud üliõpilasvahetuste arv, ehitatud teede pikkus kilomeetrites jms).

KULUD KOKKU						1,710		0,700		0,350		2,760
--------------------	--	--	--	--	--	-------	--	-------	--	-------	--	-------

3.2.3. Hinnanguline mõju EIOPA ja ESMA inimressurssidele

3.2.3.1. Kokkuvõte

- Ettepanek/algatus ei nõua haldusassigneeringute kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab haldusassigneeringute kasutamist, mis toimub järgmiselt:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

EIOPA ⁴⁷	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
---------------------	------	------	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)			0,079	0,160	0,164	0,403
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)					0,082	0,082
Lepingulised töötajad			0,035	0,072	0,073	0,180
Lähetatud riiklikud eksperdid						

KOKKU			0,114	0,232	0,319	0,665
--------------	--	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Personalivajadus (täistööajale taandatud töötajad)

EIOPA	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
-------	------	------	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)			1	1	1	1
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)					1	1
Lepingulised töötajad			1	1	1	1
Lähetatud riiklikud eksperdid						

KOKKU			2	2	3	3
--------------	--	--	----------	----------	----------	----------

⁴⁷ ELi ja liikmesriikide pädevate asutuste kogukulud (sh riiklike pädevate asutuste osa tööandja pensionimaksetest)

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

ESMA	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
------	------	------	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)			0,181	0,369	0,377	0,927
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)						
Lepingulised töötajad			0,081	0,164	0,167	0,412
Lähetatud riiklikud ekspertid						

KOKKU⁴⁸			0,262	0,533	0,544	1,339
---------------------------	--	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Personalivajadus (täistööajale taandatud töötajad)

ESMA	2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
------	------	------	------	------	------	-------

Ajutised teenistujad (AD palgaastmed)			2	2	2	2
Ajutised teenistujad (AST palgaastmed)						
Lepingulised töötajad			4	4	4	4
Lähetatud riiklikud ekspertid						

KOKKU			6	6	6	6
--------------	--	--	----------	----------	----------	----------

⁴⁸ ELi ja liikmesriikide pädevate asutuste kogukulud (sh riiklike pädevate asutuste osa tööandja pensionimaksetest)

3.2.3.2. Haldusala peadirektoraadi hinnanguline personalivajadus

- Ettepanek/algatus ei nõua personali kasutamist
- Ettepanek/algatus nõuab personali kasutamist, mis toimub järgmiselt:

Hinnanguline väärtus täisarvuna (või maksimaalselt ühe kohaga pärast koma)

	Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3	Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
• Ametikohtade loeteluga ette nähtud ametikohad (ametnikud ja ajutised töötajad)							
20 01 02 01 ja 20 01 02 02 (peakorteris ja komisjoni esindustes)							
20 01 02 03 (delegatsioonides)							
01 01 01 01 (kaudne teadustegevus)							
10 01 05 01 (otsene teadustegevus)							
• Koosseisuväline personal (täistööajale taandatud töötajad):⁴⁹							
20 02 01 (üldvahenditest rahastatavad lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud)							
20 02 03 (lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud ja noored spetsialistid delegatsioonides)							
Eelarveread (täpsustada) ⁵⁰	– peakorteris ⁵¹						
	- delegatsioonides						
01 01 01 02 (lepingulised töötajad, riikide lähetatud eksperdid ja renditööjõud kaudse teadustegevuse valdkonnas)							
10 01 05 02 (lepingulised töötajad, renditööjõud ja lähetatud riiklikud eksperdid otsese teadustegevuse valdkonnas)							

⁴⁹ AC = lepingulised töötajad, kohalikud töötajad, END = riikide lähetatud eksperdid, renditööjõud, noored spetsialistid delegatsioonides.

⁵⁰ Tegevusassigneeringutest rahastatavate koosseisuväliste töötajate ülempiir (endised BA read).

⁵¹ Peamiselt ELi ühtekuuluvuspoliitika fondide, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi (EMKVF) puhul.

Muud eelarveread (märkige)							
KOKKU							

Personalivajadused kaetakse peadirektoraadi töötajatega, kes on juba määratud meedet haldama, ja/või paigutades töötajaid ümber peadirektoraadi sees. Vajaduse korral võidakse personali täiendada iga-aastase vahendite eraldamise menetluse käigus, arvestades olemasolevate eelarvepiirangutega.

Ülesannete kirjeldus:

Ametnikud ja ajutised töötajad	
Koosseisuvälised töötajad	

Täistööajale taandatud töötajate kulukalkulatsiooni kirjeldus tuleks esitada V lisa 3. jaos.

3.2.4. Kooskõla kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga

- Ettepanek/algatus on kooskõlas kehtiva mitmeaastase finantsraamistikuga.
- Ettepanekuga/algatusega kaasneb mitmeaastase finantsraamistiku asjaomase rubriigi ümberplaneerimine.

Selgitage ümberplaneerimist, märkides asjaomased eelarveread ja summad.

EIOPA ja ESMA eelarveread <03 10 03> ja <03 10 04> tuleb ümber planeerida, et näha ette punktis 3.2.1 nimetatud lisaassigneeringud.

- Ettepanek/algatus eeldab paindlikkusinstrumendi kohaldamist või mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamist.⁵²

Selgitage, mis on vajalik, märkides asjaomased rubriigid, eelarveread ja summad.

Ei kohaldata

3.2.5. Kolmandate isikute rahaline osalus

- Ettepanek/algatus ei hõlma kolmandate isikute poolset kaasrahastamist.
- Ettepanek/algatus hõlmab kaasrahastamist, mille hinnanguline summa on järgmine:

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

	2023	2024	2025	2026	2027	Kokku
Riiklike pädevate asutuste osamaksetest kaetavate kulude prognoos			1,320	1,020	0,884	3,224
Kaasrahastatud assigneeringud KOKKU (sh töödandjapensioni sissemaksed)			1,320	1,020	0,884	3,224

–

⁵² Vt nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määruse (EL, Euratom) nr 2093/2020 (millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027) artiklid 12 ja 13.

3.3. Hinnanguline mõju tuludele

- Ettepanekul/algatusel puudub finantsmõju tuludele
- Ettepanekul/algatusel on järgmine finantsmõju:
 - omavahenditele
 - muudele tuludele
 - palun märkige, kas see on kulude eelarveridasid mõjutav sihtotstarbeline tulu

miljonites eurodes (kolm kohta pärast koma)

Tulude eelarverida	Jooksval eelarveaastal kättesaadavad assigneeringud	Ettepaneku/algatuse mõju ⁵³					Lisage vajalik arv aastaid, et näidata finantsmõju kestust (vt punkt 1.6)		
		Aasta N	Aasta N + 1	Aasta N + 2	Aasta N + 3				
Artikkel									

Mitmesuguste sihtotstarbeliste tulude puhul täpsustage, milliseid kulude eelarveridasid ettepanek mõjutab.

Täpsustage tuludele avaldatava mõju arvutusmeetod.

⁵³ Traditsiooniliste omavahendite (tollimaksud ja suhkrumaksud) korral tuleb märkida netosummad, st brutosumma pärast 20 % kogumiskulude mahaarvamist.

Finantselgituse liide

Üldised eeldused

- Õigusaktid jõustuvad 2025. aastal.
- Täiendavate personalikulude (jaotis 1) arvutamisel on kasutatud alates 2023. aasta jaanuarist kohaldatavaid keskmisi personalikulusid, milleks on 142 000 eurot ajutise teenistuja kohta ja 62 000 eurot lepingulise töötaja kohta (st standardne keskmine kogukulu ajutise teenistuja ja lepingulise töötaja kohta pärast täistööajale taandatud lisatöötajatega seotud standardse 29 000 euro suuruste hoone- ja IT-kulude mahaarvamist).

Nende standardkulude suhtes kohaldati praegusi paranduskoefitsiente, mida kohaldatakse EIOPA puhul Frankfurdis (100,6) ja ESMA puhul Pariisis (116,8) ning mida seejärel indekseeriti 2 %ga alates 2024. aastast (nagu on liidu eelarve kavandamisel tavaks, kuna mõne aasta jooksul võib inflatsioon olla väiksem ja mõnel juhul suurem).

- Lisataristu- ja tegevuskulude (jaotis 2) arvutamiseks on kohaldatud 2023. aastal finantselgitusele kohaldatavat 29 000 euro suurust standardset hoone- ja IT-kulu täistööajale taandatud töötaja kohta, millele lisandub standardkulude hüvitis 2500 eurot täistööajale taandatud töötaja kohta muude halduskulude jaoks, mida ei kaeta hoone eraldisest (st 31 500 eurot täistööajale taandatud töötaja kohta). Jaotise 1 personalikulude puhul on 31 500 eurot täistööajale taandatud töötaja kohta alates 2024. aastast indekseeritud 2 %-ga.

Taotletavate ressursside taseme põhjendus (personali- ja tegevuskulud)

Taotletud ressursid on vajalikud EIOPA-le ja ESMA-le järgmiste ülesannete täitmiseks:

1. ESMA ja EIOPA tehnilised nõuanded MiFID 2 ja IDD kohase kulude avalikustamise vormi väljatöötamiseks ELi tasandil
2. MiFIDi ja IDD kohastes turundusteadetes „olulise teabe“ kasutamise suuniste koostamine
3. ESMA ja EIOPA tehnilised nõuanded tulususe hindamise kriteeriumide kohta, sealhulgas võrdlusmetoodika (võrdlusalused) ja teabe kogumine selliste võrdlusaluste jaoks (nii turustajatele kui ka väljatöötajatele)
4. Andmete kogumine jaeinvesteeringustoodete kulude ja tootluse kohta (võrdlusaluste koostamiseks)
5. Aruandevormide väljatöötamine ja vajaduse korral ajakohastamine
6. ESMA ja EIOPA volitused nõuda ettevõtjalt riskihoiatuste süsteemset kasutamist
7. Koostööplatvormide loomine ja ülalpidamine
8. Riikide pädevad asutused peaksid esitama EIOPA-le konsolideeritud andmed piiriülese tegevuse kohta. EIOPA-le antaks volitus koostada piiratud, kuid informatiivne ja ühtlustatud aruandlus piiriülese tegevuse kohta.

Need on EIOPA ja ESMA uued ülesanded. Nii ESMA kui ka EIOPA kavatsevad mõned praegused täistööajale taandatud töötajad ümber paigutada mõnele neist ülesannetest (vastavalt 4 ja 1,3 täistööajale taandatud töötajat). Kavandatud ülesannetele vastavaid ressursivajadusi ei saa siiski täielikult katta olemasolevate töötajate ümberpaigutamisega või juba kavandatud tegevuskuludega.

Hinnangute kohaselt peavad mõlemad Euroopa järelevalveasutused neid ülesandeid täitma hakkama alates 2025. aastast.

Ülesannete 1, 2, 3, 5, 6 ja 8 ajutise iseloomu tõttu kavandati nende täitmiseks peamiselt lepinguliste töötajate ametikohti.

Teatavat tõhususe kasvu on arvesse võetud seoses järgmiste ülesannete rühmitamisega:

- ülesanded 1, 2, 6
- ülesanded 3, 5, 8
- ülesanded 4, 7

neid võivad täita samad töötajad kas samaaegselt või järjestikku.

Ülesande nr 4 (andmete kogumine ja investeerimistoodete kulude ja tootluse kohta) personali- ja IT-eelarved on ESMA puhul märkimisväärselt suuremad, kuna eeldatakse, et ESMA täidab seda ülesannet suuremas ulatuses (kogub teavet suurema arvu toodete kohta).

EIOPA ja ESMA puhul on tarbijatestide hankekulud hinnanguliselt 500 000 eurot, kusjuures sünergia on võimalik juhul, kui viiakse läbi ühine hankemenetlus.

EIOPA tegevuse hinnangulised kulud riikide pädevate asutuste jaoks

miljonites eurodes

EIOPA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,072	0,147	0,202	0,421
	Maksud	2)			0,072	0,147	0,202	0,421
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,019	0,039	0,050	0,108
	Maksud	(2a)			0,019	0,039	0,050	0,108
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			0,486	0,180	0,090	0,756
	Maksud	3b)			0,486	0,180	0,090	0,756
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a			0,577	0,366	0,342	1,285
	Maksud	= 2 + 2a + 3b			0,577	0,366	0,342	1,285

ESMA tegevuse hinnangulised kulud riikide pädevate asutuste jaoks

miljonites eurodes

ESMA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,164	0,335	0,342	0,841
	Maksud	2)			0,164	0,335	0,342	0,841
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,039	0,079	0,080	0,198
	Maksud	(2a)			0,039	0,079	0,080	0,198
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			0,540	0,240	0,120	0,900
	Maksud	3b)			0,540	0,240	0,120	0,900
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a			0,743	0,654	0,542	1,939
	Maksud	= 2 + 2a + 3b			0,743	0,654	0,542	1,939

EIOPA ja ESMA tegevuse hinnangulised kulud riikide pädevate asutuste jaoks

miljonites eurodes

EIOPA ja ESMA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,236	0,482	0,544	1,262
	Maksed	2)			0,236	0,482	0,544	1,262
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,058	0,118	0,130	0,306
	Maksed	(2a)			0,058	0,118	0,130	0,306
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			1,026	0,420	0,210	1,656
	Maksed	3b)			1,026	0,420	0,210	1,656
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a			1,320	1,020	0,884	3,224
	Maksed	= 2 + 2a + 3b			1,320	1,020	0,884	3,224

EIOPA tegevuse hinnanguline kogumaksumus (ELi ja riiklike pädevate asutuste jaoks)

miljonites eurodes

EIOPA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,114	0,232	0,319	0,665
	Maksed	2)			0,114	0,232	0,319	0,665
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,032	0,065	0,083	0,180
	Maksed	(2a)			0,032	0,065	0,083	0,180
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			0,810	0,300	0,150	1,260
	Maksed	3b)			0,810	0,300	0,150	1,260
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a			0,956	0,597	0,552	2,105
	Maksed	= 2 + 2a + 3b			0,956	0,597	0,552	2,105

ESMA tegevuse hinnanguline kogumaksumus (ELi ja riiklike pädevate asutuste jaoks)

miljonites eurodes

ESMA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,262	0,533	0,544	1,339
	Maksud	2)			0,262	0,533	0,544	1,339
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,065	0,131	0,133	0,329
	Maksud	(2a)			0,065	0,131	0,133	0,329
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			0,900	0,400	0,200	1,500
	Maksud	3b)			0,900	0,400	0,200	1,500
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 1 + 1a + 3a			1,227	1,064	0,877	3,168
	Maksud	= 2 + 2a + 3b			1,227	1,064	0,877	3,168

EIOPA ja ESMA tegevuse hinnanguline kogumaksumus (ELi ja riikide pädevate asutuste jaoks)

miljonites eurodes

EIOPA ja ESMA			2023	2024	2025	2026	2027	KOKKU
Jaotis 1: Personalikulud	Kulukohustused	1)			0,376	0,765	0,863	2,004
	Maksud	2)			0,376	0,765	0,863	2,004
Jaotis 2: Taristu- ja tegevuskulud	Kulukohustused	(1a)			0,097	0,196	0,216	0,509
	Maksud	(2a)			0,097	0,196	0,216	0,509
Jaotis 3: tegevuskulud	Kulukohustused	3a)			1,710	0,700	0,350	2,760
	Maksud	3b)			1,710	0,700	0,350	2,760
Assigneeringud KOKKU	Kulukohustused	= 2 + 2a + 3b			2,183	1,661	1,429	5,273
	Maksud	= 2 + 2a + 3b			2,183	1,661	1,429	5,273